

Národní zemědělské muzeum, s. p. o.

VÝROČNÍ ZPRÁVA za rok 2022

Zpracovali zaměstnanci NZM, redakce Lenka Dlabolová

Ověření správnosti textu: Pavel Douša, Dita Drozdová, Josef Praks

Předkládá: Zdeněk Novák, generální ředitel

Vydalo Národní zemědělské muzeum, s. p. o., Kostelní 1300/44, Praha 7

Projednáni v Radě příspěvkové organizace dne 26. 6. 2023 per rollam.

V Praze 29. 6. 2023, Zdeněk Novák, generální ředitel



Vážení a milí přátelé Národního zemědělského muzea, naši vzácní hosté,

máte před sebou další výroční zprávu muzea, které se těší vašemu zájmu. Radujeme se z toho a děkujeme za vaše časté návštěvy i slova ocenění, která nacházíme v našich návštěvních knihách. Děkujeme i za kritiku, kterou nám tam píšete nebo posíláte většinou elektronickou poštou. Je pro nás vždy impulsem k vylepšení naší práce a služeb, které vám poskytujeme.

Loni se nám podařilo stát se doslova „výkladní skříní rezortu“ Ministerstva zemědělství v oblasti šlechtění rostlin a plemenitbě zvířat. Podnětem k tomu bylo 200. výročí narození Gregora Johanna Mendela, které si připomínal celý svět. O něm se totiž učí děti a studenti na celém světě a je tak naším nejslavnějším rodákem. Právě aplikace genetických zákonů, které objevil, umožnila téměř skokovou proměnu způsobu křížení, jež bylo do té doby pouze intuitivní, ale dnes stojí na pevných vědeckých základech. Díky podpoře Ministerstva kultury jsme mohli ve všech pobočkách muzea otevřít atraktivní výstavy a uspořádat zajímavé přednášky a akce a na našich stránkách prezentovat výsledky práce šlechtitelských ústavů a plemenářských stanic, které zase podporuje Ministerstvo zemědělství v rámci Národního programu konzervace a využívání genetických zdrojů rostlin, zvířat a mikroorganismů významných pro výživu a zemědělství. Je to práce široké veřejnosti téměř neznámá, ale o to důležitější. Bez těchto podniků bychom neměli tak kvalitní ječmeny, pšenice nebo třeshně. Ruku v ruce se šlechtěním výnosnějších a odolnějších odrůd plodin a plemen hospodářských zvířat jsou vyvíjeny technologie a technika umožňující uživit stále rostoucí lidskou populaci. Technologie zítřka představila výstava Zemědělství 4.0 na naší ostravské pobočce.

Když bylo Mendelovi 20 let, založil kníže Schwarzenberg nejstarší lesnické a lovecké muzeum na světě, a to na loveckém zámku Ohrada u Hluboké nad Vltavou. Tato naše pobočka, muzeum lesnictví, myslivosti a rybářství, svými projekty a programy propojila obě významná výročí. Podrobnosti o všech nových expozicích, o výstavách, akcích a přednáškách najdete dále v textu. Potěšilo mne, že přestože celková návštěvnost muzea oproti roku 2021 klesla, na našich zatím nejméně navštěvovaných pobočkách, v Čáslavi a ve Valticích naopak rostla. Obě mají velký potenciál.

Nový depozitář v čáslavské pobočce, nejmodernější v Česku, umožnil přemístit sbírkové předměty ze zámku Kačina a uvolnit tak prostor pro novou expozici zaměřenou na pěstování rostlin pro textilní průmysl a jejich využití. Naplno se také rozběhla čáslavská termokomora, první v Čechách, která citlivým způsobem zbavuje dřevěné sbírkové předměty nebo jejich dřevěné části dřevokazného hmyzu. Do centrálního depozitáře jsou pak ukládány desinsikované předměty a je tak zaručeno jejich uchování. Na ohradské pobočce vznikla

restaurátorská dílna, plánovaná tam již od 70. let, a byla vybavena stroji a nástroji pro konzervaci a restaurování sbírkových předmětů.

Materiálně technická základna muzea se dále rozvíjela. V Praze se konečně po všech peripetiích způsobených pandemií Covid-19 a válkou na Ukrajině podařilo zahájit rehabilitaci sálu v přízemí, který vám, milí návštěvníci, po svém dokončení přinese další zpříjemnění pobytu u nás. V Ostravě jsme vytvořili zázemí pro chov včel a konstrukci pro zavěšení Čmeláka. Je to skutečně Čmelák s velkým Č, slavné zemědělské letadlo, slavnější o to, že náš ostravský exponát „hrál“ v ikonickém filmu Vesničko má středisková. V Čáslavi jsme vybudovali rybníček k zachytávání dešťové vody, což nám umožnilo vytvořit pumptrackovou dráhu. V jejím okolí jsme vysadili keřový remízek pro úkryt drobné zvěře a pro opylovače a malý třešňový sad z tradičních odrůd, ale i z holovouských novošlechtění, abychom našim návštěvníkům poskytli alespoň malou ukázkou toho, jak se Mendelovy zákony uplatňují v ovocnářství.

Muzeum dále rozvíjelo i vědeckou činnost. Úspěšně zakončilo řešení čtyř výzkumných projektů financovaných Ministerstvem kultury v rámci Programu aplikovaného výzkumu a vývoje národní a kulturní identity. Jejich výsledkem byly kromě vědeckých publikací i atraktivní výstavy, mimo jiné výstava o krajinném prostředí našeho unikátního plemene starokladrubských koní, tedy o krajině, jež je pro své výjimečné hodnoty zapsána na Seznamu světového dědictví mezi takovými skvosty, jako jsou egyptské nebo mayské pyramidy, Velká čínská zeď nebo Zámek a park ve Versailles.

Vážení a milí přátelé Národního zemědělského muzea, naši vzácní hosté, o všem, co je napsáno výše, se dozvíte podrobnosti dále v textu. Stěží bychom vás mohli oslovit s tak atraktivní nabídkou zážitků bez podpory našeho zřizovatele, Ministerstva zemědělství, a dalších orgánů veřejné správy, tedy Ministerstva kultury, Moravskoslezského kraje, Města Hluboká nad Vltavou a Městské části Praha 7. Za to jim patří úcta a poděkování. Poděkování a úcta patří i dalším našim významným partnerům, zejména Lesům ČR, kteří podporují naše jednotlivé akce a expozice.

Tato podpora by se však obrátila vniveč, kdybych kolem sebe neměl tým kompetentních, schopných a nadšených lidí, kteří se s láskou věnují péči o naše budovy a sbírky v nich uložené, sbírky dokumentující fenomény zemědělství, lesnictví, rybníkářství, zahradnictví, venkova a tradic. Lidí, kteří investují neuvěřitelné množství energie do toho, aby vám zprostředkovali jejich hodnoty a vyprávěli příběhy, které umožní pochopit, jak těžká byla a je práce zemědělce, práce, bez níž bychom neměli co jíst a co si vzít na sebe. Za to si zaslouží úctu a poděkování i oni.

Vážení a milí přátelé Národního zemědělského muzea, naši vzácní hosté, věřím, že i pro vás bude čtení naší výroční zprávy obohacující.

Zdeněk Novák
generální ředitel



Vedoucí zaměstnanci k 31. 12. 2022

Ing. Zdeněk Novák	generální	ředitel	(statutární	orgán)
Ing. Jiří Houdek		náměstek pro řízení sekce prezentace a ředitel pobočky Praha		
PhDr. Pavel Douša, Ph.D.		náměstek pro řízení sekce muzeologie		
Ing. Dita Drozdová		náměstkyně pro řízení sekce provozně-ekonomické		
Ing. Vladimír Michálek		ředitel pobočky Čáslav		
PhDr. Pavel Douša, Ph.D.		ředitel pobočky Kačina		
Ing. Jiří Houdek		ředitel pobočky Ohrada		
Mgr. Ivan Berger		ředitel pobočky Ostrava		
Ing. Vilém Křeček		ředitel pobočky Valtice		

Obsah

1. Úvod	7
1.1 Poslání organizace	7
1.2 Poradní orgány NZM	8
1.2.1 Rada muzea	8
1.2.2 Vědecká rada muzea v roce 2022	8
1.2.3 Poradní sbor pro sbírkotvornou činnost	9
1.2.4 Rada pro výstavní činnost	9
2. Věda a výzkum	9
2.1 Naplňování koncepce vědy a výzkumu	10
2.1.1 Dlouhodobá koncepce rozvoje výzkumné organizace na roky 2018–2022	10
2.1.2 Účelová podpora – projekty	11
2.1.3 Popularizace vědy	12
3. Správa a ochrana sbírky	17
3.1 Koncepce sbírky	17
3.2 Akvizice	18
3.3 Podsbírky	18
3.3.1 Podsbírka Archeologie zemědělství	18
3.3.2 Podsbírka Botanická	19
3.3.3 Podsbírka Etnografie	19
3.3.4 Podsbírka Fotoarchiv	20
3.3.5 Podsbírka Gastronomie	20
3.3.6 Podsbírka Knihy – staré tisky	21
3.3.7 Podsbírka Květinářství	22
3.3.8 Podsbírka Lesnictví	22
3.3.9 Podsbírka Modely zemědělských staveb	23
3.3.10 Podsbírka Myslivost	23
3.3.11 Podsbírka Obchod	24
3.3.12 Podsbírka Ovocnictví	25
3.3.13 Podsbírka Potravinářská výroba	25
3.3.14 Podsbírka Rostlinná výroba I.	26
3.3.15 Podsbírka Rostlinná výroba II.	26
3.3.16 Podsbírka Rybářství	27
3.3.17 Podsbírka Venkovská řemesla	28
3.3.18 Podsbírka Vinařství	28
3.3.19 Podsbírka Zelinářství	29
3.3.20 Podsbírka Zemědělství a umění (fond Obrazy, Numizmatika, Chotkové)	29
3.3.21 Podsbírka Zemědělská technika	30

3.3.22 Podsbírka Zoologie	31
3.3.23 Podsbírka Živočišná výroba	32
3.3.24 Podsbírka Životní prostředí	32
3.3.25 Archivní fond	33
3.3.26 Knihovní fond	34
3.4 Katalogizace, digitalizace	35
3.5 Inventarizace	36
3.6 Uložení sbírky	36
3.7 Restaurování, konzervace, preparace	36
4. Muzejní komunikace	37
4.1 Návštěvnost	37
4.2 Výstavní činnost	39
4.2.1 Expozice Národního zemědělského muzea	39
4.2.1.1 Expozice NZM Praha	39
4.2.1.2 Expozice NZM Čáslav	42
4.2.1.3 Expozice NZM Kačina	42
4.2.1.4 Expozice NZM Ohrada	44
4.2.1.5 Expozice NZM Ostrava	45
4.2.1.6 Expozice ve Valticích	46
4.2.1.7 Znojmo – Expozice pivovarnictví	47
4.2.2 Výstavy v roce 2022	48
4.2.2.1 Výstavy v NZM Praha	48
4.2.2.2 Výstavy v NZM Čáslav	51
4.2.2.3 Výstavy v NZM Kačina	52
4.2.2.4 Výstavy v NZM Ohrada	55
4.2.2.5 Výstavy v NZM Ostrava	59
4.2.2.6 Výstavy v NZM Valtice	62
4.2.2.7 Oslavy 200. výročí narození G. J. Mendela	63
4.3 Publikační činnost	63
4.3.1 Odborné knihy	63
4.3.2 Odborný recenzovaný časopis Prameny a studie	64
4.4 Edukační a lektorská činnost	64
4.4.1 Speciální prohlídky s průvodci	73
4.4.2 Přednášky a semináře	74
4.4.3 Kurzy vaření v NZM Praha	76
4.4.4 Resortní dny	77
4.5 Akce	77
4.6 Speciální projekty	82

4.7 Muzeum on–line	82
4.8 Partnerství.....	83
4.8.1 Příklady tuzemské partnerské spolupráce v roce 2022.....	83
4.8.2 Síť zemědělských muzeí.....	86
4.8.3 Děti a mládež do NZM zdarma.....	86
4.8.4 Mimomuzejní prezentace	86
4.9 Mezinárodní spolupráce	87
4.10 Medializace a mediální spolupráce	87
5. Provozně-ekonomická agenda	89
5.1 Organizační struktura	89
5.1.1 Popis organizační struktury a vedoucí zaměstnanci	89
5.1.2 Organizační schéma	89
5.2 Pracoviště.....	90
5.2.1 NZM Praha.....	90
5.2.2 NZM Čáslav.....	91
5.2.3 NZM Kačina	92
5.2.4 NZM Ohrada.....	94
5.2.5 NZM Ostrava	95
5.2.6 NZM Valtice (zahrnuje i referát Znojmo)	96
5.3 Ekonomická část	97
5.3.1 Příjmy ze vstupného	97
5.3.2 Evropské fondy a rekonstrukce na pobočkách	98
5.4 Hospodaření organizace.....	100
5.5 Personální údaje.....	101
6. Zpráva nezávislého auditora	
7. Výkaz zisků a ztrát	
8. Rozvaha	

1. Úvod

1.1 Poslání organizace

Národní zemědělské muzeum v souladu se zřizovací listinou získává, shromažďuje, trvale uchovává, eviduje, odborně zpracovává a zpřístupňuje veřejnosti sbírku hmotných dokladů vývoje zemědělství, lesnictví, myslivosti, rybářství, zoologie, zahradnictví (zahrnující ovocnářství, zelinářství a květinářství), vinařství, botaniky, životního prostředí, zpracování zemědělských produktů, potravinářství a gastronomie, dokladů vývoje a rozvoje venkova, tradic, vývoje životního prostředí a kulturní krajiny české i zahraniční, zejména však z území Čech, Moravy a Slezska. Národní zemědělské muzeum pečuje o výstavní a správní budovu v Praze 7 na Letné a o další budovy poboček v Čáslavi, na Kačině, na Ohradě, v Ostravě a ve Valticích, pod něž je začleněna i Expozice pivovarnictví ve Znojmě. Ve Sbírci NZM je 106 450 sbírkových předmětů zapsaných v CES, 120 osobních fondů ve fondu Archiválie a 103 762 knihovních jednotek v knihovním fondu.

Organizace:	Národní zemědělské muzeum, s. p. o.
Právní statut:	státní příspěvková organizace Ministerstva zemědělství
Sídlo organizace:	Kostelní 1300/44, 170 00 Praha 7
IČO:	75075741
DIČ:	CZ75075741
Telefon:	+420 720 959 834
E-mail:	sekretariat@nzm.cz
Webové stránky:	www.nzm.cz
Zřizovatel:	Ministerstvo zemědělství (MZe)
Rok zřízení:	2006 (rok založení: 1918)

Základní dokumenty

- Zřizovací listina ze dne 19. 4. 2006 č. j. 11560/2006 ve znění dodatků (změn)
- Opatření Ministerstva zemědělství – Změna zřizovací listiny státní příspěvkové organizace Národní zemědělské muzeum, s. p. o. ze dne 30. 11. 2015, č. j. NZM–000/1020/2015
- Opatření Ministerstva zemědělství – Změna zřizovací listiny státní příspěvkové organizace Národní zemědělské muzeum, s. p. o., ze dne 13. 12. 2017, č. j. 47907/2017–MZE–13221 (č. j. NZM/2017/2319)
- Opatření Ministerstva zemědělství – Změna zřizovací listiny státní příspěvkové organizace Národní zemědělské muzeum, s. p. o., ze dne 12. 2. 2019, č. j. 5817/2019–MZE–11184 (č. j. NZM/2019/292)
- Jednací řád rady státní příspěvkové organizace Národní zemědělské muzeum, s. p. o., ze dne 16. 10. 2017, č. j. 58636/2017–MZE–13222 (č. j. NZM/2017/1891)
- Statut rady státní příspěvkové organizace Národní zemědělské muzeum, s. p. o., ze dne 16. 10. 2017, č. j. 58619/2017–MZE–13222 (č. j. NZM/2017/1891)
- Jednací řád Vědecké rady Národního zemědělského muzea, s. p. o., ze dne 11. 2. 2021, č. j. NZM – 2021/211
- Jednací řád Redakční rady časopisu Národního zemědělského muzea, s. p. o., Prameny a studie ze dne 6. 4. 2017, č. j. NZM/2017/656

Strategické dokumenty

Koncepce rozvoje Národního zemědělského muzea, s. p. o., 2021–2024 s výhledem do roku 2030, schválena poradou vedení 27/2021 dne 13. 7. 2021 v Kolegiu ministra.

Ostatní strategické dokumenty

- Koncepce vědy a výzkumu 2016–2022 (schválena Vědeckou radou NZM v roce 2016)
- Koncepce tvorby, ochrany a využití sbírky Národního zemědělského muzea, s. p. o., 2016–2022
- Dlouhodobá koncepce rozvoje výzkumné organizace na období let 2018–2022 (schválena Vědeckou radou NZM v roce 2017)

1.2 Poradní orgány NZM

1.2.1 Rada muzea

Rada státní příspěvkové organizace Národní zemědělské muzeum, s. p. o., (dále Rada muzea) je kontrolním a dohledovým orgánem. Členy jmenuje ministr zemědělství.

Složení Rady muzea v roce 2022

Ing. Jiří Havlíček (20. 3. 2020 – 15. 8. 2022) – místopředseda

Ing. Marie Kačorová (od 12. 8. 2020)

PhDr. Naděžda Kubů, CSc. (od 4. 5. 2019, dále od 5. 5. 2022)

Ing. Ondřej Štika (od 16. 8. 2022)

1.2.2 Vědecká rada muzea v roce 2022

Vědecká rada je poradním orgánem generálního ředitele muzea. Rada pracuje ve složení:
doc. PhDr. Miloslav Lapka, CSc. — Ekonomická fakulta Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích (předseda vědecké rady)

Ing. Jiří Boháček — Rektorát ČVUT v Praze

PhDr. Pavel Douša, Ph.D. — Národní zemědělské muzeum, s. p. o.

Ing. Jiří Houdek — Národní zemědělské muzeum, s. p. o.

Ing. Václav Hrubý, CSc. — Česká akademie zemědělských věd

PhDr. Bronislav Chocholáč, Dr. — FF Masarykovy univerzity v Brně

Ing. Štěpán Kala, MBA, Ph.D. — Ústav zemědělské ekonomiky a informací

prof. PhDr. Eduard Kubů, CSc. — Ústav hospodářských a sociálních dějin FF UK v Praze

Ing. Jiban Kumar, Ph.D. — Výzkumný ústav rostlinné výroby

prof. PhDr. Eduard Maur, CSc. — Ústav historických věd FF Univerzity Pardubice

Ing. Jan Navrátil, CSc. — Česká zemědělská univerzita v Praze

PhDr. Pavel Novák, CSc. — Národní zemědělské muzeum, s. p. o.

Mgr. Branislav Panis — Slovenské národné múzeum

doc. Ing. Michal Plaček, Ph.D., MSc. — Soukromá vysoká škola ekonomická Znojmo

doc. Ing. Milan Jan Půček, MBA, Ph.D. — AMBIS vysoká škola, a.s.

prof. PhDr. Jan Rychlík, DrSc. — Ústav českých dějin FF UK v Praze

Mgr. Jitka Sobotková, Ph.D. — Národní zemědělské muzeum, s. p. o.

Mgr. Antonín Šimčík — Slezská univerzita Opava

doc. PhDr. Jiří Šouša, CSc. — Filozofická fakulta Univerzity Karlovy v Praze

Ing. Hana Urbanová, Ph.D. — Česká akademie zemědělských věd

prof. Ing. Jan Vašák, CSc. — Agrada, s.r.o.

1.2.3 Poradní sbor pro sbírkotvornou činnost

Poradní sbor pro sbírkotvornou činnost je poradním orgánem generálního ředitele muzea. Generální ředitel jmenuje a odvolává jeho členy. Poradní sbor vydává stanoviska k nabývání sbírkových předmětů, k návrhům na převedení, výměnu nebo vyřazení, k projednávání výsledků inventarizace atd. Poradní sbor pro sbírkotvornou činnost se vyjadřuje ke strategii sbírkotvorné činnosti muzea a k jejím změnám.

Poradní sbor pro sbírkotvornou činnost k 31. 12. 2022

Interní členové:

Ing. Zdeněk Novák (předseda)
PhDr. Pavel Douša, Ph.D. (místopředseda)
Mgr. Lucie Kubásková (tajemnice)
Mgr. Ivan Berger
Alena Dubová
Ing. Jiří Houdek
Ing. Vilém Křeček
Bc. Lenka Dlabolová
Ing. Vladimír Michálek
PhDr. Pavel Novák, CSc.

Externí členové:

prof. Dr. Ing. František Kumhála – Česká zemědělská univerzita
PhDr. Jan Novotný – Národní technické muzeum
Mgr. Jan Pohunek, Ph.D. – Národní muzeum
Doc. PhDr. Jiří Šouša, CSc. – Univerzita Karlova
Mgr. Lucie Střechová – Národní technické muzeum

1.2.4 Rada pro výstavní činnost

Rada pro výstavní činnost je interní pracovní tým vytvořený na základě příkazu generálního ředitele. Jeho členy jsou generální ředitel muzea, náměstci, ředitelé poboček, vedoucí oddělení muzeologie, vědy a výzkumu, marketingově-obchodního a oddělení ekonomiky, rozpočtu a účetnictví.

2. VĚDA A VÝZKUM

Odborná činnost Národního zemědělského muzea, s. p. o., byla v roce 2022 vykonávána v souladu s plánem na rok 2022, v souladu s Dlouhodobou koncepcí rozvoje výzkumné organizace (DKRVO, 2018–2022) a v souladu s Koncepcí vědy a výzkumu NZM (2016–2022) a směřovala ke zvýšení vědeckého poznání v kontextu jednotlivých tří výzkumných záměrů a v rámci nich vyčleněných výzkumných aktivit.

Globálním cílem řešení výzkumu realizovaného NZM je zkoumání jevů v komplexních souvislostech (včetně vazby na klimatické změny a obdobné výzvy současnosti) se záměrem využít nových poznatků pro současnou a budoucí praxi. To vše v kontextu tradičních přístupů a udržitelného hospodaření.

Řešením těchto výzkumných cílů se NZM snaží nabídnout relevantní inspirace pro budoucnost a přispívat tímto k potřebné udržitelnosti. Dílčími navazujícími cíli byly:

- zpracovávání dějin zemědělství (lesnictví, rybářství, vývoje a rozvoje venkova atd.) v interdisciplinárním diskurzu a ve vazbě na posilování udržitelného hospodaření a zvyšování soběstačnosti;
- využití sbírkového fondu a dalších poznatků pro identifikaci tradičních, udržitelných způsobů zemědělské, lesnické, rybářské či potravinářské výroby a péče o krajinu;
- prezentace sbírkového fondu a výsledků výzkumu prostřednictvím expozic a výstav, příprava kritických katalogů ke sbírkám, katalogů k výstavám a expozicím, publikačních výstupů, přednášek a edukačních programů;
- vytvoření platformy pro setkávání odborníků v dané oblasti.

Výstupy a výsledky bádání široce pojatého tématu zemědělství předkládalo muzeum formou monografií, dílčích odborných článků, materiálových studií, zpráv. Výsledky vědecko-výzkumné činnosti muzea byly dále využity při přípravě expozic a výstav. Vědeckými aktivitami bylo též individuální členství zaměstnanců NZM v nejrůznějších národních i mezinárodních vědeckých institucích a sdruženích. Dílčí složkou prezentace výsledků vědy a výzkumu byla popularizace vědy široké veřejnosti prostřednictvím lektorských programů a akcí pro veřejnost.

2.1 Naplňování koncepce vědy a výzkumu

2.1.1 Dlouhodobá koncepce rozvoje výzkumné organizace na roky 2018–2022

V roce 2022 přispělo NZM k naplnění Dlouhodobé koncepce rozvoje výzkumné organizace (2018–2022) a Koncepce vědy a výzkumu (2016–2022) přípravou a vydáním pěti monografií, které významným způsobem přispěly k utváření komplexního obrazu agrární historie:

1. Báčor, Evžen, Sbírkové včelí úly, Praha: NZM 2022, ISBN 978-80-88270-28-7
2. Simanov, Vladimír, Dějiny lesnictví, Praha: NZM 2022, ISBN 978-80-88270-27-0
3. Sobotková, Jitka – Kubásková, Lucie – Jírovcová, Jana, Kulinární tradice českých regionů, Praha: NZM 2022, ISBN 978-80-88270-31-7
4. Zámečník, Roman a kol. aut., Krajina pro chov a výcvik ceremoniálních kočárových koní v Kladrubech nad Labem, Praha: NZM 2022, ISBN 978-80-88270-33-1
5. Novák, Zdeněk – Krejčířík, Přemysl, Joseph Hardtmuth v zámeckém parku v Lednici – obnova stop kompozice, Praha: NZM 2022, ISBN 978-80-88270-37-9

V rámci své publikační činnosti vykázalo NZM za rok 2022 jeden výstup Jimp - Plaček, Michal – Vaceková, Gabriela – Valentinov, Vladislav – Ochrana, František, Historical institutionalism: a tool for researching the nonprofit sector in times of pandemic, Innovation: The European Journal of Social Science Research, ISSN 1351-1610, e-ISSN 1469-8412, s. 1–16. Q2 a dále jeden článek Jsc - Novák, Pavel, Quo vadis? České a moravské zemědělství v letech 2000–2020, Národopisná revue, 2022, sv. 3., č. 2, ISSN 0862-8351, e-ISSN 2570-9437, ORCID 0000-0002-1726-0269, s. 222–234.

V roce 2022 pokračovalo NZM ve vydávání interdisciplinárního recenzovaného časopisu Prameny a studie. V roce 2022 vydalo tři čísla časopisu.

Předmětem a náplní činnosti NZM realizované prostřednictvím výzkumných záměrů za rok 2022 bylo zejména vědecké zhodnocení sbírky NZM v kontextu prostředí, z něhož sbírkové

předměty pochází, a dosažení úplnějšího stupně poznání v jednotlivých podsбірkách. V roce 2022 k naplnění tohoto cíle přispělo 15 vědeckých výstav, které byly pořádány napříč pobočkami NZM (z toho 2 výstupy NAKI). V roce 2022 byla v pražské pobočce NZM otevřena výstava Nekonečný příběh – odkaz Mendela v zemědělství, připravená k 200. výročí narození Gregora Johanna Mendela. Výstava prezentuje Mendelovy objevy v oblastech úzce spjatých se zemědělstvím, včetně vědeckých omylů. Časová osa obsahuje podstatné informace, které se udály na poli šlechtitelství od domestikace až po genové inženýrství. Výstavy na dalších pobočkách NZM se věnovaly aktuálním tématům.

Ve spolupráci s Historickým ústavem AV ČR, v.v.i. uspořádalo NZM mezinárodní sympozium Družstva, družstevní elity a politika ve střední Evropě 2. poloviny 19. a 1. poloviny 20. století, 28.–29. 4. 2022.

V termínu 15. 9. 2022 bylo na pobočce NZM na zámku Ohrada uspořádáno odborné kolokvium Úlohy odborného muzea. Akce byla spojena s oslavami jubilejního dne. Muzeum na zámku Ohrada se totiž poprvé otevřelo veřejnosti ve čtvrtek 15. září 1842.

Vliv chovu hospodářských zvířat na krajinu (22. 9. 2022, Boskovice). Konference byla uskutečněna u příležitosti 19. ročníku Husích slavností v Boskovicích a zaměřila se na témata hospodářské krajiny, chovu hospodářských zvířat, kulinárních tradic a reflektovala jejich prezentaci paměťovými institucemi.

V termínu 11. 11. 2022 proběhlo na zámku Kačina Sympozium preventivní péče a pravidla údržby historického nábytku, zámeckých parket a textilií.

V termínu 20.–28. 8. 2022 bylo NZM spolupořadatelem 26. ročníku Generální konference ICOM. V prostorách hlavní budovy NZM i jednotlivých poboček proběhly oficiální součásti programu i její odborné části a panelové diskuze.

I v roce 2022 se NZM věnovalo systematickému budování spolupráce v agrární oblasti České republiky. Významnou aktivitou v této oblasti bylo rozšiřování Sítě zemědělských muzeí (k 31. 12. 2022 86 členů). NZM v rámci tohoto sdružení vystupuje coby koordinační, odborná, metodická a informační platforma a v průběhu každého roku připravuje pro zapojené instituce setkání, přednášky či sdílí vlastní informace. Setkání členů sítě proběhlo 8. 11. 2022.

Stejně jako v minulých letech, i v roce 2022 vyhlásilo NZM soutěž studentských prací Věda pro zemi a aktivní účastí i poskytnutím svých prostor se zapojilo do celorepublikové akce Noc vědců.

2.1.2 Účelová podpora – projekty

V roce 2022 NZM úspěšně zakončilo řešení čtyř výzkumných projektů financovaných Ministerstvem kultury v rámci Programu aplikovaného výzkumu a vývoje národní a kulturní identity, tzv. projektů NAKI II s obdobím řešení 2018–2022:

- Kulturní tradice českého rybářství ve světle jejího využití v cestovním ruchu a krajinotvorbě, identifikační kód projektu DG18P02OVV05;
- Kulinární dědictví českých zemí: paměť, prezentace a edukace, identifikační kód projektu DG18P02OVV067;
- Hardtmuth: Od uhlu k tužkařskému impériu, identifikační kód projektu DG18P02OVV003;

- Krajina pro chov a výcvik ceremoniálních kočárových koní v Kladrubech nad Labem, identifikační kód projektu DG20P020W012.

Všechny čtyři projekty byly v roce 2022 řádně ukončeny, stanovené cíle byly naplněny a veškerých předepsaných výstupů bylo dosaženo v řádných termínech. Pozitivním vedlejším efektem těchto projektů byla skutečnost, že se podařilo navázat cennou a užitečnou partnerskou spoluprací s řadou institucí.

V roce 2022 se NZM zapojilo do výzvy pro podávání projektů do programu NAKI III – programu na podporu aplikovaného výzkumu v oblasti národní a kulturní identity na léta 2023 až 2030. Bylo připraveno a podáno 9 projektů, přičemž u 4 z nich bylo NZM v roli příjemce-koordinátora. Z tohoto počtu podaných projektových žádostí byly Ministerstvem kultury ČR podpořeny tyto výzkumné projekty NAKI III:

1/ Prezentační strategie pro muzea a sbírky. Metodika přípravy a realizace muzejních výstavních projektů, identifikační kód projektu DH23P03OVV059 (jako příjemce-koordinátor);

2/ Stopy tradičního hospodaření v průmyslově, zemědělsky a rekreačně intenzivně využívaných regionech: jejich identifikace, dokumentace, záchrana a možnosti využití, identifikační kód projektu: DH23P03OVV036 (jako příjemce-koordinátor);

3/ Průhonický park a škola malířsko-krajinářské kompozice, obdivovaný a odmítaný vzor pro krajinářskou tvorbu 20. století, identifikační kód projektu: DH23P03OVV026 (jako příjemce-koordinátor);

4/ Historie užívání a pěstování léčivých rostlin jako součást národní a kulturní identity, identifikační kód projektu: DH23P03OVV044 (jako příjemce);

Je potěšitelné, že uspěly právě ty projekty, kde NZM projekt od začátku připravovalo a je hlavním řešitelem. U všech projektů je nastavena doba řešení 2023–2027.

2.1.3 Popularizace vědy

K popularizaci vědy a výzkumu s cílem rozšiřování obecného povědomí o vědě i technice, jejich metodikách, úspěších aj. se využívá muzejní infrastruktura plně odpovídající náročným požadavkům moderní prezentace a popularizace vědy široké veřejnosti. Vedle šíření informací o agrární vědě je záměrem popularizace také vzbudit u společnosti zájem o agrární obory a získat potenciální nové badatele. NZM se popularizace agrární vědy široké veřejnosti účastní hned v několika směrech. Vydává populárně-vědecké publikace, pořádá populárně-vědecké přednáškové cykly (ať už jako výstup vlastních vědeckých projektů, nebo ve spolupráci s výzkumnými ústavy), řadu popularizačních akcí s edukativním obsahem, pořádá vlastní soutěž Věda pro zemi na podporu mladých vědců s výrazným potenciálem motivovat je k aktivní výzkumné a publikační činnosti. V roce 2022 se konal pod záštitou ministra zemědělství již VII. ročník soutěže studentských prací Věda pro zemi. Soutěž, jejímž partnerem byla Česká akademie zemědělských věd, byla v tomto roce rozšířena o dvě aktuální témata: Tradiční rybolov a akvakultura a Běžné i netradiční obiloviny. První téma koresponduje s Mezinárodním rokem tradičního rybolovu a akvakultury, který byl pro rok 2022 vyhlášen Organizací spojených národů (OSN). Druhé téma koresponduje s Mezinárodním rokem prosa, který byl OSN vyhlášen pro rok 2023. Do soutěže přihlásilo celkem 28 studentských prací. Vyhlášení vítězů soutěže proběhlo při pořádání akce Noc vědců (30. 9. 2022). Z přihlášených studentských prací (kategorie bakalářská, magisterská a doktorská práce) komise vyhodnotila celkem 10 prací jako vítězných. Autorům byla nabídnuta možnost odborné spolupráce s NZM. Více na více <https://www.nzm.cz/veda-a-vyzkum/veda-pro-zemi>.

Výsledky soutěže vědeckých prací Věda pro zemi 2022

Vítězné práce

kategorie Bakalářská práce

1. místo:

Bc. Tomáš Davídek – Kvalita organické hmoty v půdních agregátech, Česká zemědělská univerzita v Praze, Fakulta životního prostředí

2. místo:

Bc. Hudíková Martina – Vybrané faktory ovlivňující vitalitu včelstva s ohledem na výskyt syndromu zhroucení včelstev, Veterinární univerzita Brno, Fakulta veterinární hygieny a ekologie

3. místo:

Bc. Adéla Navrátilová – Stanovení produkčního potenciálu města Olomouce s využitím geografických informačních systémů, Mendelova univerzita v Brně, Agronomická fakulta, Ústav aplikované a krajinné ekologie

kategorie Magisterská práce

1. místo:

Ing. Barbora Gancárová – Dynamika změn ve složení kozího směsného mléka v průběhu laktace na farmě Šošůvka, Mendelova univerzita v Brně, Agronomická fakulta, Ústav chovu a šlechtění zvířat

2. místo:

Ing. Jan Vařeka – Vztah exteriéru, výskytu klinické mastitidy a somatických buněk u holštýnského skotu, Česká zemědělská univerzita v Praze, Fakulta agrobiologie, potravinových a přírodních zdrojů

Katedra genetiky a šlechtění

3. místo:

Ing. Adam Hruška – Využití metod strojového učení pro detekci plevelů v plodinách, Česká zemědělská univerzita v Praze, Fakulta agrobiologie, potravinových a přírodních zdrojů, Katedra agroekologie a rostlinné produkce

Ing. Hana Klimešová – Minoritní plodiny v ČR v environmentálních souvislostech, Mendelova univerzita v Brně, Fakulta regionálního rozvoje a mezinárodních studií

kategorie Disertační práce

1. místo:

MVDr. Hana Minářová, Ph.D. – Optimalizace imunologických metod u ryb, Veterinární univerzita Brno, Fakulta veterinární hygieny a ekologie, Ústav ekologie a chorob zoonoz, zvířat, ryb a včel

2. místo:

Ph.D. Koushik Roy – Circular and sustainable fish nutrition / Cirkulární a dlouhodobě udržitelná výživa ryb, Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, Fakulta rybářství a ochrany vod

3. místo:

Ph.D. Deepali Rahi – Fish sperm respiration: species specificity and effect of environmental temperature / Dýchání spermií ryb: druhová specifická a vliv teploty prostředí, Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, Fakulta rybářství a ochrany vod

Veškerou VaV činnost NZM za rok 2022 a současně zhodnocení celého období DKRVO 2018-2022 detailně popisuje Závěrečná zpráva o plnění Dlouhodobé koncepce rozvoje výzkumné organizace na období let 2018-2022. Dokument Závěrečné zprávy byl schválen Vědeckou radou NZM dne 8. 2. 2022. Blíže: <https://www.nzm.cz/veda-a-vyzkum/koncepce-vedy-a-vyzkumu-v-narodnim-zemedelskem-muzeu>).

Tab. 1 Publikační a nepublikační výsledky, které budou vkládány do Rejstříku informací o výsledcích (RIV) za rok 2022

Druh výsledku ¹	Název
I. kategorie – Publikační výsledky	
J_{imp} Původní/přehledový článek v recenzovaném odborném periodiku, který je obsažen v databázi Web of Science s příznakem „Article“, „Review“ nebo „Letter“	1. Plaček, Michal – Vaceková, Gabriela – Valentinov, Vladislav – Ochrana, František, <i>Historical institutionalism: a tool for researching the nonprofit sector in times of pandemic</i> , Innovation: The European Journal of Social Science Research, ISSN 1351-1610, e-ISSN 1469-8412, s. 1–16. Q2. Aktuálně přes 600 online stažení. (VZ I.)
J_{sc} Původní/přehledový článek v recenzovaném odborném periodiku, který je obsažen v databázi SCOPUS	1. Novák, Pavel, <i>Quo vadis? České a moravské zemědělství v letech 2000–2020</i> , Národopisná revue, 2022, sv. 3., č. 2, ISSN 0862-8351, e-ISSN 2570-9437, ORCID 0000-0002-1726-0269, s. 222–234. (VZ I.)

¹ Definice vycházejí ze Samostatné přílohy č. 4 Metodiky hodnocení výzkumných organizací a programů účelové podpory výzkumu, vývoje a inovací schválené usnesením vlády dne 8. února 2017 č. 107 „Definice druhů výsledků“, která byla schválena usnesením vlády ČR ze dne 29. 11. 2017 č. 837

<p>Jost</p> <p>článek v recenzovaném odborném periodiku</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Novák, Zdeněk, <i>Aleje ovocných stromů – významná součást české kulturní krajiny</i>, Prameny a studie, 2022, 70, ISSN 0862-8483, s. 9–22. (VZ I.) 2. Svobodová, Kamila, <i>Odrůdy ovoce pěstované v ovocné školce na ostrově v rybníku Porz u Mikulova v roce 1815</i>, Prameny a studie, 2022, 70, ISSN 0862-8483, s. 23–64. (VZ II.) 3. Jakubská, Jana, <i>Potřebuješ pomoci? Sílu najdeš v ovoci. Chceš se cítit skvěle, prima? Pomůže ti zelenina! Ohlédnutí za ovocnářsko-zelinářskými archivními soubory Národního zemědělského muzea</i>, Prameny a studie, 2022, 70, ISSN 0862-8483, s. 131–149. (VZ I.) 4. Frydrychová, Alice, <i>Krajina vilových čtvrtí a její proměny. Studie území Baba v Praze</i>, Prameny a studie, 2022, 71, ISSN 0862-8483, s. 59–88, v tisku. (VZ I.) 5. Novák, Zdeněk, Zámečník Roman, <i>Stručné dějiny tvorby voluptoáru a jeho reflexe v českých zemích</i>, Prameny a studie, 2022, č. 71, ISSN 0862-8483, s. 89–106, v tisku. (VZ I.) 6. Novák, Zdeněk, <i>Krajina pro chov a výcvik ceremoniálních kočárových koní v Kladrubech nad Labem</i>, Prameny a studie, 2022, 72, ISSN 0862-8483, 41–72, v tisku. (VZ III.) 7. Novák, Pavel, <i>Vliv chovu hospodářského zvířectva na proměny krajiny</i>, Prameny a studie, 2022, 72, ISSN 0862-8483, s. 73–84, v tisku. (VZ I.) 8. Kubásková, Lucie, <i>Produkce, zpracování a konzumace masa jako specifické téma národní gastronomie</i>, Prameny a studie, 2022, 72, ISSN 0862-8483, s. 123–138, v tisku. (VZ III.) 9. Sobotková, Jitka, <i>Kulinární dědictví Čech, Moravy a Slezska se zaměřením na zpracování produktů živočišné výroby</i>, Prameny a studie, 2022, 72, ISSN 0862-8483, s. 139–154, v tisku. (VZ III.) 10. Svobodová, Kamila, <i>Epidemie v Židlochovicích v první polovině 19. století, Jižní Morava</i>, 2022, sv. 61, ISSN 0449-0436, s. 189–193. (VZ I.)
<p>B</p> <p>odborná kniha</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Báchor, Evžen, <i>Sbírkové včelí úly</i>, Praha: NZM 2022, ISBN 978-80-88270-28-7. (VZ II.) 2. Simanov, Vladimír, <i>Dějiny lesnictví</i>, Praha: NZM 2022, ISBN 978-80-88270-27-0. (VZ II.) 3. Sobotková, Jitka – Kubásková, Lucie – Jírovcová, Jana, <i>Kulinární tradice českých regionů</i>, Praha: NZM 2022, ISBN 978-80-88270-31-7. (VZ III.) 4. Zámečník, Roman a kol. aut., <i>Krajina pro chov a výcvik ceremoniálních kočárových koní v Kladrubech nad Labem</i>, Praha: NZM 2022, ISBN 978-80-88270-33-1. (VZ I.) 5. Kubů, Eduard a kol. aut., <i>Za německou hroudu a zrna. Agrární hnutí Němců v českých zemích období habsburské monarchie</i>, Praha: Nová tiskárna Pelhřimov 2022, ISBN 978-80-7415-063-0. (VZ I.) 6. Novák, Zdeněk – Krejčířík, Přemysl, <i>Joseph Hardtmuth v zámeckém parku v Lednici – obnova stop kompozice</i>, Praha: NZM 2022, ISBN 978-80-88270-37-9. (VZ III.)
<p>C</p> <p>kapitola v odborné knize</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Čeněk, Miroslav – Kubásková, Lucie – Jakubská, Jana – Patočka, Jiří – Kouba, Jan, <i>Rybářství a rybníkářství v muzejních expozicích a sbírkách</i>, in: Patočka, Kouba a kol., <i>České rybářství: Tradice, realita, Budoucnost. Zvyky a kulturní eventy spojené s rybníkářstvím jako součást regionální i národní identity</i>, Praha: Nakladatelství s vědeckou redakcí 2022, ISBN: 978-80-7568-464-6, s. 35–41. (VZ I.) 2. Kinský, Václav, <i>Les a krása</i>, in: Čílek, Polívka, Vacek (eds.), <i>Český a moravský les</i>, Praha: Dokořán 2022, ISBN: 978-80-7675-041-8, s. 363–375. (VZ II.)

D stat' ve sborníku	---
II. kategorie – Nepublikační výsledky	
E_{krit} uspořádání výstavy s kritickým katalogem	<ol style="list-style-type: none"> 1. Kulinární tradice českých regionů (VZ III.) 2. Krajina pro chov a výcvik ceremoniálních kočárových koní v Kladrubech na Labem (VZ I.)
E uspořádání výstavy	<ol style="list-style-type: none"> 1. Čeští lesníci ve fotografii (VZ III.) 2. Sbírka parafinových modelů jablek (VZ II.) 3. Studenti fotografují zemědělství (VZ I.) 4. Vojáčky v krajině (VZ I.) 5. Velikonoční zvyky a tradice (VZ I.) 6. Betlémy na zámku a podzámčí (VZ I.) 7. Filmová Kačina (VZ I.) 8. Broumovská kotlina očima Johanna Georga Adalberta Hesselia, autora Broumovského urbáře z let 1676–1677 (VZ III.) 9. Jubilejní výstava – cesta za příběhy předmětů aneb 180 let – 180 sbírkových předmětů – 180 příběhů (VZ I.) 10. Mirko Hanák – český malíř, grafik a ilustrátor přírody (VZ III.) 11. Příroda v ilustraci – Jan Dungal (VZ III.) 12. G. J. Mendel – zakladatel genetiky, šlechtitel a ovocnář (VZ III.)
M uspořádání konference	<ol style="list-style-type: none"> 1. Mezinárodní sympozium <i>Družstva, družstevní elity a politika ve střední Evropě 2. poloviny 19. a 1. poloviny 20. století</i>, 28.–29.4.2022, Praha. (VZ I.) 2. Konference <i>Vliv chovu hospodářských zvířat na krajinu</i>, 22. 9. 2022, Boskovice (VZ I.) 3. <i>Sympozium preventivní péče a pravidla údržby historického nábytku, zámeckých parket a textilií</i>, 11.11.2022, Kačina. (VZ I.) 4. Kolokvium <i>Úlohy odborného muzea</i>, 15.9.2023, Ohrada. (VZ I.)
W uspořádání workshopu	<ol style="list-style-type: none"> 1. Síť zemědělských muzeí – workshop <i>Orální historie</i>, 8.11.2022 a 30.11.2022, Praha. (VZ I.)
R	<ol style="list-style-type: none"> 1. Novák, Zdeněk – Zámečník, Roman – Vlček, Martin – Sedlář, Pavel, <i>Webový geografický informační systém krajiny hřebčína v Kladrubech nad Labem</i>. (VZ I.)
H	<ol style="list-style-type: none"> 1. Novák, Zdeněk – Zámečník, Roman – Volfová, Andrea, <i>Návrh právní úpravy efektivní péče o kulturní krajinu</i>. (VZ I.) 2. Zámečník, Roman – Novák, Zdeněk, <i>Režim péče o kulturní krajinu v kontextu různých právních předpisů</i>. (VZ I.) 3. Novák, Zdeněk – Beneš, Michal – Machek, Jiří – Regner, Karel, <i>Návrh na zařazení Metody výcviku ceremoniálních kočárových koní na Reprezentativní seznam nemateriálního kulturního dědictví lidstva a stanovení způsobu jeho zachování</i>. (VZ I.)

N	1. Novák, Zdeněk – Zámečník, Roman – Drozda, Jiří – Králová, Hana – Lyčka, Daniel – Šabatová, Lenka – Borský, Pavel – Černoušková, Dagmar, <i>Specializovaná mapa s přehledem architektonických děl Josepha Hardtmutha</i> (VZ III.)
O ostatní výsledky	1. Noc vědců 2022 – <i>Všemi smysly</i> , 30.9.2022, Praha a Ostrava. (VZ I.) 2. Soutěž studentských prací <i>Věda pro zemi 2022</i> , Praha. (VZ I.) 3. Vzdělávací cyklus <i>Nový pohled na dějiny zahradního umění</i> , 18.1.–19.4.2022, Praha. (VZ III.)

3. SPRÁVA A OCHRANA SBÍRKY

3.1 Koncepce sbírky

Sbírkový fond Národního zemědělského muzea je významnou součástí kulturního dědictví a vědeckého poznání, které slouží nejen potřebám současné společnosti, ale má být uchováno i pro generace budoucí. Sbírkotvorná činnost, včetně následného zpracování sbírkového fondu, patří k základním aktivitám NZM. Sbírku NZM tvoří sbírkový, archivní a knihovní fond.

Sbírkový fond je zapsán v Centrální evidenci sbírek (CES) pod evidenčním číslem NZM/002-05-10/225002 a doprovodná dokumentace k tomuto fondu. Sbírkový fond je tvořen v souladu se zaměřením a působností poboček NZM a je členěn na oborové části – podsbírkou. Kurátor podsbírkou je základním a rozhodujícím činitelem při tvorbě podsbírkou, odborném zpracování a využívání sbírkových předmětů. Spolu s konzervátorem – restaurátorem tvoří základní tým pečující o dlouhodobé uchování sbírkových předmětů.

Archivní fond – archiválie je veden v základní evidenci Národního archivního dědictví prostřednictvím informačního systému PEVA II na Národním archivním portálu.

Knihovní fond – knihovna patří mezi veřejné knihovny dle knihovního zákona č. 257/2001 Sb. – sigla KHE 801. Jedná se o knihovnu muzejního typu, veřejné knihovní služby poskytuje v omezeném badatelském režimu prezenčně a prostřednictvím Meziknihovní výpůjční služby (MVS). Součástí původního vybavení zámku Kačina je také Chotkovská knihovna, knihy jsou půjčovány pouze prezenčně.

Sbírkový fond

Počet evidenčních záznamů v CES (Centrální evidenci sbírek): 106 450 (k 13.1. 2023)

Počet evidenčních záznamů v BACH (elektronická evidence sbírkových předmětů k 30.1.2023): 98 922 (51 011 s obrazovou přílohou)

Archivní fond

Počet zapsaných fondů v Národním archivním dědictví: 120 osobních fondů

Počet evidenčních záznamů v BACH Pro-Archiv: 9088 (2700 s obrazovou přílohou)

Počet uložených archiválií: 500 bm písemných dokumentů, 8500 map a plánů, 1677 zahradních plánů, 80 diplomů, 1000 plakátů

Knihovní fond

Počet knihovních jednotek: 103 762

Chotkovská knihovna: 19 780 titulů (36 450 svazků)

3.2 Akvizice

V roce 2022 bylo v rámci akviziční činnosti přiděleno 100 přírůstkových čísel a prostřednictvím darů, nákupů, vlastních sběrů NZM získalo 413 nových sbírkových předmětů a dva soubory fotografií (přes 200 kusů) do sbírkového fondu NZM.

Bylo uzavřeno 17 kupních smluv a dvě smlouvy o autorské dílo, jejichž prostřednictvím se podařilo získat 21 výjimečných sbírkových předmětů a dva soubory fotografií za celkovou částku 257 603,- Kč. Sbírkový fond byl obohacen například o autografickou pokladnu, počítač z JZD Slušovice, potažní sáně, kostru sika jakušimského, tkalcovský stav, rámařskou pilu, obilnou váhu, postřikovač Šléza, sloupový nakladač hnoje, soubor autorských fotografií Milana Jaroše a Jiřího Jirouška dokumentující současné zemědělství, přírodní katastrofy (tornádo na jižní Moravě, požár v Českém Švýcarsku).

Darovacích smluv bylo uzavřeno celkem 38 a muzeum získalo 304 sbírkových předmětů téměř do všech svých podsbírek, například kadáver starokladrubského koně, čističku peří, secí stroj na jetel, na mák, mlátičku Berhold Kraus, secí stroj Aeromat, puffer tank, soubor mincí, mandl Veritas, motorovou sekačku, traktor domácí výroby, shozy paroží, kadáver bobra, soubor nádobí a kuchyňského náčiní apod.

Archivní fond

V rámci akviziční činnosti bylo získáno 700 přírůstků do archivního fondu NZM. Byl například získán konvolut písemných dokumentů rolníků Brádkových z Velkých a Malých Hořešovic (699 evidenčních jednotek).

Knihovní fond

Do knihovního fondu NZM bylo pořízeno přes 440 odborných knih a časopisů v celkové částce 48 358,- Kč.

3.3 Podsírky

3.3.1 Podsírka Archeologie zemědělství

BACH: 224

CES: 198

AKVIZICE

- V roce 2022 nepřibyly do podsírky žádný předmět.

PREZENTACE

- Předměty jsou dlouhodobě prezentovány v expozicích NZM Praha a NZM Kačina

KATALOGIZACE, DIGITALIZACE

- V roce 2022 bylo katalogizováno 148 sbírkových předmětů, které byly převedeny z doprovodné dokumentace a byly zpracovány archeobotanické vzorky. Tyto předměty jsou průběžně zpracovávány a digitalizovány

VĚDECKO-VÝZKUMNÁ ČINNOST

-

PÉČE O SBÍRKOVÉ PŘEDMĚTY

- Pravidelná kontrola předmětů a depozitáře. Interně probíhá konzervace laténského meče a dalších bronzových předmětů (náramky - 5 ks, laténská spona - 1 ks, ozdoby - 1 ks, nákrčníkovité hřivny - 3 ks).

ULOŽENÍ

- Předměty jsou uloženy v depozitáři NZM Ostrava. Část jich je deponována v depozitářích NZM Kačina, NZM Valtice a NZM Ohrada.

KURÁTOR

Mgr. Marta Krusberská

3.3.2 Podsbírka Botanická

BACH: 2392

CES: 2392

AKVIZICE

- Byly získány 2 předměty: alba s obaly semen květin a zeleniny.

PREZENTACE

- Předměty jsou dlouhodobě vystaveny na Ministerstvu zemědělství a v NZM Ostrava.

KATALOGIZACE, DIGITALIZACE

- Nově byly katalogizovány 2 sbírkové předměty a v evidence BACH upraveno 31 katalogizačních záznamů. Do evidence BACH bylo doplněno 6 dokumentačních fotografií sbírkových předmětů.

VĚDECKO-VÝZKUMNÁ ČINNOST

-

PÉČE O SBÍRKOVÉ PŘEDMĚTY

-

ULOŽENÍ

- Větší část sbírkových předmětů je od roku 2019 uložen ve zrekonstruovaných depozitářích NZM Valtice.

KURÁTOR

Ing. Mgr. Jolana Hyláková

3.3.3 Podsbírka Etnografie

BACH: 2942

CES: 2916

AKVIZICE

- V roce 2022 přibylo do podsbírky etnografie 11 přírůstkových čísel, např. dřevěný rukávník, dózy na potraviny, povlečení, vesta od baráčnického kroje, forma na bábovku, lívanečník, podložka pod žehličku, ohřívač na plyn, koberce, ručníky, mandl Veritas.

PREZENTACE

- Předměty jsou prezentovány v expozicích a výstavách NZM Kačina a jsou zapůjčovány na výstavy jiným institucím.

KATALOGIZACE, DIGITALIZACE

- V roce 2022 probíhala příprava na katalogizaci krojů. V roce 2022 bylo zdigitalizováno 29 předmětů.

VĚDECKO-VÝZKUMNÁ ČINNOST

- Sbírku využívají badatelé ke studiu a výzkumné činnosti, dále jsou některé předměty zapůjčovány na různé výstavy.

PÉČE O SBÍRKOVÉ PŘEDMĚTY

- Probíhala průběžná konzervace předmětů před stěhováním. Proběhla plošná sanace proti dřevokaznému hmyzu a ošetření v termokomoře.

ULOŽENÍ

- Průběžně probíhá stěhování předmětů z depozitářů NZM Kačina do centrálního depozitáře v NZM Čáslavi. Přestěhováno 1740 evidenčních jednotek.

KURÁTOR

Mgr. Klára Linhartová

3.3.4 Podsbírka Fotoarchiv

BACH: 46151

CES: 53820

AKVIZICE

- Byl získán soubor digitálních fotografií (autor Milan Jaroš, téma: aquaponie, zpracování rostlinných olejů, tornádo na Moravě, požár kolem Hřenska) a soubor 200 digitálních fotografií (autor Jiří Jiroušek, téma: letecké snímky lesnatých oblastí Česka po kůrovcové kalamitě).

PREZENTACE

- Připravena výstava Studenti fotografují zemědělství (2 malé katalogy); výstavní cyklus Ukázky z archivních fondů a sbírek (Plemenářství v chovu koz a býků); výstava Stroje na poli a Nekonečný příběh. Uzavřeno 5 smluv o reprodukci. Připraven příspěvek Fotoarchiv NZM na setkání zemědělsko-lesnických archivářů v Třeboni a příspěvek Lesnictví ve Fotoarchivu – lesnické kolokvium Ohrada.

KATALOGIZACE, DIGITALIZACE

- Zkatalogizovaná akvizice JZD Slušovice - 1114 nových inventárních čísel (také digitalizováno). Pokračovalo přepisování záznamů z inventárních knih do elektronické evidence Bach 6300. Externě digitalizována část fondu F. Bílek a film G. Mendel. Interně jsou skenovány pozitivy. Pokračovala správa prezentace NZM na www.esbirky.cz.

VĚDECKO-VÝZKUMNÁ ČINNOST

- Článek Fotografická soutěž našeho venkova a lesnická fotosoutěž (PaS 71) a práce na kritickém katalogu k výstavě Nekonečný příběh – odkaz G. J. Mendela.

PÉČE O SBÍRKOVÉ PŘEDMĚTY

- V rámci inventarizace probíhalo přebalování do nekyselých obalů a čištění předmětů.

INVENTARIZACE

- V roce 2022 proběhla inventarizace (10 000 inventarizačních záznamů).

ULOŽENÍ

- Stálé uložení v depozitáři NZM Praha.

KURÁTOR

Mgr. Michaela Zeinerová Brachtlová, Ph.D.

3.3.5 Podsbírka Gastronomie

BACH: 15

CES: 9

AKVIZICE

Získáno 9 předmětů (jednotlivin, sad či souborů). V roce 2022 docházelo k průběžnému doplňování fondu kuchařských knih – drobné tisky a rukopisné kuchařky na základě vlastního sběru kurátora.

PREZENTACE

Problematika gastronomie byla prezentována veřejnosti v rámci Noci vědců 2022 - zábavně-naučný program Když vařila prababička... Dílčí témata byla v průběhu roku popularizována v dílčích mediálních výstupech.

KATALOGIZACE, DIGITALIZACE

V roce 2022 neproběhla

VĚDECKO-VÝZKUMNÁ ČINNOST

Předměty byly v roce 2022 využity v rámci řešení výzkumného projektu Kulinární dědictví českých zemí: paměť, prezentace a edukace (NAKI II), přičemž část z těchto předmětů byla vystavena v rámci výstavy Kulinární tradice českých regionů. Rozsáhlý fond tištěných a rukopisných kuchařek byl využit jako zdroj při zpracovávání textových výstupů: katalog k výstavě Ekrit – Kulinární tradice českých regionů; výstup B – Kulinární dědictví Čech, Morava se Slezska. Tematická výběrová encyklopedie. Opava 2022; výstup J – Kulinární dědictví Čech, Moravy a Slezska se zaměřením na zpracování produktů živočišné výroby, PaS č. 72.

PÉČE O SBÍRKOVÉ PŘEDMĚTY

Proběhlo běžné ošetření a k restaurování byly předány 2 ks historických kuchařek (již v roce 2020).

ULOŽENÍ

Uloženo v NZM Praha, částečně v centrálním depozitáři NZM Čáslav.

KURÁTOR

Mgr. Jitka Sobotková, Ph.D.

3.3.6 Podsbírka Knihy – staré tisky

BACH: 45

CES: 45

AKVIZICE

- V roce 2022 nepřibyl žádný nový titul.

PREZENTACE

- Knihy z podsbírky v tomto roce nebyly nikde prezentovány ani neproběhla žádná jejich výpůjčka.

KATALOGIZACE, DIGITALIZACE

- Všechny knihy podsbírky prošly již v roce 2020 retro katalogizací v systému Clavius, byly opatřeny čárovým kódem a prošly revizí. Zároveň byly pořízeny dokumentační fotografie jednotlivých titulů, které byly uloženy do systému Bach.

VĚDECKO-VÝZKUMNÁ ČINNOST

- Staré tisky jsou v režimu prezenčních výpůjček, pro potřebu badatelů ke studiu a výzkumné činnosti.

PÉČE O SBÍRKOVÉ PŘEDMĚTY

- Celý sbírkový fond byl očištěn od prachu.

ULOŽENÍ

- Celý knihovní fond je uložen v centrálním depozitáři v NZM Čáslavi v prachotěsných kompaktních regálech.

KURÁTOR

Pavla Neumanová

3.3.7 Podsbírka Květinářství

BACH: 361

CES: 362

AKVIZICE

- Byly získány 3 nové předměty: konvička, váza, rozprašovač.

PREZENTACE

- Předměty dlouhodobě vystaveny v expozicích NZM Praha a NZM Valtice.

KATALOGIZACE, DIGITALIZACE

- Nově byly katalogizovány 3 předměty a v evidenci Bach bylo upraveno 32 katalogizačních záznamů. Do evidence BACH bylo doplněno 5 dokumentačních fotografií sbírkových předmětů.

VĚDECKO-VÝZKUMNÁ ČINNOST

-

PÉČE O SBÍRKOVÉ PŘEDMĚTY

- Bylo konzervováno 18 předmětů.

ULOŽENÍ

- Větší část sbírkových předmětů je od roku 2019 uložen ve zrekonstruovaných depozitářích NZM Valtice.

KURÁTOR

Ing. Vilém Křeček

3.3.8 Podsbírka Lesnictví

BACH: 8716

CES: 8693

AKVIZICE

- Darem byly získány dřevěné potažní saně, vlastním sběrem – skleněná vitráž z barevného skla (kolem 1880), fotografie Zemská lesnická škola v Jemnici (kolem 1910) a za úplatu – selské saně za koně (2. polovina 19. století), dvojdílné potažní saně na svážení dříví.

PREZENTACE

- Sbírkové předměty jsou dlouhodobě prezentovány v expozicích: Expozice map a zeměměřičtví - Moravské kartografické centrum Velké Opatovice, expozice lesnictví a dřevařství na Šumavě - Muzeum Schwarzenberského plavebního kanálu Chvalšiny, expozice Naši Němci - Muzeum města Ústí nad Labem (měřičské přístroje), expozice v Podbrdském muzeu v Rožmitále pod Třemšínem; v rámci výstav: Jubilejní výstava - 180 let - 180 předmětů - cesta za příběhy předmětů na zámku Ohrada; Les pramenů na zámku Ohrada, Předmět měsíce a Osobnost měsíce na zámku Ohrada; na akcích: Vorařský den, Lesnický den; a v médiích: Tisková zpráva Jubilejní výstava 180 let - 180 předmětů, Myslivost, Zpravodaj SAPLŠP aj.), reportážní cyklus v pořadu Vltavín ČRo České Budějovice.

KATALOGIZACE, DIGITALIZACE

- Zkatalogizováno bylo 5 sbírkových předmětů. Probíhalo průběžné doplňování fotodokumentace do programu BACH. Externě digitalizováno 40 sbírkových předmětů v rámci Jubilejní výstavy.

VĚDECKO-VÝZKUMNÁ ČINNOST

- Archivní a historické práce v rámci výročí 180 let od založení ohradského muzea včetně tvorby knižní publikace. Práce na databázi lesnických osobností. Články a statě (osobnost

měsíce + sbírkový předmět měsíce) na webu NZM. Podkapitola v knize Český a moravský les – Cílek a kol. na téma "Les a krása" včetně fotografií.

PÉČE O SBÍRKOVÉ PŘEDMĚTY

- Průběžná kontrola a preventivní konzervace sbírkových předmětů dle aktuální potřeby a výběru. Pravidelná desinsekce a desinfekce (duben–listopad 2022).

ULOŽENÍ

- Uložení sbírkových předmětů v několika depozitářích přímo v objektu NZM Ohrada. Nákup souboru archivních boxů, desek a proložek Ceiba. Nový způsob uložení JMP v depozitáři (pokračuje 2023 fází uložení DMP).

KURÁTOR

Ing. Václav Kinský, Karel Skalický

3.3.9 Podsbírka Modely zemědělských staveb

BACH: 449

CES: 445

AKVIZICE

-

PREZENTACE

- Sbírkové předměty dlouhodobě prezentovány v expozici NZM Kačina. V roce 2022 byl model mlýna v Kodě zapůjčen na výstavu do Muzea českého krasu v Berouně.

KATALOGIZACE, DIGITALIZACE

- Digitalizace proběhla pouze pomocná, neúplná během stěhování do centrálního depozitáře.

PÉČE O SBÍRKOVÉ PŘEDMĚTY

- Během přípravy na stěhování byly postupně všechny přesouvané modely očištěny od prachu. Předměty před uložením prošly také procesem v termokomoře. Zrestaurovány byly tři modely externě, mezi nimi i velký kruhový dvoudílný model zemědělského podniku jako zdroje surovin pro potravinářský průmysl. Jde o ikonický model zobrazený na řadě fotografií z pražských expozic NZM.

VĚDECKO-VÝZKUMNÁ ČINNOST

- V rámci připravovaného článku o miskovickém vápenictví zrevidován model Pacoldovy šachtové pece a cihlářské kruhovky, která je konstrukčně identická s vápenickými pecemi. Sbírány podklady pro zhotovení modelů selské tunelové a selské milířová vápenné pece.

ULOŽENÍ

- Polovina podsbírky je již přesunuta z depozitářů NZM Kačina do centrálního depozitáře v NZM Čáslavi (182 evidenčních jednotek). V depozitáři byly upraveny stávající regály a na rozměrné modely vybudovány nové regály.

KURÁTOR

PhDr. Pavel Novák, CSc.

3.3.10 Podsbírka Myslivost

BACH: 7400

CES: 7400

AKVIZICE

- Za úplatu byl získán soubor (18 ks) fotografií barokních obrazů plachtových loďů; darem: 15 ks diplomů z výstav a zkoušek psů; 5 ks chytacích želez; 3 ks chytacích želez; převodem a vlastním sběrem: diplom z norování; soubor (10 ks) fotografií trofejí z celostátní výstavy

myslivosti Brno 1965; soubor (4 ks) propagačních letáčků "Ochrana zvěře"; 2 ks plakátů k filmům "Léto v divočině" a "Nespoutaná příroda" M. Hanák; soubor (12 ks) propagačních letáčků "Myslivcův rok"; 3 ks obrazů, propagační kresby k ochraně zvěře; kuše; registr ulovené zvěře baronky Friederiky Ringhoffer 1907-1920; Instrukce k lovu na dominiu F. Rinthoffer, Smíchov.

PREZENTACE

- Sbírkové předměty jsou prezentovány v expozicích a na výstavách: expozice Janův hrad; zámek Potštejn; zámek Doksy; hrad Kámen; ÚHÚL Brno; zámek Třeboň; Památní národního písemnictví; zámek Tachov; Dub u Prachatic; Kratochvíle; Nové Hrady; Nebílovy; Vimperk; Kostelec n. Č. L.; NH Kladruby nad Labem; Muzeum Prachatic; Technické muzeum Brno; expozice myslivosti: NZM Ohrada, Praha; výstava Čížba v NZM Kačina.

KATALOGIZACE, DIGITALIZACE

- Bylo z katalogizováno 36 sbírkových předmětů. Probíhala průběžná fotodokumentace přírůstků a dalších sbírkových předmětů (ukládání v elektronické podobě), doplňování do systému BACH. Vyhledávání a doplňování nově zjištěných údajů ke stávajícím sbírkovým předmětům.

VĚDECKO-VÝZKUMNÁ ČINNOST

- Studium dostupné literatury, materiálů a pramenů ke zpřesňování a doplňování popisů sbírkových předmětů. Katalogizace obrazů Jiřího Židlického.

PÉČE O SBÍRKOVÉ PŘEDMĚTY

- Průběžná kontrola uložení a preventivní konzervace sbírkových předmětů dle aktuální potřeby a výběru. Externí restaurování části parohového nábytku; loveckého kočáru (Wourtz, Waldstein) a 2 ks umělých srnčích hlav s parůžků.

ULOŽENÍ

- Sbírkové předměty jsou uloženy v depozitářích přímo v objektu muzea NZM Ohrada.

KURÁTOR

Ing. Bc. Jana Melcrová

3.3.11 Podsbírka Obchod

BACH: 75

CES: 74

AKVIZICE

- V roce 2022 přibyl za úplaty jeden předmět: autografická pokladna.

PREZENTACE

- Předměty podsbírky jsou prezentovány v expozicích a výstavách NZM Kačina a jsou zapůjčovány jiným institucím.

KATALOGIZACE, DIGITALIZACE

-

VĚDECKO-VÝZKUMNÁ ČINNOST

- Sbírku využívají badatelé ke studiu a výzkumné činnosti, dále jsou některé předměty zapůjčovány na různé výstavy.

PÉČE O SBÍRKOVÉ PŘEDMĚTY

- Probíhala průběžná konzervace předmětů. Proběhlo plošná sanace proti dřevokaznému hmyzu. Během roku 2022 byla celá podsbírka (74 evidenčních jednotek) přestěhována do centrálního depozitáře v NZM Čáslavi.

ULOŽENÍ

- Předměty jsou uloženy v centrálním depozitáři v NZM Čáslavi.

KURÁTOR

Mgr. Klára Linhartová

3.3.12 Podsbírka Ovocnictví

Ovocnictví

BACH: 1093

CES: 1092

AKVIZICE

- Bylo získáno 6 nových předmětů (např. postřikovač, zavařovací přístroj Dagmar, obaly od chemických přípravků, zavařovací sklenice).

PREZENTACE

- Sbírkové předměty dlouhodobě zapůjčeny: Ministerstvo zemědělství; Muzeum Roztoky u Prahy; obec Ostrov; NZM Praha; NZM Ostrava; NZM Kačina; NZM Valtice.

KATALOGIZACE, DIGITALIZACE

- Do evidence BACH bylo doplněno 128 katalogizačních záznamů, nově bylo katalogizováno 6 předmětů. Do evidence BACH bylo doplněno 8 dokumentárních fotografií předmětů.

VĚDECKO-VÝZKUMNÁ ČINNOST

-

PÉČE O SBÍRKOVÉ PŘEDMĚTY

- Bylo konzervováno 10 předmětů, restaurován byl 1 předmět.

ULOŽENÍ

- Větší část sbírkových předmětů je od roku 2019 uložen ve zrekonstruovaných depozitářích NZM Valtice.

KURÁTOR

Mgr. Kamila Svobodová, Ph.D.

3.3.13 Podsbírka Potravinářská výroba

BACH: 2707

CES: 2659

AKVIZICE

- Byl zakoupen vaflovač litinový z 1. poloviny 20. století. Darem byly získány puffer tank, nádrž na vodu používané při výrobě piva, soubor plechových dóz a stojánky na vajíčka z odumrtě, převodem z majetku NZM modely regionálních potravin a ocelový přetlačný tank, vlastním sběrem či nálezy při stěhování podsbírky soubor obalů od potravinářských výrobků různé provenience a datace.

PREZENTACE

- Sbírkové předměty byly v tomto roce prezentovány na výstavě Kulinární tradice českých regionů v NZM Praha. Rovněž byly předměty zapůjčeny na výstavy do Regionálního muzea v Jílovém u Prahy a do Městského muzea v Ústí nad Orlicí.

KATALOGIZACE, DIGITALIZACE

- Bylo zcatalogizováno 96 inventarizačních záznamů a digitalizováno 1074 předmětů (fotky zároveň přiřazeny do evidence BACH). Rovněž došlo k porovnání záznamů v BACHu a CESu a zhodnocení sbírkových předmětů z hlediska oborové příslušnosti k podsbírce. Na základě tohoto vyhodnocení došlo k přesunu části sbírkových předmětů do jiných podsbírek, převážně do podsbírky vinařství.

VĚDECKO-VÝZKUMNÁ ČINNOST

- Výzkumná činnost na projektu NAKI - Kulinární dědictví českých zemí: paměť, prezentace a edukace. Příprava a realizace výstavy Kulinární tradice českých regionů a vydání stejnojmenného kritického katalogu k této výstavě. Realizace výstavy Nekonečný příběh - odkaz G. J. Mendela v zemědělství a příprava stejnojmenného katalogu. Kapitola v knize Rybářství a rybníkářství v muzejních expozicích a sbírkách (monografie České rybníkářství: Tradice, realita, budoucnost). Aktivní účast na konferenci v Boskovicích u příležitosti Husích slavností (22.9.2022).

PÉČE O SBÍRKOVÉ PŘEDMĚTY

- Předměty byly konzervovány před zápůjčkami a proběhla plošná sanace proti dřevokaznému hmyzu. Rovněž byly očištěny předměty od prachu před uložením do centrálního depozitáře v NZM Čáslavi. Dřevěné předměty před uložením do centrálního depozitáře prošly konzervačním procesem v termokomoře.

ULOŽENÍ

- Pokračovalo stěhování sbírkových předmětů z depozitáře NZM Kačina do centrálního depozitáře v NZM Čáslav. Zatím bylo přestěhováno a uloženo 1892 evidenčních jednotek. Současně došlo k vytvoření nového lokačního záznamu. Další přemístění sbírkových předmětů bude probíhat v roce 2023.

KURÁTOR

Mgr. Lucie Kubásková

3.3.14 Podsbírka Rostlinná výroba I.

BACH: 5212

CES: 5192

AKVIZICE

- Za úplatu bylo pořízeno: osobní počítač kompletovaný v JZD Agrokombinát Slušovice z roku 1989; ruční secí stroj k výsevu řepy; hektolitrová obilná váha.

PREZENTACE

- Nově byly předměty zapůjčeny na výstavu ke stoletému jubileu VÚB v Havlíčkově Brodě.

KATALOGIZACE, DIGITALIZACE

- Vzhledem ke stěhování podsbírky a předávání novému kurátorovi neproběhla žádná katalogizace.

VĚDECKO-VÝZKUMNÁ ČINNOST

-

PÉČE O SBÍRKOVÉ PŘEDMĚTY

- Předměty jsou průběžně kontrolovány a konzervovány před zápůjčkami. Mokrý preparáty vzhledem k unikajícím výparům budou přestěhovány do samostatné, bezpečnostní místnosti.

ULOŽENÍ

- Podsbírka přestěhována do centrálního depozitáře v NZM Čáslavi, kde následně probíhá její systematické třídění (5150 evidenčních jednotek).

KURÁTOR

Mgr. Martin Kopeček, od 10/2022 Mgr. Jan Prchal

3.3.15 Podsbírka Rostlinná výroba II.

BACH: 1364

CES: 1369

AKVIZICE

- Do podsbírky bylo získáno: mlátička Berhold Kraus, secí stroj Aeromat, secí stroj na mák, secí stroj na jetel, těžké brány a postřikovač Šleza. Další nabízené stroje (45 ks) byly odmítnuty z důvodu špatného technického stavu, a také z důvodu multiplikace

PREZENTACE

- Dlouhodobá prezentace na pobočkách NZM a v MZe bylo (75 exponátů), v dalších organizacích celkem 28 exponátů. Stroje z podsbírky byly prezentovány na akci Pradědečkův traktor a Dožínky

KATALOGIZACE, DIGITALIZACE

- V roce 2022 bylo z katalogizováno 5 sbírkových předmětů včetně doprovodné fotodokumentace. PÉČE O SBÍRKOVÉ PŘEDMĚTY

- Pro účel stěhování do centrálního depozitáře v NZM Čáslavi bylo očištěno a ošetřeno v termokomoře 478 modelů, oradel a mlátiček.

ULOŽENÍ

- 560 předmětů bylo po vyčištění a ošetření v termokomoře přestěhováno do centrálního depozitáře. Ostatní předměty jsou uloženy v depozitářích za stejných podmínek jako v roce 2021.

KURÁTOR

Ing. Markéta Ballová

3.3.16 Podsbírka Rybářství

BACH: 1535

CES: 1532

AKVIZICE

- Bylo pořízeno 11 sbírkových předmětů: naviják bubnový Rousek; naviják bubnový Stibůrek; smekací naviják TOKOZ T - TAP s křížovým vinutím; ryb. prut dural dvoudílný TOKOZ; ryb. prut laminát dutý trojdílný SILSTAR; podběrák raketový dřevo; kostra kapra; hrouzek obecný dermopl.; škeble rybníčná lastury; kožená brašna kyslíkové soupravy; kapr lysec dermopl.

PREZENTACE

- Nově bylo zapůjčeno 29 sbírkových předmětů na výstavy a akce: MěMG Polička; 180 let - 180 SP - 180 příběhů na Ohradě; Mirko Hanák - malíř a ilustrátor, Rybářský den na Ohradě. Pokračovala panelová výstava Rybník, krajina a my v soukolí času v zámecké aleji.

KATALOGIZACE, DIGITALIZACE

- V roce 2022 bylo z katalogizováno 12 sbírkových předmětů včetně doprovodné fotodokumentace. Zhotoveno 6 profesionálních fotografií sbírkových předmětů.

VĚDECKO-VÝZKUMNÁ ČINNOST

- Participace na katalogu výstavy ilustrací Mirko Hanáka; participace na rukopisu monografie Ornitologické sbírky muzea Ohrada; participace na rukopisu k článku: Zámecká alej muzea Ohrada - historie, současnost, biota.

PÉČE O SBÍRKOVÉ PŘEDMĚTY

- Průběžná kontrola a preventivní konzervace. Plynová desinfekce a desinsekce expozice a depozitářů

INVENTARIZACE

- V roce 2022 proběhla inventarizace z důvodu změny kurátora (1517 inventarizačních záznamů).

ULOŽENÍ

- Sbírkové předměty uloženy v depozitářích NZM Ohrada.

KURÁTOR

Ing. Miroslav Čeněk, Ing. Aleš Škrabánek

3.3.17 Podsbírka Venkovská řemesla

BACH: 2190

CES: 2190

AKVIZICE

- V roce 2022 bylo pořízeno: rámová pila; horizontální tkalcovský stav; čistička peří; nástěnná bruska; pomaloběžná nástěnná ruční vrtačka; trojúhelník pravoúhlý dřevěný; kružítka dřevěná; výukové tablo technologická sbírka lnu; výukové tablo ovčí vlny; výukové tablo umělá vlákna; nůžky krejčovské; lis pákový; vyměřovací kolíky.

PREZENTACE

- Rozšířena expozice Zámecká truhlárna v souvislosti s její reinstalací

KATALOGIZACE, DIGITALIZACE

- V roce 2022 bylo zkatologizováno 34 sbírkových předmětů včetně doprovodné fotodokumentace.

VĚDECKO-VÝZKUMNÁ ČINNOST

- V rámci připravovaného článku o vápenictví na miskovickém ložisku provedena revize sbírkových předmětů k vápenictví.

PÉČE O SBÍRKOVÉ PŘEDMĚTY

- Konzervace 15 sbírkových předmětů a u všech předmětů proběhlo základní očištění od prachu před uložením do centrálního depozitáře v NZM Čáslavi.

ULOŽENÍ

- Předměty z depozitářů NZM Kačina přesunuty do centrálního depozitáře v NZM Čáslavi (2050 evidenčních jednotek). Jednotlivé regály musely být uzpůsobeny na velikost jednotlivých typů sbírkových předmětů. Pro rozměrný byly vybudovány nové regály.

KURÁTOR

PhDr. Pavel Novák, CSc.

3.3.18 Podsbírka Vinařství

BACH: 592

CES: 592

AKVIZICE

- Byly získány 3 nové předměty: pípa (2ks) a lahev od vína.

PREZENTACE

- Předměty jsou dlouhodobě vystaveny na Ministerstvu zemědělství, NZM Ostrava a NZM Valtice.

KATALOGIZACE, DIGITALIZACE

- Do evidence BACH bylo doplněno 57 katalogizačních záznamů, nově byly katalogizovány 3 předměty. Do evidence BACH bylo doplněno 108 dokumentačních fotografií předmětů.

VĚDECKO-VÝZKUMNÁ ČINNOST

-

PÉČE O SBÍRKOVÉ PŘEDMĚTY

- Bylo konzervováno 5 předmětů, restaurovány byly 2 předměty.

ULOŽENÍ

- Větší část sbírkových předmětů je uložena ve zrekonstruovaných depozitářích NZM Valtice.

KURÁTOR

Mgr. Kamila Svobodová, Ph.D.

3.3.19 Podsbírka Zelinářství

BACH: 942

CES: 942

AKVIZICE

- Byly získány 4 nové předměty: substrát cocopres (2 ks), obal od postříku, nůžky zahradnické.

PREZENTACE

- Předměty jsou dlouhodobě vystaveny v NZM Ostrava, Kačina, Praha a Valtice.

KATALOGIZACE, DIGITALIZACE

- Do evidence BACH bylo doplněno 58 katalogizačních záznamů, nově byly katalogizovány 4 předměty. Do evidence BACH bylo doplněno 5 dokumentačních fotografií sbírkových předmětů.

VĚDECKO-VÝZKUMNÁ ČINNOST

-

PÉČE O SBÍRKOVÉ PŘEDMĚTY

- Bylo konzervováno 19 předmětů.

ULOŽENÍ

- Větší část sbírkových předmětů je uložena ve zrekonstruovaných depozitářích NZM Valtice.

KURÁTOR

Ing. Vilém Křeček

3.3.20 Podsbírka Zemědělství a umění (fond Obrazy, Numizmatika, Chotkové)

BACH: 4749

CES: 4741

AKVIZICE

- V roce 2022 se podsbírka rozrostla o 48 nových sbírkových předmětů, které byly získány prostřednictvím daru, odúmrť a koupí: soubor 36 mincí; neplatnou minci v nominální hodnotě 20 haléřů z roku 1995; 3 neplatné mince v nominální hodnotě 50 haléřů (r. 1999, 2000 a 2002) a 2 neplatné bankovky v nominální hodnotě 50 Kč (r. 1994 a 1997); obraz Karla Havlaty "Pohled na městečko v zimním období" z roku 1940; grafický list Jiřího Kodyma "Ze Supetaru" z roku 1980; 2 neplatné bankovky v nominální hodnotě 20 Kč z roku 1994; pamětní medaile, antropolog Dr. Aleš Hrdlička, r. 1959; obraz Jaroslava Jareše "Slovenská žatva" z let 1937-1938.

PREZENTACE

- Předměty jsou dlouhodobě vystaveny: NZM Ostrava, výzdoba historických interiérů NZM Kačina, ČZU Praha; MZe ČR; OÚ Svätý Mikuláš; SZIF Praha. V roce 2022 uděleno reprodukční právo k 2 sbírkovým předmětům.

KATALOGIZACE, DIGITALIZACE

- Zkatalogizovány 2 předměty. U 3 334 sbírkových předmětů byly aktualizovány záznamy. Zdigitalizováno 150 sbírkových předmětů (skupina obrazy: 62, skupina numismatika 86; sbírkový fond Chotkové: 2)

VĚDECKO-VÝZKUMNÁ ČINNOST

- Po celý rok 2022 pokračovaly práce na "Kritickém katalogu Šrobárovy obrazové sbírky", jehož oba díly by měly být publikovány na konci roku 2023. Současně probíhala příprava textové části "Kritického katalogu mincí z numismatické sbírky NZM", jehož vydání se plánuje v roce 2024.

PÉČE O SBÍRKOVÉ PŘEDMĚTY

- V roce 2022 prošly odborným restaurátorským zásahem 2 sbírkové předměty: blondelový rám k obrazu Federica Andreottiho "Dvě přítelkyně"; sádrová soška českého krále Vladislava I. z r. 1843. V souvislosti s převozem předmětů do centrálního depozitáře v Čáslavi bylo očištěno nebo konzervováno 815 sbírkových předmětů. Současně bylo ošetřeno v termokomoře 7 sbírkových předmětů.

ULOŽENÍ

- Většina předmětů je nadále deponována v depozitářích NZM. V centrálním depozitáři v Čáslavi je uloženo 820 evidenčních jednotek.

KURÁTOR

Mgr. Martin Vlček

3.3.21 Podsbírka Zemědělská technika

BACH: 383

CES: 385

AKVIZICE

- V roce 2022 byl zakoupen sloupový nakladač hnoje a darem získány: vlačihy, motorová listová sekačka MF 70, traktor domácí výroby, motorová fréza domácí výroby, motorová sekačka reform.

PREZENTACE

- Předměty jsou dlouhodobě vystaveny na pobočkách NZM a v dalších muzejních institucích. Stroje byly prezentovány na čáslavských akcích Pradědečkův traktor, Dožínky a Muzejní noc. Dále na akci Koně na Kačině a Dožínky na Letné.

KATALOGIZACE, DIGITALIZACE

- Aktualizovány záznamy ve sbírkové evidenci BACH.

VĚDECKO-VÝZKUMNÁ ČINNOST

-

PÉČE O SBÍRKOVÉ PŘEDMĚTY

- Příprava předmětů na stěhování do centrálního depozitáře v NZM Čáslavi, konzervace 55 sbírkových předmětů.

INVENTARIZACE

- V roce 2022 proběhla inventarizace (377 inventarizačních záznamů).

ULOŽENÍ

- Oprava střechy depozitáře C6. Částečné přestěhování sbírkového fondu do centrálního depozitáře v NZM Čáslavi (170 evidenčních jednotek).

KURÁTOR

Ing. Vladimír Michálek

3.3.22 Podsbírka Zoologie

BACH: 4168

CES: 4172

AKVIZICE

- V roce 2022 se podsbírka rozrostla o předměty, které byly získány prostřednictvím daru, koupí nebo převodem a vlastním sběrem: kolekce 188 entomologických krabic z pozůstalosti Ing. Adámka z Hradce Králové; vývojová řada paroží sambara skvrnitého; shozy soba karelského; lebky pižmoně, kozorožce dagestánského, kozy šrouborohé, tahra himálajského a nahura modrého; hlava s parožím sika vietnamského a jelena bělohubého; kadáver samce muntžaka zakrslého; kostra a dermoplast zubra evropského; hlava s parožím dospělého samce jelena milu; 6 preparátů ptáků (červenka obecná, mandelík hajní, krahujec (samec a samice), drozd zpěvný, hýl obecný, střízlík obecný) a dva preparáty savců (netopýr ušatý, bobr evropský).

PREZENTACE

- Předměty byly v průběhu roku 2022 prezentovány na několika původních výstavách NZM: 180 let, 180 příběhů - NZM Ohrada; Mirko Hanák - malíř a ilustrátor - NZM Ohrada; Nekonečný příběh - NZM Praha.

KATALOGIZACE, DIGITALIZACE

- Do databáze BACH byla doplněna všechna historická přírůstková čísla (v některých případech též doplněny/zkorigovány informace) dohledatelná v ohradské přírůstkové knize. Nově bylo přiřazeno 18 inventárních čísel. Probíhá zpracování rozsáhlé entomologické sbírky z pozůstalosti Ing. Adámka - celkem se jedná o 188 ks entomologických krabic. Průběžně probíhá fotodokumentace sbírkových předmětů - kompletně byla dokončena fotodokumentace oologické sbírky a Sallačovy sbírky jelenovitých, zpracovává se ornitologická kolekce.

VĚDECKO-VÝZKUMNÁ ČINNOST

- Katalog k výstavě Mirko Hanák - vědec a ilustrátor. Spoluautor Ing. Čeněk (vyšlo 2022). Práce na monografii Vratislav Mazák. Vědec a ilustrátor - grafické úpravy monografie před vydáním (vyjde 2023). Práce na rukopisu monografie "Ornitologické sbírky muzea Ohrada", spoluautor Ing. Čeněk (vyjde 2024). Finalizace rukopisu k článku: Zámecká alej muzea Ohrada - historie, současnost, biota. Spoluautoři Ing. Čeněk, Ing. Melcrová a RNDr. Jan Altman Ph.D. (vyjde 2023). Práce na článku Muntiacus gigas ve sbírkách NZM Ohrada (vydání 2023/24). Navázání spolupráce se Zoo Liberec (návrh memoranda v přípravě).

PÉČE O SBÍRKOVÉ PŘEDMĚTY

- Plynování depozitářů obsahujících zoologické sbírky. Očištění a konzervace 188 kusů entomologických krabic z pozůstalosti Ing. Adámka z Hradce Králové (odstranění prachu, revize, přepíchání a srovnání ent. preparátů, dezinfekce přemražením a fumigací). Odborný dohled při restaurování loveckého kočáru z podsbírky Myslivost. V roce 2022 proběhla konzervace (očištění vajec, výměnu obalového materiálu a opravu krabic) u 97 krabic s vejci a dále konzervaci 12 ks paroží ze Sallačovky a 15 kusů dermoplastů ptáků.

ULOŽENÍ

- Trvalé uložení v depozitářích NZM Ohrada, dovybaveno regály na osteologický materiál.

KURÁTOR

Mgr. Marie Voldřichová

3.3.23 Podsbírka Živočišná výroba

BACH: 3738

CES: 3751

AKVIZICE

- V roce 2022 přibylo do podsbírky 10 předmětů - například dermoplastika kladrubského vraníka, francouzský šrotovník, sádrové modely hospodářských zvířat atd.

PREZENTACE

- Kromě již existujících expozic či výstav v NZM (Příběh dřeva, Království včel, expozice zemědělství v Praze, hospodářské zázemí zámku a konírna na zámku Kačina, nové expozice na pobočce v Ostravě) byly během roku 2022 zapůjčeny předměty z živočišné podsbírky na novou výstavu v NZM v Praze Nekonečný příběh - odkaz Mendela v zemědělství, dále na výstavy v jiných muzeích, například v Regionálním muzeu v Chrudimi, v Národním muzeu, v Regionálním muzeu v Kolíně a v hřebčíně v Kladrubech. Výstava Kulinární tradice moravských regionů pak byla převezena z NZM Praha na pobočku do Ostravy. Celkem bylo tedy zapůjčeno 37 předmětů pro potřeby výstav.

KATALOGIZACE, DIGITALIZACE

- V roce 2022 bylo z katalogizováno 7 sbírkových předmětů, zdigitalizováno bylo přibližně 430 předmětů.

VĚDECKO-VÝZKUMNÁ ČINNOST

- Participace na kritickém katalogu Sbírkové včelí úly (Evžen Báchor). Účast na konferenci: ICOM (srpen 2022), Boskovice - Vliv chovu hospodářských zvířat na krajinu (září 2022), "Kulinární dědictví v praxi" - University College Prague (září 2022), Hlinsko - Nositelé nemateriálního kulturního dědictví a paměťové instituce (listopad 2022) a na semináři "Preventivní péče a pravidla údržby historického nábytku, zámeckých parket a textilií" na Kačina (listopadu 2022). Dále byla podsbírka prezentována i v médiích, a to konkrétně podsbírka včelařská v pořadu Co naše babičky věděly a na co my jsme zapomněli a dále pak v pořadu Toulky českou budoucností, kde byly připraveny podklady o chovu červenostrakatého skotu a české červinky a chovu koz obecně.

PÉČE O SBÍRKOVÉ PŘEDMĚTY

- Před zahájením výstavní sezóny byly vyčištěny sbírkové předměty ve stávajících expozicích na zámku Kačina. Bylo dáno přibližně 50 předmětů na konzervaci. V roce 2022 proběhla dezinfekce zaplynováním depozitáře.

ULOŽENÍ

- Probíhá stěhování z depozitářů NZM Kačina do centrálního depozitáře NZM Čáslav (1940 evidenčních jednotek).

KURÁTOR

Mgr. Jana Jírovcová

3.3.24 Podsbírka Životní prostředí

BACH: 669

CES: 669

AKVIZICE

-

PREZENTACE

- Předměty jsou dlouhodobě vystaveny v NZM Ostrava, Praha a Valtice.

KATALOGIZACE, DIGITALIZACE

- Do evidence BACH bylo doplněno 5 katalogizačních záznamů.

VĚDECKO-VÝZKUMNÁ ČINNOST

-

PÉČE O SBÍRKOVÉ PŘEDMĚTY

- Bylo konzervováno 10 předmětů, restaurováno bylo 0 předmětů.

ULOŽENÍ

- Větší část sbírkových předmětů je uložena ve zrekonstruovaných depozitářích NZM Valtice.

KURÁTOR

Ing. Mgr. Jolana Hyláková

.

3.3.25 Archivní fond

EVIDENCE

V Národním archivním dědictví: 120 osobních fondů

BACH Pro-Archiv: 9088 záznamů, 2700 obrázků

Uloženo: 500 bm písemných dokumentů, 8500 map a plánů, 1677 zahradních plánů, 80 diplomů, 1000 plakátů

AKVIZICE

- Konvolut písemných dokumentů rolníků Brádkových z Velkých a Malých Hořešovic (699 evidenčních jednotek)

PREZENTACE

- 541 badatelských dotazů, řešerše dílčích témat v rámci jednotlivých archivních souborů a 8 udělení jednorázového reprodukčního práva. Prezence archivních souborů v rámci pracovního setkání zemědělsko-lesnických archivářů (Třeboň, říjen 2022); lesnického kolokvia NZM Ohrada (září 2022). Výstavy: Ukázky z archivních fondů a sbírek: Plemenářství v chovu koz a býků; Stroje na poli. Poskytování dílčích podkladů pro potřeby oddělení prezence a marketingu a pro výstavy jiných poboček.

KATALOGIZACE, DIGITALIZACE

- PEvA II.: 120 osobních fondů (přebaleno 60 kartonů, popis na úrovni evidenčních jednotek). 700 přírůstků. Sběrka plakátů - záznamy v databázi BACH Pro-Archiv konfrontovány s fyzickým zastoupením plakátů ve sbírce (1000 evidenčních jednotek).

DIGITALIZACE

- Interní digitalizace na velkoformátovém scanneru Widetek 36ART (10 000 skenů).

VĚDECKO-VÝZKUMNÁ ČINNOST

- Výstava Nekonečný příběh a příprava kritického katalogu. Článek Ohlédnutí za ovocnářsko-zelinářskými archivními soubory NZM (PaS 70). Utváření lesního družstevnictví v období 1. Československé republiky na příkladu Lesního družstva obcí v Přibyslavi - příspěvek na konferenci Družstva, družstevní elity a politika ve střední Evropě 2. pol. 19. a první pol. 20. století (květen 2022). Kapitola v knize Rybářství a rybníkářství v muzejních expozicích a sbírkách (monografie České rybníkářství: Tradice, realita, budoucnost).

PÉČE O SBÍRKOVÉ PŘEDMĚTY

- Archiválie jsou v rámci preventivní konzervace průběžně čištěny a opatřovány obaly splňujícími požadavky příslušných norem ISO. V rámci preventivní konzervace byla externě digitalizována zbývající část Kartotéky mlýnů Stanislava Filipa.

ULOŽENÍ

- Depozitář stabilních klimatických podmínek se soustavným monitoringem teploty a relativní vlhkosti v suterénu budovy NZM Praha. Od konce roku 2022 v důsledku instalace

vzduchotechniky multifunkčního sálu probíhají v depozitáři stavební práce. Archiválie jsou zakryty ochrannými foliemi.

KURÁTOR

Bc. Jana Jakubská

3.3.26 Knihovní fond

EVIDENCE

Fond knihovny: 103 762 knihovních jednotek

Celkový počet čtenářů: 31

Počet evidovaných návštěvníků: 169

AKVIZICE

- Počet nakoupených knih a periodik včetně darů byl 441.

PREZENTACE

- Při akci Vánoce v NZM Kačina proběhla výstava kuchařek a kuchařských knih, kde bylo vystaveno 32 titulů. Počet vypůjčených knih byl 4912 (z toho prodloužení 4581).

KATALOGIZACE, DIGITALIZACE

- Knihy jsou postupně zapisovány do elektronického systému Clavius, opatřeny čárovým kódem a načteny do modulu revize. Fond ve Valticích a na Ohradě je již tímto způsobem zpracován. Fond na Kačině obsahuje v Claviu 35025 knih (za rok 2022 zretrokatologizovaných knih 3111). V příštím roce je plánován on-line katalog přes webovou aplikaci Tritius.

VĚDECKO-VÝZKUMNÁ ČINNOST

-

PÉČE O SBÍRKOVÉ PŘEDMĚTY

- Průběžně v knihovně probíhá retrokatologizace spojená s revizí fondu, očištěním a údržbou fondu. Knihy jsou pravidelně vysávány od prachu.

ULOŽENÍ

- Fond knihovny Kačina je uložen v centrálním depozitáři v NZM Čáslav za stabilní teploty a stálé vlhkosti. Prostředí je průběžně monitorováno. Velmi malá část fondu zaměřená na myslivost, rybářství a zahradnictví je uložena v depozitářích v NZM Ohrada a NZM Valtice.

KURÁTOR

Pavla Neumanová

Chotkovská knihovna

EVIDENCE

Fond knihovny: v roce 1991 prohlášen movitou kulturní památkou; obsahuje 19 780 titulů - cca 40 tis svazků

Celkový počet badatelů: 2

Počet evidovaných návštěvníků: 3

AKVIZICE

- Knihovnu založil Jan Rudolf Chotek, po jeho smrti byla knihovna doplňována z darů dalších členů rodiny Chotků (např. fond knihovny z Veltrus a Velkého Března); v současné době neprobíhají žádné akvizice.

PREZENTACE

- Fond je umístěn v prostorech zámecké knihovny, která je součástí návštěvnické trasy zámku Kačina. Počet vypůjčených knih byl 181.

KATALOGIZACE, DIGITALIZACE

-

VĚDECKO-VÝZKUMNÁ ČINNOST

-

PÉČE O SBÍRKOVÉ PŘEDMĚTY

- Klima knihovny je průběžně monitorováno, po ukončení návštěvnické sezóny je fond vždy mechanicky očištěn a regály suchou cestou zbaveny prachu.

ULOŽENÍ

- V prostorách zámecké knihovny v původních regálech.

3.4 Katalogizace, digitalizace

Sbirkový fond

Za rok 2022 v rámci katalogizace vytvořeno 1 505 evidenčních záznamů.

Archeologie zemědělství	148
Botanická	2
Etnografie	0
Fotoarchiv	1114
Gastronomie	5
Knihy - staré tisky	0
Květinářství	3
Lesnictví	5
Modely zemědělských staveb	0
Myslivost	36
Obchod	0
Ovocnictví	6
Potravinářská výroba	96
Rostlinná výroba I.	0
Rostlinná výroba II.	5
Rybářství	12
Venkovská řemesla	34
Vinařství	3
Zelinářství	4
Zemědělská technika	0
Zemědělství a umění	2
Zoologie	18
Živočišná výroba	7
Životní prostředí	5

DIGITALIZACE

Za rok 2022 pořízeno 5625 digitálních kopií na velkoformátovém scanneru Widetek 36ART.

Na portálu eSbírky zveřejněno 688 sbirkových předmětů ze Sbírky NZM.

V roce 2022 byla externě digitalizována Kartotéka mlýnů Stanislava Filipa, fotografická akvizice JZD Slušovice a digitalizován film Gregor Mendel.

Zahájena digitalizace inventárních knih Sbírky NZM.

Průběžně byly pořizovány dokumentační fotografie sbírkových předmětů a jejich přiřazování do evidenčního systému Sbírký NZM.

3.5 Inventarizace

V průběhu roku 2022 proběhla periodická inventarizace podsbírek fotoarchiv (10000 inventarizačních záznamů), rybářství (1517 inventarizačních záznamů), zemědělská technika (377 inventarizačních záznamů).

Při inventarizaci nebyly zjištěny závažné nedostatky a nedostatky menšího charakteru jsou průběžně napravovány (odstranění duplicit, návrhy na vyřazení nenávratně poškozených předmětů, částečné přeložení a adjustace negativů).

3.6 Uložení sbírký

Sbírký NZM je spravována podle zákona č. 122/2000 Sb., o ochraně sbírek muzejní povahy a o změně některých dalších zákonů ve znění pozdějších předpisů. Ke sbírkovým předmětům jsou vedeny evidenční záznamy a je o nich pořizována další odborná písemná dokumentace, podle potřeby i dokumentace obrazová nebo zvuková. V průběhu roku 2022 proběhla periodická inventarizace podsbírek fotoarchiv (10000 inventarizačních záznamů), rybářství (1517 inventarizačních záznamů), zemědělská technika (377 inventarizačních záznamů).

Při inventarizaci nebyly zjištěny závažné nedostatky a nedostatky menšího charakteru jsou průběžně napravovány (odstranění duplicit, návrhy na vyřazení nenávratně poškozených předmětů, částečné přeložení a adjustace negativů).

3.7 Restaurování, konzervace, preparace

Z rozpočtu FRM bylo financováno externí restaurování 22 sbírkových předmětů, napříč podsbírkami Zemědělská technika, Myslivost, Modely staveb, Zemědělství a umění, Etnografie. Byly pořízeny dermoplastické preparáty drobného ptactva (7 ks), bobra evropského ale také starokladrubskeho koně. Pokračovalo přebalování a čištění předmětů ve Fotoarchivu a archiválií (částka investovaná z FRM za externí preventivní konzervaci a záchrannou digitalizaci představovala 105 147,- Kč). Díky dotačnímu programu ISO II D přiděleného Ministerstvem kultury v roce 2021 a 2022 bylo úspěšně dokončeno odborné restaurování loveckého kočáru typu WOURTZ z počátku 19. století (z dotačního titulu byla čerpaná částka 965 000 Kč, spoluúčast z vlastních zdrojů ve výši 63 646 Kč). Z dotačního příspěvku Nadace barokního divadla zámku Český Krumlov byla druhým rokem spolufinancována postupná památková obnova zámeckého divadla na Kačině (z dotačního příspěvku byla čerpána částka 70 000,- Kč, vlastní zdrojů ve výši 119 415,- Kč). Podařilo se především doplnit technické zařízení divadelní mašinerie (4 pojezdové vozíky a 4 ks protizávaží, žebřík pro přístup na obslužnou lávku) dále byly restaurovány další 3 divadelní dekorace z poloviny 19. století, které jsou nyní vystaveny na jevišti divadla.

Pracoviště termokomory při Centrálním depozitáři v Čáslavi sanovalo od dřevokazného hmyzu přes 5 800 sbírkových předmětů. Ošetřovací cyklus byl spuštěn 73x.

Dokončena a vybavena restaurátorská dílna NZM Ohrada. Soubor vybavení depozitářů a restaurátorské dílny NZM Ohrada byl součástí programu SMVS z prostředků MZe v celkové částce 2 967 346,- Kč.

Podstatnou část souboru tvoří paletové regály do depozitářů k uložení rozměrných sbírkových předmětů (saně, vozíky apod.) a repasovaný elektrický vysokozdvížený vozík. Restaurátorská dílna obsahuje truhlářskou stoliči včetně nářadí, pracovní hydraulický stůl, skříně na chemikálie, restaurátorské lampy, hoblovku, pily, ultrazvukové čističky, soubor čistících prostředků a archivních boxů k uložení sbírkových předmětů, plastové vany pod motorové pily a další vybavení včetně 3D tiskárny na výrobu drobných součástí (segmenty rámů, modely podložek, stop apod.).

4. MUZEJNÍ KOMUNIKACE

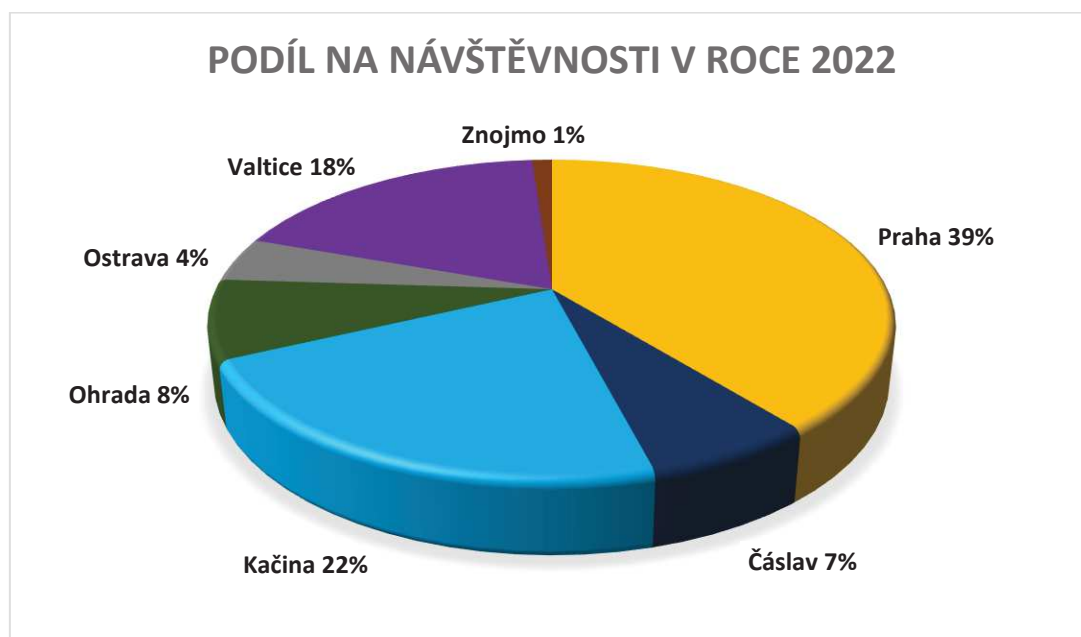
4.1 Návštěvnost

Po dvou letech, kdy byl provoz muzea významně ovlivněn protiepidemickými opatřeními se Národní zemědělské muzeum v roce 2022 opět vrátilo k tradičnímu programu návštěvnických akcí, speciálních prohlídek, workshopů, přednášek a dalších formátů. Celková návštěvnost muzea v roce 2022 dosáhla 342 654 návštěvníků.

Tab. 2. Návštěvnost na jednotlivých pobočkách v jednotlivých měsících.

	Praha	Čáslav	Kačina	Ohrada	Ostrava	Valtice	Znojmo	SOUČET
leden	8 296	0	30	0	449	0	32	8 807
únor	11 470	0	21	1 250	633	41	70	13 485
březen	10 151	0	388	0	2 230	236	117	13 122
duben	16 218	2 895	6 585	721	1 460	3 620	195	31 694
květen	10 411	2 159	6 087	1 479	949	4 786	377	26 248
červen	8 790	8 447	7 009	10 157	372	6 490	181	41 446
červenec	10 254	3 329	16 236	3 938	1 059	13 704	760	49 280
srpen	13 365	4 072	12 403	5 387	1 526	14 790	704	52 247
září	11 748	1 235	11 082	1 964	2 999	7 161	811	37 000
říjen	14 723	1 093	8 152	2 174	2 004	10 482	293	38 921
listopad	12 374	95	1 003	25	613	1 744	188	16 042
prosinec	6 308	0	6 589	347	997	0	121	14 362
CELKEM	134 108	23 325	75 585	27 442	15 291	63 054	3 849	342 654

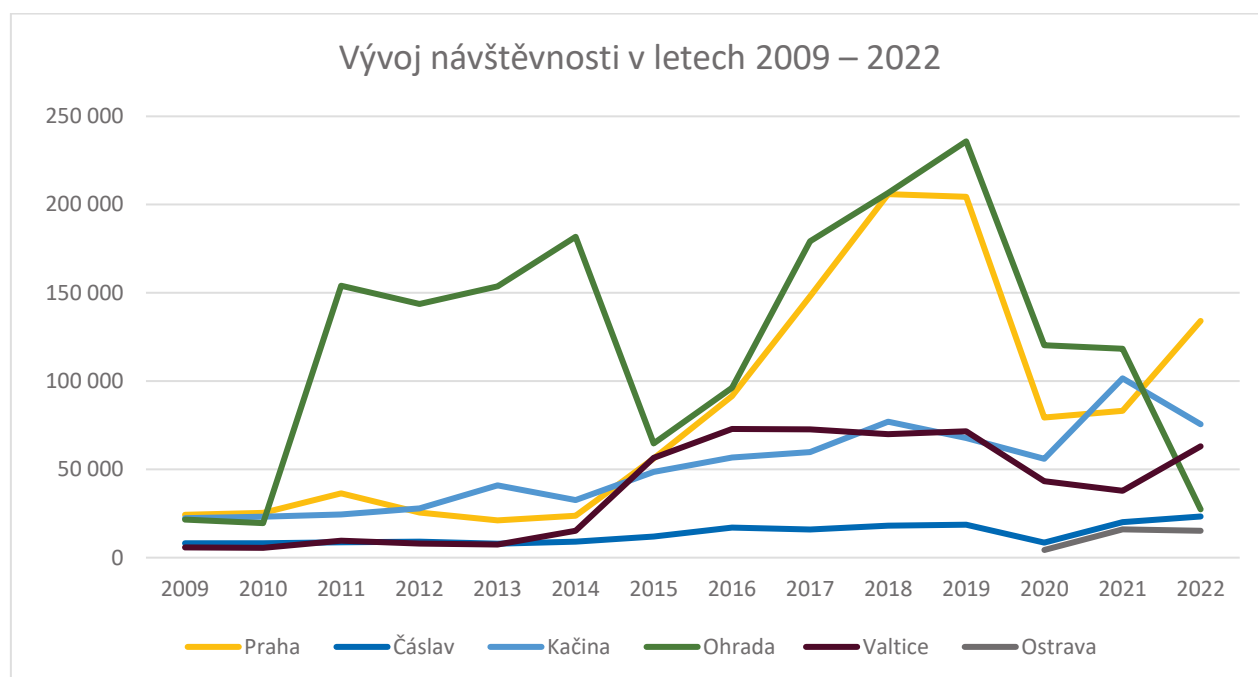
Graf 1. Podíl na návštěvnosti podle poboček v roce 2022.



Tab. 3. Vývoj návštěvnosti NZM v letech 2009–2022

rok	návštěvnost	příjmy ze vstupného / Kč
2009	82 292	2 656 055
2010	81 858	2 635 692
2011	233 209	4 227 344
2012	214 300	4 216 796
2013	231 115	4 399 787
2014	262 464	5 158 886
2015	237 909	5 274 034
2016	334 488	6 259 908
2017	495 970	6 313 108
2018	592 555	8 837 767
2019	613 159	11 715 962
2020	318 784	6 720 638
2021	382 244	7 827 473
2022	342 654	16 755 101

Graf 2. Vývoj návštěvnosti po pobočkách v letech 2009–2022



4.2 Výstavní činnost

4.2.1 Expozice Národního zemědělského muzea

Národní zemědělské muzeum prezentuje zemědělství včetně lesnictví, myslivosti, rybářství, potravinářství, gastronomie, zahradnictví, pivovarnictví či vinařství jako obory nezbytné pro zajištění existence jednotlivce i celé společnosti. Tato klíčová témata jsou komunikována prostřednictvím expozic, výstav i v rámci lektorských programů či popularizačních akcí pro veřejnost.

4.2.1.1 Expozice NZM Praha

Hlavní výstavní budova Národního zemědělského muzea provází návštěvníka historií zemědělství v logicky ucelené struktuře. Expozice prvního patra prezentují lov a sběr jako klíčovou strategii člověka pro přežití v době, kdy se malé migrující skupiny obyvatel živily sběračstvím, rybařením, lovem nebo pastevectvím. V muzeu toto období představují expozice Rybářství, Myslivost, Laboratoř ticha.

Druhé patro představuje nejvýznamnější know-how lidstva, zemědělství. Jsou zde umístěny expozice Zemědělství, Voda v krajině, Objevovna a výstavní sál, určený pro hlavní výstavy sezony. V roce 2022 zde byla u příležitosti 200. výročí narození otevřena výstava Nekonečný příběh – odkaz G. J. Mendela v zemědělství.

Třetí patro muzea je věnováno jídlu. Je zde expozice Gastronomie, v současné době tvořená gastronomickým studiem a expozicí dětské gastronomie. V tomto patře je také nově zrekonstruovaný výstavní sál muzea, kde probíhají krátkodobé výstavy a v případě potřeby také konference, semináře či společenské akce.

Na střeše muzejní budovy je rozsáhlá střešní expozice, Živá zahrada výhledů. Doplnuje ji políčko zemědělských plodin, včelí úly a prostor pro panelové výstavy.

Zemědělství

Národní zemědělské muzeum má poprvé od 30. let minulého století vlastní ucelenou expozici zemědělství. Návštěvník se zde seznamuje s historií zemědělství i cyklem hospodářského roku. Mottem expozice je „Umírněnost“ neboli „Cesta selského rozumu“, kdy současná generace poučená minulostí má zodpovědnost vůči budoucí generaci. Expozice představuje návštěvníkům vzácné sbírkové předměty, například ruchadlo bratranců Veverkových či dermoplastiku plemenného býka Cézara, a také audiozáznamy s příběhy našich předků. Expozice je koncipována do tří hlavních částí. Tou první je časová osa neboli symbolická cesta dějinami zemědělství. Ta přibližuje a shrnuje vývoj zemědělství od pravěku až po současnost se všemi zvraty, propady i úspěchy. Na tuto část navazuje budoucnost zemědělství, jež přináší klíčové otázky na téma směřování zemědělství ve vztahu k půdě, chemii, genetice, a zvláště k člověku. Třetí a největší část je potom věnována názornému představení hospodářského roku, zemědělských prací, autentických nástrojů, nářadí, strojů a hospodářských zvířat se záměrem přiblížit hospodáře, který po celá staletí přistupoval k práci s láskou a respektem k přírodě, s citem pro rodnou půdu a s úctou k rodinné tradici.

Expozice je vystavěna na principech současných muzeologických trendů spočívajících v maximální ochraně sbírkových předmětů v klima stabilních vitrínách, které ale zároveň přinášejí komfortní zážitek pro návštěvníky. Součástí je i dětská linka zaměřená na nejmladšího návštěvníka.

Voda v krajině

Expozice Voda v krajině nabízí nespočet úhlů pohledu na vodu – v krajině, v řekách, v lidských životech. Dominantou expozice je plastický model České republiky, na němž se promítají „příběhy“ vody, ožívují hlavní rybníční soustavy, povodí i rozvodí, vysvětlují skutečné příčiny a zákonitosti povodní v kontrastu s nejsuššími oblastmi ČR. Ve skleněných válcích si návštěvníci mohou vyzkoušet rozličné vlastnosti a úlohy vody v krajině – sílu vody, vsakování, ale také to, jak s ní nakládáme, jak ji spotřebováváme. Interaktivní skleněné „knihy“ podávají informace o vodě, jejím koloběhu v přírodě a vodě léčivé – minerálních pramenech. Všechny tematické okruhy expozice staví prioritně na roli člověka, který svou činností může pozitivně i negativně hospodaření s vodou, vodními zdroji v krajině i využití její energie ovlivnit.

Rybářství

Moderní interaktivní expozice prezentuje tradici českého rybníkářství. Rybolov je jedním z nejstarších zdrojů obživy lidstva. Expozice prezentuje rybářství jako fenomén, který ve spojení s rybníkářstvím představuje významnou činnost člověka měnící a ovlivňující krajinu. Expozici ožívují velká akvária se sladkovodními rybami a také interaktivní model rybníční soustavy a dioráma výlovu rybníka.

Myslivost

Expozice vytváří obraz myslivosti jako životního stylu, postoje, poslání, profese i koníčka mnoha lidí. Představuje profesi, v níž je důležitá etika, morálka lidí; též jako obor hospodářsky přínosný, schopný produkce kvalitních potravin. Ukazuje historii myslivosti, povinnosti i privilegia mysliveckého stavu, průběh mysliveckého roku a další oborové informace. Příběh myslivosti vypráví klasickou formou pečlivě vybraných sbírkových předmětů i pomocí virtuálních efektů.

Jede traktor

V přízemí muzea je k vidění více než dvacet typů traktorů od tuzemských i zahraničních výrobců z let 1917 až 1953. Expozice nabízí to nejlepší, co bylo v daných letech vyrobeno. Vystavené stroje pocházejí z podsbírky Zemědělské stroje, jedné z typově nejucelenějších kolekcí svého druhu v Evropě, která je uložena a prezentována v muzeu zemědělské techniky v naší čáslavské pobočce.

Laboratoř ticha

Laboratoř ticha umožňuje návštěvníkům díky moderním technologiím nahlédnout do buněčné úrovně lesního biotopu. Audiovizuální instalace byla do Národního zemědělského muzea přemístěna z českého pavilonu Světové výstavy EXPO 2015. Projekt představuje živý les vsazený do futuristické laboratoře. Kromě živých rostlin jsou součástí instalace také interaktivní kamery, projekční plochy, mikrofony, automatizované systémy na zavlažování a klimatizaci. V roce 2019 byla velká část biotopu obnovena.

Gastrostudio a dětská gastronomie

Vitríny chrání v muzeích předměty, v Národním zemědělském muzeu chrání speciální vitrina know-how. Je umístěna v expozici a za ní je profesionálně vybavené gastrostudio sloužící mimo jiné jako tréninkové zázemí Asociace kuchařů a cukrářů ČR. Návštěvníci mohou pozorovat mistry ve svém oboru při práci, mají také možnost účastnit se kurzů vaření, které v gastrostudiu NZM organizuje.

V dětské části expozice si mohou nejmenší návštěvníci muzea vyzkoušet nakupování, vaření a zacházení s potravinami, dozví se také, proč je dobré nakupovat místní produkty. Naučí se vnímat potraviny nejen zrakem, ale i dalšími smysly. Expozici doplňují kuchyně našich babiček a prababiček, jež jsou vybaveny autentickými předměty z muzejní sbírky.

Objevovna

Tato část muzea je prostorem pro konání výukových a lektorských programů a přednášek pro školní a zájmové skupiny. Všem zvědavým návštěvníkům nabízí možnost „objevovat“, získávat nové informace. Je to prostor pro učení, bádání, přemýšlení, experimentování, zábavu a hraní.

Expozice Živá zahrada výhledů

Zcela unikátní koncept nabízí střecha Národního zemědělského muzea. Součástí střešní expozice jsou trávník k posezení nebo na piknik, políčko se zemědělskými plodinami a včelí úly. Expozice nabízí pohled na Prahu shora a také podbízivou otázku – šlo by to bez zemědělství? Součástí expozice je i výstavní prostor pro 21 výstavních panelů velikosti 70×100 cm.

Venkovní živé expozice – Malý selský dvorek

Na dvoře Národního zemědělského muzea, směrem do ulice Letohradská, je návštěvníkům k dispozici nejen posezení, ale také venkovní expozice muzea – Malý selský dvorek s domácími zvířaty. Děti se zde mohou podívat na králíky, holuby nebo kachny, přímo mezi návštěvníky se volně potulují slepice a kohouti. Pro městské děti je to často jediná možnost prohlédnout si hospodářská zvířata na vlastní oči.

Zahrada první republiky

V průběhu 20. a 30. let 20. století zaznamenala zahradní a krajinářská architektura dosud nevídaný rozvoj. Tehdejší zahradní architekti našli uplatnění ve všech oblastech výstavby, a to od soukromých realizací až po veřejné zakázky. S ohledem na širší tvůrčího záběru je jejich bohaté dílo dnes považováno za neodmyslitelnou součást vývoje zahradního umění a studováno jako jeden z dokladů národní kulturní identity. Národní zemědělské muzeum připravilo na nádvoří muzea v Praze na Letné výstavní expozici, a to formou stylizované prvorepublikové zahrady. Návštěvník se zde seznámí s typickými projevy tehdejší zahradní tvorby, která čerpala z bohatých forem květinových a růžových záhonů a z pestrého vzorníku zahradních staveb a doplňků, jako jsou altány, pergoly, zahradní lavice.

4.2.1.2 Expozice NZM Čáslav

Dřinu strojům? Dřinu strojům!

Expozice představuje vývoj zemědělské techniky v kontextu s významnými českými i světovými událostmi s ohledem na skutečnost, že rozvoj techniky a technologií vždy souvisí s rozvojem celé společnosti. Nejde jen o vývoj zemědělské techniky jako takové, ale především o vývoj a možnosti využívání energie v oblasti pohonu strojů. Právě potřeba usnadnění práce a zapojení strojů do činnosti člověka dala prostor pro vznik nových technologií a inovací. Kromě samotných dějin českého zemědělského strojínictví jsou zde prezentovány i dějiny podnikání ve strojínictví obecně, které v každém časovém období reprezentují česká jména a významné české firmy.

Přístupné deponiáře

Mimo hlavní expozice je v čáslavském areálu pro návštěvníky zpřístupněno zhruba 3000 m² deponiářů, kde jsou uloženy traktory domácí i zahraniční provenience, mlátičky, sklízecí mlátičky, stabilní motory a další zemědělské stroje převážně z dvacátého století.

4.2.1.3 Expozice NZM Kačina

Život pod schody – zázemí služebnictva

Expozice věnovaná hospodářskému zázemí zámku Kačina je umístěna v autentických prostorách suterénu zámecké budovy a respektuje původní využití jednotlivých místností. Jedná se o soubor místností, jež zajišťovaly chod zámku, který byl samozásobitelským hospodářským dvorem. Vedle expozice Zámecké truhlárny a expozice Mlýny na Novodvorském panství uvidí návštěvníci zámeckou prádelnu (včetně dochovaného kotle na vyváření prádla a nádrže na vodu), žehlírnu s mandlem a zámeckou kuchyni. Ta je zřejmě nejzajímavějším prostorem této expozice. Z jejího původního vybavení se dochovala jen kamenná výlevka, ale návštěvníci zde naleznou věrnou repliku původní zámecké chlebové pece kombinované se sporákem a udírnou, kuchyňský nábytek, nádobí a kuchařské náčiní. Vedle kuchyně je spižírna a sklad kuchyňského nádobí.

V původních zámeckých sklepech bylo nutno autentické vybavení rekonstruovat. V jednom ze sklepů se ukládalo v sudech a v lahvích víno, v druhém byla uložena v bednách zelenina a regálech ovoce. V zámecké lednici sice dnes led chybí, ale původní háky dokládají, že zde visela zvěřina či půlky prasat. Hospodářské zázemí zámku dokresluje místnost zařízená dobovým nábytkem, v níž bydlely kuchařky a dřevník se zásobou dřeva a náradím k přípravě palivového dříví. Součástí prohlídkového okruhu je i návštěva zámecké konírny. Konírna na Kačině je unikátní svým architektonickým řešením, je integrální součástí jedné z kolonád zámecké

budovy, není umístěna stranou v parku v hospodářských budovách, jak bývalo dříve na zámčích zvykem. Ze dvou třetin je zapuštěna do terénu, takže koně vcházeli do konírny přímo ze zámeckého parku, vchod ze zahrady a stáj spojoval 30 metrů dlouhý tunel. Konírna sloužila svému původnímu účelu do začátku 30. let 20. století. Dodnes jsou zachovány kamenné napáječky i původní cihlová podlaha. Ke konírně přiléhá kočárovna, což je sousední hospodářská budova.

O lnu, vlně, konopí, ...

Nová expozice byla návštěvníkům zpřístupněna v červenci 2021. Expozice se zabývá zpracováním kůže a vláken jak rostlinného, tak i živočišného původu. Prostřednictvím sbírkových předmětů a modelů jsou ukázány jednotlivé výrobní postupy používané při zpracování lnu, vlny, hedvábí a kůže. Součástí expozice je i prostor pro relaxaci a pro děti je připravena liščí nora. Příležitostnou součástí expozice je i předvádění předení a tkaní.

Prezentace expozice je zaměřena na přírodní materiály od celých rostlin až po látky, nástroje a jednoduché stroje používané při jejím zpracování. Expozice se zabývá nejenom lnářstvím, ale i výrobou sukna, koželužstvím a kožešnictvím. K vidění je zde i model sloupové valchy v měřítku 1:2. K prohlédnutí je také zařízení na výrobu modrotisku včetně řady historických modrotiskových raznic. Unikátní je rovněž kopie kolovratu na výrobu hedvábné přize.

13 chotkovských komnat

Ve třinácti místnostech přízemí zámku Kačina je možné prohlédnout si salony i soukromé apartmány původních majitelů zámku. Střed piana nobile tvoří společenské prostory, soukromé místnosti jsou umístěny na obou jeho koncích. V levé části přízemí je umístěn apartmán pána domu, v pravé části paní domu. Místnosti jsou vybaveny dobovým nábytkem, z převážné části empírovým, z části ve stylu biedermeieru a druhého rokoka. Tři čtvrtiny nábytku a dalšího vybavení jsou původní. V části zámku je dochována rovněž původní výmalba místností. Expozice umožňuje nahlédnout do každodenního soukromého i veřejného života mužských i ženských členů rodu Chotků v 19. a v první polovině 20. století. Mezi nejvýznamnější exponáty patří nadživotní portrét zakladatele zámku Jana Rudolfa Chotka s plány Kačiny v ruce a empírový soubor sedacího nábytku dovezený Chotky z Paříže.

Chotkovská knihovna, zámecké divadlo a kaple

Knihovna se nachází v levém křídle zámku. Knihovnímu fondu položil základy Jan Rudolf Chotek, knihovna obsahuje 21289 publikací, což je celkem 36 450 svazků z 16. až 19. století, a to včetně starých tisků, map a exlibris. Knihovna sama je kulturní památkou. Vedle knihovny je k vidění také historická lékárna s výrobnou léků. V pravém křídle zámku je umístěno zámecké divadlo. Klasicistní prostor byl otevřen 4. listopadu 1851, intenzivní provoz divadla trval téměř dvacet let. Hrály se zde i hry pravnuka stavitele zámku a hlavního hybatele zdejšího divadelního dění Rudolfa Karla Chotka. Podle dobových zpráv se další členové rodiny v divadle uplatnili nejen jako herci, ale také jako muzikanti a výtvarníci dekorací. Hlediště pro téměř 150 diváků má dvě galerie a hraběcí lóži.

Spagyrie, rostlinná alchymie

V srpnu 2021 byla v zámecké kapli otevřena nová expozice Spagyrie, rostlinná alchymie, která návštěvníky muzea seznamuje s jedním z historických zdrojů současné farmacie. Ukazuje však současně spagyrii jako filosofický směr a druh ezoterismu. Spagyrie byla demontována v prosinci 2022.

Výstavní patro

Výstavní patro na Kačině provádí návštěvníky muzejními expozicemi a aktuálními výstavami. V sezoně 2022 nabídlo expozice: Království včel, Zahrady a parky hraběcího rodu Chotků, Příběh dřeva, Kačina na dotek a Modely lidových staveb. Tato část zámku je vhodná nejen pro milovníky historie, ale také pro rodiny s dětmi. Součástí expozic jsou interaktivní prvky, divadélko, stavebnice či herna.

Exteriérové expozice

V zámeckém parku je možno navštívit venkovní expozici Ze života hmyzu, projít si naučnou stezku zámeckým parkem; skleník, zahradu léčivých rostlin a Učebnu v lese. V zámecké zahradě, vybudované ve stylu anglického přírodně-krajinářského parku, je umístěn unikátní projekt Otevřená knihovna, který zpřístupňuje cenné svazky místní knihovny pomocí QR kódů. Zámecký park je zároveň entomologicky významným územím, díky biotopům vzácných brouků páchníka hnědého a lesáka rumělkového patří mezi evropsky významné lokality v rámci soustavy NATURA 2000.

4.2.1.4 Expozice NZM Ohrada

Myslivost

Expozice mapuje českou myslivost a její tradice jako fenomén, který provází člověka v různých formách od nepaměti. Dějiny myslivosti jsou především dějinami lovu a chovu zvěře. Expozice je rozdělena na naši původní srstnatou zvěř, kde je možné vidět i tzv. poslední úlovky, vodní a polní původní pernatou zvěř a zvěř introdukovanou. K lovu patří i lovecké zbraně, které jsou v expozici zastoupeny především zbraněmi známých českých puškařů. Vše doplňuje přehled loveckých technik, chovatelských a odchytových zařízení a uměleckých předmětů. V části věnované kynologii, která k myslivosti také neodmyslitelně patří, je možné vidět preparáty poslední smečky ze zámku Ohrada i modely různých plemen loveckých psů zhotovených v přesném měřítku podle živých předloh akademickým sochařem Jiřím Proseckým. Součástí expozice je i hlavní sál zámku vybavený stylovým parohovým nábytkem a „liščím“ kobercem z 19. století. Od roku 2018 zdobí stěny hlavního sálu kopie velkoformátových obrazů štvanic od barokního knížecího malíře Johanna Georga Hamiltona umístěné v původních rámech a na původních místech. Originální obrazy byly vytvořeny přímo pro lovecký zámek Ohrada a již při jeho stavbě počítal stavebník Adam František ze Schwarzenbergu s jejich přesným umístěním. Kromě obrazů visí na stěnách sálu a přístupovém schodišti nejsilnější jelení trofeje z oblasti Šumavy, Hlubocka a Třeboňska.

Les pramenů – příběhy lesů

Zážitková expozice na Ohradě představuje návštěvníkům prostřednictvím průvodců, sbírkových předmětů a uměleckých instalací fenomén krajiny v okolí zámku Ohrada a les a lesnictví jako provázaný celek. Výstava vrací návštěvníky do historie a zároveň pro ně zachycuje současnou krajinu a její význam pro společnost se zdůrazněním současných problémů s dostatkem vláhy a vody. Návštěvníci se prostřednictvím expozice podívají také do dvou významných jihočeských obor – Staré a Poněšické obory. Les pramenů – příběhy lesů je další z řady zážitkových a edukačních lesnických expozic, připravených ve spolupráci s Lesy ČR.

Mapuje především souvislosti lesů a vody, její cestu a využití v lesích i dále ven, do volné přírody. S využitím sbírkových předmětů muzea připomíná i zaniklý fenomén plavení dříví. Příběhy lesů jsou vyprávěny klasickou formou i virtuálními efekty, exponáty a mechanickými

prostředky dovolujícími člověku je ovládat. Lesnická zážitková expozice je unikátní především tím, že je nedílně spojena s postavou vypravěče, který se návštěvníkům po celou dobu věnuje, vede je, zapojuje do dějů a postupně odhaluje další a další zákoutí spletitých lidských příběhů a přírodních zákonů. Expozice vznikla ve spolupráci a za finanční podpory podniku Lesy České republiky, s. p.

Sallačova sbírka

Světově významná sbírka parožích jelenovitých a sourozí turovitých z celého světa vytvořená prof. dr. Vilémem Sallačem na počátku 20. století tvoří zoologickou expozici, kdy není důležitá trofej, ale množství ve sbírce zastoupených druhů a jejich typické znaky. K nejvýznamnějším exponátům této sbírky patří paroží jelena Schomburgkova, který žil v Thajsku a v první polovině 20. století byl vyhuben. Cenná jsou i paroží jihoamerických jelenů huemul, pudu, mazama, jelence bahenního a pampového. Celá sbírka obsahuje 400 kusů, z toho je 343 parožích jelenovitých a 57 sourozí turovitých (dutorohých). V expozici jsou vystaveny všechny druhy a poddruhy jelenovitých obsažené ve sbírce a jako ukázka šest druhů turovitých. Projekt byl podpořen státním podnikem Lesy České republiky, s. p.

Sokolnictví

Malá expozice představuje sokolnictví jako unikátní způsob lovu starý přes 4 tisíce let, při kterém se využívalo jedinečných schopností ptáka – dravce. Poskytuje informace o dravcích, jejich životě a způsobu lovu, o jejich výcviku a soužití s člověkem. Sokolnictví je zapsáno v Reprezentativním seznamu nemateriálního kulturního dědictví lidstva, který vede organizace UNESCO.

Rybářství

Expozice zaměřená především na slavnou historii českého rybníkářství, ale představuje i naše rozšířené říční rybářství. K tomu je vystaveno tradiční náradí užívané k výlovům rybníků a unikátní soubor náradí lidového říčního rybářství. Mezi nejvýznamnější exponáty patří sádrové odlitky lososů zhotovené Antonínem Fričem pro Jubilejní zemskou výstavu v Praze v roce 1891. Součástí rybářství je i menší expozice Život na vodách; jsou zde představeni vodní ptáci včetně nahrávek jejich hlasů a další živočišné spjaté s vodou. Celou expozici doplňuje pět akvárií s našimi původními i introdukovanými druhy ryb.

4.2.1.5 Expozice NZM Ostrava

Zemědělská technika

V atraktivním prostoru původních průmyslových hal jsou vystaveny známé i méně známé zemědělské stroje, které představují průřez největší sbírkou zemědělské techniky v České republice. Rekonstruované průmyslové haly, které si zachovaly svůj původní ráz (veronikárna i železniční koleje a mostový jeřáb), slouží jako kulisy pro minimalistickou prezentaci reprezentativního vzorku sbírky zemědělských strojů Národního zemědělského muzea, vystaveno je přes čtyřicet strojů různé proveniencí i různého stáří. Jde o známé české značky i stroje zahraniční, od USA po SSSR. Z pohledu roku výroby mohou návštěvníci obdivovat techniku z konce století páry nebo stroje, které sjely z výrobní linky před 50 lety. Zemědělská technika je rozdělena do tří základních tematických celků, a to jsou traktory, stroje na zpracování píce (obě skupiny ve veronikárně) a stroje na zpracování obilovin (ve skladové hale).

V roce 2022 pokračovalo NZM s doplňováním strojů díky novým akvizicím z regionu i v rámci celé republiky. Podařilo se nám získat 3 funkční stroje: stabilní motor značky Lorenz, půdní frézu z Agrostroje Prostějov PF 62 a především na dlouhodobou zápůjčku zemědělský letoun Zlín Z-37 A s imatrikulací OK-HJC, jde o stroj, který si v roce 1985 zahrál ve známé československé komedii Vesničko má středisková. Na konci roku se podařilo restaurátorsky očistit třídičku brambor.

Depozitář potravin

Potraviny ze všech stran i ze všech úhlů pohledu, interaktivně a všemi smysly. Při vstupu do třetí haly, která se tyčí více než 13 metrů nad terénem, se nachází prostor s třicetimetrovým regálem a třiceti tématy z oblasti potravin. Co jeden metr, to jedno téma, které je zpracováno atraktivní grafickou formou. V expozici se návštěvníci dozví to nejdůležitější o potravinách, poznají základní typy potravin a mohou se zamyslet i nad aktuálními otázkami, které jsou s problematikou potravin spojeny. Celá instalace je doplněna o interaktivní exponáty, takže návštěvník může vnímat potraviny doslova všemi smysly. Modulární systém umožňuje expozici doplňovat, aktualizovat a měnit. Depozitář potravin svým názvem odkazuje na funkci muzea jako instituce, která shromažďuje předměty a v přeneseném slova smyslu i lidské vědění, konstrukčně zase expozice odkazuje na regály v obchodech s potravinami, kde každý metr představuje určitý sortiment.

Galerie českých potravin

V expozici Galerie českých potravin jsou velmi jednoduchým muzejním způsobem představeny výjimečné potraviny z Čech, Moravy i Slezska. Jak název expozice napovídá, návštěvník se tu může seznámit se současnými potravinami netradiční formou – čistou galerijní prezentací. Instalace je velmi prostá a efektní, 30 solitérních vitrín a v každé z nich na piedestalu stojí vybraný český produkt, který buď nese některou ze značek kvality či chráněné zeměpisné označení původu (Klasa, Český výrobek, Regionální potravina, Asociace regionálních značek aj.), nebo je jinak významný. Přibližně třetina vystavených potravin pochází z Moravskoslezského kraje, zbytek jsou potraviny vyrobené v dalších krajích České republiky. Z hlediska skladby výrobků jsou prezentováni jak velcí producenti, tak menší a rodinné podniky. Všech 30 potravin je rozděleno do deseti základních kategorií. Jsou tu alkoholické nápoje, lahůdky, maso a masné výrobky, mléko a mléčné výrobky, mlýnské, pekárenské a cukrářské výrobky, mražené krémy, nealkoholické nápoje, ostatní výrobky, ovoce a zelenina a také rybí výrobky. Zastoupeny jsou produkty z průmyslové výroby i rodinných podniků a farem, které si zakládají na řemeslné výrobě. Vždy je ale spojuje tradice a snaha představit to nejlepší. V dubnu 2022 jsme připravili v pořadí druhou sestavu potravin a představili ji během vernisáže výstavy Zemědělství 4.0 za přítomnosti ministra zemědělství Zdeňka Nekuly.

4.2.1.6 Expozice ve Valticích

Národní expozice vinařství

Expozice provází návštěvníka vinařstvím od jeho počátků až po současnost. Expozice je rozdělena do čtyř částí, které jsou věnovány historii vinařství, vinohradnictví, sklepnímu hospodářství a degustaci vína. Návštěvník je zde vtažen do poznávání vinařství ve všech jeho aspektech, poznává typy vůní, charakteristické pro jednotlivé odrůdy vína, může si vyzkoušet a rozšířit své znalosti vinařské tematiky či zhlédnout několik vzdělávacích filmů o historii

pěstování vinné révy, výroby vína či o sklepním hospodářství. Kromě moderní expozice s řadou interaktivních prvků jsou součástí také historické vinařské lisy, umístěné v cihlových, klenutých prostorách v přízemí muzea. Nově návštěvníci mohou přičichnout k baňkám s vadami vína nebo si prohlédnout vitrínu prezentující pestré využití révy vinné – produkty potravinářského, farmaceutického a kosmetického průmyslu doplňují nově vytvořený lektorský program „Réva vinná v kraji vína“.

Tajemný život v půdě

Půda je zde představena jako bohatství naší země, které musíme chránit a pečovat o něj. Návštěvníci se seznámí například s hojným životem v půdě či s půdními typy. Velký důraz je kladen na zobrazení negativních vlivů různých druhů eroze půdy, které nás v posledních letech stále více ohrožují. Návštěvníky čeká průchod tunelem, ukazujícím bohatý život v půdě, či modely vodní, větrné a sluneční eroze.

Krajina Lednicko-valtického areálu

Expozice nabízí pohled do okolí Valtic, součásti Lednicko-valtického areálu zapsaného v roce 1996 na Seznam světového dědictví UNESCO. Předmětem zájmu tu však nejsou místní architektonické památky, ale příroda, její jednotlivé biotopy, a především živočichové zde žijící. Návštěvníci se seznámí s běžnými i vzácnými druhy ryb žijících v Lednických rybnících i tůních lužního lesa a s ptáky, jejichž druhovou pestrostí je příroda Lednicko-valtického areálu vyhlášená. Expozici doplňují velkoobjemová akvária s našimi nejvýznamnějšími sladkovodními rybami a také interaktivní vitríny s parafínovými modely ovoce a zeleniny. Malé návštěvníky zaujme především kinestetická lávka, panely se zvuky zvířat či interaktivní liščí nora. Vzhledem k rozsáhlé sbírce parafínových modelů ovoce a zeleniny se návštěvníci mohou seznámit s jejich historií a procesem výroby nebo si prostřednictvím QR kódu prohlédnout katalog parafínových modelů jablek, vytvořený NZM Valtice.

4.2.1.7 Znojmo – Expozice pivovarnictví

Expozice se nachází v nejzajímavější budově areálu bývalého znojmského pivovaru – varně. Pivo se zde vařilo od roku 1278 do roku 2005, kdy poslední majitel pivovaru, společnost Heineken, ukončil provoz. Hlavním exponátem muzea je právě původní technologické zařízení varny z roku 1930, které bylo vyrobeno ve Škodových závodech v Plzni. V roce 2010 bylo prohlášeno za kulturní památku. Sestává z vystírací kádě, rmutového kotle, mladinového kotle, scezovací kádě a scezovacího korýtká. Další část expozice je umístěna v prostoru pod varnou. Expozice mapuje historii a tradici pivovarnictví ve Znojmě a seznamuje návštěvníky s hlavními pivovarskými surovinami – vodou, sladem a chmelem – a se způsobem vaření piva od nejstarších dob až po současnost. Provozovatelem expozice je Město Znojmo, resp. příspěvková organizace Města Znojma Znojmská beseda. Organizačně je Expozice pivovarnictví začleněna pod NZM Valtice.

4.2.2 Výstavy v roce 2022

4.2.2.1 Výstavy v NZM Praha

Výstavy probíhající z předchozího roku	
Lesy pro budoucnost (výstava Lesy ČR)	květen 2021 a dále
Ekologické zemědělství. Zodpovědná volba.	2. 9. 2021 – 2. 1. 2022
Josef Opletal a československé lesnictví v období 1. republiky	30. 9. 2021 – 1. 5. 2022
Kulinární tradice moravských a slezských regionů	7. 10. 2021 – 27. 2. 2022
Stavba Zemědělského muzea na Letné: vize – plány – realita	20. 5. 2021 – 31. 12. 2023
Výstavy zahájené v roce 2022	
Stroje na poli	11. 1. – 1. 5. 2022
Modulové kolejiště	5.–10. 4. 2022
Studenti fotografují zemědělství	20. 4. – 23. 8. 2022
Kouzlo historické techniky	26. 4. – 11. 6. 2022
Invazní škůdci a choroby rostlin kolem nás	3. 5. – 3. 7. 2022
Helena Görnerová: Koně a jejich lidé v zeleném šeru lesů	24. 6. – 11. 9. 2022
Sbírka parafinových modelů jablek	5. 7. – 28. 8. 2022
Mendel – Komiks ze života Gregora Johanna Mendela	21. 7. 2022 – 19. 3. 2023
Nekonečný příběh – odkaz Mendela v zemědělství	22. 7. 2022 – 31. 12. 2023
I za totality vznikaly krásné zahrady	6. 9. 2022 – 23. 4. 2023
Krajina pro chov a výcvik ceremoniálních kočárových koní v Kladrubech nad Labem	20. 9. 2022 – 1. 2. 2023
Dynamická výstava ke 100. výročí ČMMJ	22. 10. 2022 – 15. 4. 2023
Kulinární tradice českých regionů	6. 10. 2022 – 26. 2. 2023

Výstavy zahájené v roce 2022

Stroje na poli

Výběr plakátů a letáků z Fondu Archiválie vám přiblíží dobovou reklamu, která zdůrazňovala především užité vlastnosti strojů a jejich výhody. Doprovod tvoří fotografie z podsbírky Fotoarchiv, které je (případně jejich modernizované verze) zobrazují v reálném prostředí. V 19. století začala vznikat loga jednotlivých výrobců zemědělské mechanizace, kteří jimi označovali své produkty a používali je k propagaci své firmy.

Modulové kolejiště

Klub železničních modelářů z Prahy 7 – Bubny ve spolupráci s Národním zemědělským muzeem připravil pro návštěvníky výstavu modulového kolejiště ve velikosti H0. Na letošní výstavě bude představeno nové nádraží, jehož model je realizován podle skutečné železniční stanice Praha-Libeň dolní nádraží. Na kolejišti je umístěno mnoho různých vlakových souprav, které budou střídavě v provozu a v průběhu výstavy budou postupně obměňovány. Návštěvníkům výstavy se představí zejména modely vozidel bývalých ČSD z období od vzniku Československa až do roku 1992 i modely ČD z pozdějšího období. K vidění budou typické československé i české vlakové soupravy od lokálky přes rychlík až po těžký nákladní vlak. Provoz bude zajišťován

převážně modely parních a motorových lokomotiv a modely motorových vozů a jednotek. Obměna vlakových souprav bude probíhat podle železničně modelářských epoch.

Studenti fotografují zemědělství

Výsledky každoroční práce oslovených fotografů prezentujeme veřejnosti formou výstavy a malého katalogu. V roce 2021 byly osloveny ke spolupráci dvě vysoké školy, které zajišťují terciární vzdělávání v oboru fotografie. Motivací k tomuto kroku byla snaha osvěžit přístup k fotografické dokumentaci pohledem mladých lidí a rozšířit možnosti obrazového vyjádření zemědělské tematiky. Výstava představuje ukázky z tvorby studentů Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně pod pedagogickým vedením Jana Jindry a jeho kolegů a studentů Vysoké školy kreativní komunikace v Praze pod vedením Mariana Beneše. Všichni studenti svoje fotografické soubory doprovodili také autorskými texty, které předkládáme jen s malými redakčními úpravami.

Kouzlo historické techniky

Ve spolupráci s ČVUT v Praze pořádá Národní zemědělské muzeum XIV. a XV. ročník výstavy kreseb posluchačů studijního programu „Architektura a stavitelství“ Katedry architektury Stavební fakulty ČVUT v Praze. Společným znakem kreseb je originální autorské vyjádření řady vystavených exponátů, v případě našeho muzea především traktorů i dalších zemědělských strojů a techniky.

Invazní škůdci a choroby rostlin kolem nás

Výstava Invazní škůdci a choroby rostlin kolem nás vás seznámí se zdánlivě nenápadnými škůdci a chorobami, z nichž někteří dnes v Evropě ovlivňují zemědělskou prosperitu či dokonce krajový ráz celých regionů. Na známých i méně známých příkladech jsou ukázané rychlosti i způsoby, kterými se invazní organizmy dokáží šířit evropským kontinentem. V jejich "osobních kartách" se dozvíte řadu zajímavostí z jejich života. Zjistíte zde, jak je možné zavlečení nebezpečných škůdců a chorob předcházet i jak se lze zapojit do monitoringu jejich výskytu v rámci občanské vědy. Realizátorem výstavy je Ústřední kontrolní a zkušební ústav zemědělský.

Helena Görnerová: Koně a jejich lidé v zeleném šeru lesů

Fotografické příběhy koní a jejich lidí Heleny Görnerové zprostředkovávají návštěvníkům nevšední atmosféru práce chladnokrevných koní v lesích a na polích. Z naší krajiny pomalu mizející fenomén je autorkou zachycován s citem a pokorou vůči lidem i zvířatům, jejichž bezpodmínečnou podmínkou spolupráce je vzájemná důvěra. Kůň odedávna patřil k pomocníkům člověka při těžbě a přibližování dřeva. Doba, kdy každý lesnický úsek měl své kočí i stáje, je však pryč a pracovní koně z našich lesů nezadržitelně mizí. A to i přesto, že tento tradiční způsob přibližování dřeva nadále zůstává nejšetrnější metodou, při které se nestlačuje plošně lesní půda, neničí se podrost, mladé kultury ani vzrostlé stromy. V některých lesních terénech je i dnes práce kočích a jejich koní nenahraditelná.

Sbírka parafinových modelů jablek

Panelová výstava na střeše Národního zemědělského muzea je věnovaná parafinovým modelům jablek. Výstava vychází z výsledků výzkumu publikovaných ve stejnojmenném katalogu, který byl vydán v roce 2016.

Mendel – Komiks ze života Gregora Johanna Mendela

Výstavu Mendel – Komiks ze života Gregora Johanna Mendela jsme připravili ve spolupráci s Hvězdárnou a planetáriem Brno. Autorem komiksových koláží jsou Vendula Chalánková a Ján Obyšovský. Nechte si vyprávět příběh Gregora Johanna Mendela. Muže, jehož objevy daly za vznik jednomu z nejdůležitějších vědních oborů dnešního moderního světa genetiky.

Nekonečný příběh – odkaz Mendela v zemědělství

Připomeňme si 200. výročí narození Gregora Johanna Mendela na hlavní výstavě sezóny. Seznamte se s pokroky v genetice, šlechtitelství a plemenářství v průběhu staletí s důrazem na české země. Dozvíte se například i to, odkud se šířily jednotlivé druhy rostlin a živočichů, seznámíte se s největšími českými objevy v oblasti šlechtění a plemenářství, které nás proslavily ve světě – sladovnický ječmen, cukrová řepa, přeštické prase, Inářský modrák, malínský křen a další. Dozvíte se, jaké jablko se dostalo až do kosmu, a které plemeno psa považujeme za národní poklad. Časová osa vám představí podstatné informace, které se udály na poli šlechtitelství od domestikace až po genové inženýrství. Informace se dozvíte neotřelou formou i vizuálně atraktivně ztvárněné. Zároveň výstava připomíná, že i sebelepší úmysly mohou být zneužity.

I za totality vznikaly krásné zahrady

Výstava patří k jednomu závěrečnému výstupu výzkumného projektu podporovaného Ministerstvem kultury České republiky v rámci Programu na podporu aplikovaného výzkumu a vývoje národní a kulturní identity na léta 2016 až 2022 (NAKI II) Zahradně-architektonická tvorba v období totalitních režimů v letech 1939–1989 na území České republiky. Výstava se zaměřuje hlavně na základní charakteristiku zahradně-architektonické tvorby Ivary Otruby (1933) a Otakara Kuči (1927–2018) a prezentuje ukázky zahradně-architektonických řešení výukových, výstavních a sbírkových zahrad, sídlištních parků, městských parků, nemocničních a lázeňských parků, historických zahrad, pietních území a úpravy pomníků od těchto i jiných autorů. Postupně představena tehdejší tvorba prostřednictvím interpretace četných leteckých snímků, zahradních výkresů, plánů, historických a současných fotografií. Prostřednictvím ukázek zprostředkovává vhled do problematiky řešení objektů zahradní a krajinářské tvorby z let 1939–1989 na našem území.

Krajina pro chov a výcvik ceremoniálních kočárových koní v Kladrubech nad Labem

Výstava Národního zemědělského muzea a Fakulty životního prostředí České zemědělské univerzity v Praze je jedním ze závěrečných výstupů stejnojmenného výzkumného projektu (identifikační kód DG20P02OVV012). Projekt byl financován z Programu na podporu aplikovaného výzkumu a experimentálního vývoje národní a kulturní identity na léta 2016 až 2022 (NAKI II) Ministerstva kultury. Řešen je v letech 2020 až 2022 a jeho hlavním cílem bylo popsat účel, vznik a dějinné etapy této světově unikátní krajiny zapsané od roku 2019 v Seznamu světového dědictví, posoudit dochované dílo, vymezit jeho kulturní hodnoty a stanovit efektivní metody jejich uchování a prezentace, které budou využitelné také v obdobných částech našeho kulturního dědictví. Cílem bylo také popsat tradované metody výcviku kočárových koní starokladrubského plemene a zpracovat návrh na zařazení této metody na Reprezentativní seznam nemateriálního kulturního dědictví lidstva, včetně stanovení způsobu jeho zachování.

Dynamická výstava ke 100. výročí ČMMJ

Jedná se o interaktivní mysliveckou výstavu u příležitosti 100. výročí založení Českomoravské myslivecké jednoty. Na výstavě nechybí plno zajímavých informací ze všech oborů myslivosti. Děti si můžou prolézt norou i vylézt na posed, poznají řadu druhů zvířat, nebo si vyplní vědomostní kvíz a odnesou odměnu. Na své si ale přijdou i dospělí. Na interaktivním panelu uvidí zvěřinové recepty šéfkuchařů Sapíkových, záběry z Národního sokolnického setkání a jiné. Realizátorem výstavy je Českomoravská myslivecká jednota.

Kulinární tradice českých regionů

Výstava je vědeckým výstupem projektu NAKI II – Kulinární dědictví českých zemí: paměť, prezentace a edukace (DG18P02OVV067). Výstava Kulinární tradice českých regionů navazuje na výstavu Kulinární tradice moravských a slezských regionů, která nastínila rozmanitost a šíří tradiční gastronomie v souvislosti s pěstováním a zpracováním zemědělských produktů.

Teprve s postupnou industrializací od druhé poloviny 19. století nastává spolu se změnou životního stylu a socioekonomického postavení obyvatel odklon od generacemi prověřených postupů a nejen strava, ale celkově i její vnímání, se začínají proměňovat. Právě tyto nové aspekty jsou podchyceny na výstavě, která se věnuje zejména vlivům, jež formovaly a měnily původní, tradiční lidovou kuchyni.

Čeští lesníci ve fotografii

Jedná se o fotografickou výstavu, která prostřednictvím archivních fotografií vypráví dobové příběhy lesníků. Fotografie nepotřebují dlouhé komentáře, z jednotlivých portrétů či situací lze vyčíst náročnou a pestrou práci tří generací lesníků, starajících se o jednu generaci lesa. A tak zde najdete portréty lesmistrů, lesních adjunktů i studentů lesnických škol od roku 1891 až do současnosti. Naše hospodářské lesy nám všem poskytují mnoho požitků a mimoprodukčních funkcí, ale pěstování lesa, produkce dřeva, stavba lesních cest, zvládání různých kalamit a další lesnické činnosti vykonává v moderní společnosti člověk – lesník.

Zamysleme se nad jejich prací, vždyť lesníka na ulici běžně nepotkáte.

4.2.2.2 Výstavy v NZM Čáslav

Klukovský sen – Vojáči v krajině	1. 4. – 31. 10. 2022
Perly v expozicích	14. 4. – 31. 12. 2022
Traktory domácí výroby	1. 4. – 15. 10. 2022
Agrolesnictví – Příležitost pro krajinu	1. 4. – 31. 10. 2022
Stroje na poli	1. 6. – 31. 10. 2022
Historické kočáry	1. 6. – 31. 10. 2022
Výstava hraček Kovap	1. 4. – 31. 10. 2022

Klukovský sen – Vojáči v krajině

Prezentace vojenských staveb a techniky formou modelů a hraček. Tematicky navazuje na předcházející výstavy modelů a doplňuje z technického hlediska expozice NZM v bývalém vojenském areálu. Cílem je oslovení široké laické i odborné veřejnosti i okruhu sběratelů.

Perly v expozicích

Panelová venkovní výstava představí nejzajímavější stroje čáslavské expozice. Prezentace našich sbírek byla instalována v návaznosti na nově otevřenou cyklostezku u areálu NZM - cílem je zvýšení návštěvnosti muzea.

Traktory domácí výroby

Výstava podomácku vyrobených traktorů a dalších zemědělských strojů ze sbírek muzea i jednotlivých vlastníků. Součástí výstavy byla i dlouhodobá soutěž o nejzajímavější exponát, v níž návštěvníci muzea vkládali své hlasy do připravené hlasovací urny.

Agrolesnictví

Panelová výstava. Realizátor výstavy jsou Český spolek pro agrolesnictví, Asociace soukromého zemědělství a Česká zemědělská univerzita. Agrolesnictví bylo tradiční formou zemědělství do doby nástupu intenzivního průmyslového přístupu, kdy dřeviny začaly fyzicky omezovat využívání zemědělské techniky. Dnes se potřeba mimoprodukčních, ale i produkčních funkcí dřevin v zemědělské krajině opět zvyšuje. Výstava seznamuje veřejnost jak s historií, tak i s funkcemi těchto systémů ve vztahu ke klimatu, biodiverzitě, ale i vodnímu režimu v krajině. Na konkrétních příkladech (případové studie) různých agrolesnických systémů (doplňených obrazovou dokumentací) vysvětluje jejich produkční i neprodukční přínos, včetně výsledků sociologického šetření.

Stroje na poli

Panelová výstava umístěna v hale A. V 19. století začala vznikat loga jednotlivých výrobců zemědělské mechanizace, kteří jimi označovali své produkty a používali je k propagaci své firmy. Výběr plakátů a letáků z Fondu Archiválie přibližuje dobovou reklamu, která zdůrazňovala především užité vlastnosti strojů a jejich výhody. Doprovod tvoří fotografie z podsbírký Fotoarchiv, které je zobrazují v reálném prostředí. Návštěvník uvidí, jak propagovaný "idealizovaný" stroj vypadal ve skutečnosti při práci a jak vypadá dnes, případně jakým strojem byl nahrazen.

Výstava historických kočárů

Soubor kočárů a saní, ukazující rozmanitost typů používaných na našem území. Mimo povozů a saní určených pro zásobování, nechybí ani kočáry pro dopravu, kočáry určené pro lékaře a další profese. Mimo jiné ve výstavě nechybí ani pohřební vozy.

Výstava hraček KOVAP

Výstava byla zaměřená na modely a hračky představující především zemědělskou techniku. Výstava se nacházela v dětském koutku v hale A. Firma KOVAP Náchod jako jedna z mála na světě vyrábí mechanické plechové hračky a modely ručně. Prezentace byla pojata jako interaktivní. Malí návštěvníci měli možnost některé z hraček vyzkoušet v chodu.

4.2.2.3 Výstavy v NZM Kačina

Velikonoce -- zvyky tradice

9. 4. – 18.4. 2022

Čižba – umění jemné a líbezné

25. 3. – 31.12. 2022

Horizonty mlhy

1. 6. – 31. 12. 2022

Filmová Kačina

1. 4. – 31. 12. 2022

Broumovská kotlina očima Johanna Georga Adalberta Hesselia autora Broumovského urbáře z let 1676–1677	1. 4. – 31. 12. 2022
Výstava o kávě	15. 10. - 30. 11. 2022
Betlémy na zámku a podzámčí	3.–31. 12. 2022
Ekologické zemědělství	1. 4.2022 – 31. 5. 2023
Agrolesnictví – příležitost pro krajinu a zemědělství	05/ 2021 – 1. 1. 2024
Epifyty – rostliny vzdušných zahrad	2021–2023
Zámek Kačina ve starých vyobrazeních	rok 2022

Velikonoce – Velikonoční zvyky a tradice

Velikonoce nejsou jen pondělí, kdy je pomlázka. Věřící se soustředí na Svatý týden, který pondělku předchází. Je posledním časem Ježíšova pozemského života. Výstava návštěvníky seznámila s jednotlivými dny Pašijového týdne, prezentovala velikonoční poklady z našich sbírek a v neposlední řadě návštěvníkům připomněla některé velikonoční tradice, zvyky a historii Velikonoc.

Čižba – umění jemné a líbezné

Jak a proč lidé lovili drobné ptactvo představuje nová výstava na Kačině. Výstava je umístěna v prvním patře zámku. Výstava chce ukázat nejen různé historické techniky chytání ptáků, ale i odraz čižby ve společnosti – ve výtvarném umění, beletrii, dramatické tvorbě a hudbě. Výstava si klade za cíl přiblížit návštěvníkům obor lidské činnosti, který si přes své některé stinné stránky nezaslouží upadnout v zapomnění.

Horizonty mlhy

Od 1. června do 31. prosince 2022 proběhla v zámecké kapli autorská výstava fotografií s názvem Horizonty mlhy. Autorkou je velice nadaná Irena Armutidisová. Tyto fotografie krajiny v mlze jsou tak skutečně fotografickými obrazy, nikoli dokumentárními momentkami náhodně volenými na cestách.

Filmová Kačina

Kačina patří k vyhledávaným filmařským lokalitám. Impozantní knihovni sál Chotkovské knihovny se sloupovým ochozem, netradiční romantické prostory zámecké kaple a jedinečné exteriéry zámku Kačina zaujaly mnoho českých i zahraničních filmových společností. Kromě filmové tvorby se na Kačině realizovalo natáčení videoklipů či reklamních spotů. Mezi návštěvníky jsou připomínané (klip Leony Machákové k písni Zatmění, kapela Dolls In The Factory se svým klipem k písni Stop for a Minute a Bolek Polívka s reklamou v rádiovce. V roce 2020 zazářila Chotkovská knihovna ve štědrovečerní pohádce O vánoční hvězdě. Prostory zámecké knihovny se v této výpravné pohádce staly hvězdným nebem. Návštěvníci se mohou vypravit společně při V.I.P. prohlídce po stopách nejzajímavějších filmových projektů natáčených v prostorách našeho zámku a prohlédnout si během ní výstavu Filmová Kačina.

Broumovská kotlina očima Johanna Georga Adalberta Hesselia autora Broumovského urbáře z let 1676–1677

Výstava Broumovsko očima JGA |Hesselia vyššího správního úředníka Broumovského panství představila vybrané části Broumovské kotliny koncem 17. století, ještě před barokní přestavbou.

Byla unikátní nejen v českém, ale i středoevropském prostoru svou vizualizací poddanských povinností. Je totiž obrazovou přílohou broumovského urbáře, tj. soupisu poddanských povinností. Pro tento účel musela být zobrazeno obydlí každého podaného broumovské vrchnosti. Větší objekty jsou nakresleny podle reality, menší šablonovitě. V textové příloze jsou uvedeny povinnosti poddaných rozdělených podle výše majetku na sedláky, chalupníky a zahradníky.

Výstava o kávě

Kávu zná svět asi tisíc let, ale teprve od 15. století došlo k většímu rozšíření její konzumace. Přelomovou událost v pěstování kávovníku přineslo vyšlechtění jeho kulturních odrůd. Na konci 17. století se kávová semena dostávají do východní Indie. Tam se však mnoho kávových plantáží nedochovalo. V podhůří Himálaje a stejně tak i na Srí Lance nahradilo kávu pěstování čaje. Největšími dodavateli kávy jsou dnes jihoamerické a středoamerické země. Káva se pěstuje také na africkém kontinentu a k silnějším vývozcům kávy se řadí i Indie a Indonésie. Výstava představila návštěvníkům předměty ze sbírek NZM, například kávové servisy, pražičky kávy, či nádoby na uchování kávy. Výstava byla součástí akce Zámecké čajování.

Ekologické zemědělství

Změna klimatu, snižování biodiverzity i vyčerpávání neobnovitelných přírodních zdrojů představují pro zemědělce aktuální výzvy. Odpovědí na řadu z nich nabízí systém ekologického zemědělství. Dokáže ekologické zemědělství skutečně oživit krajinu, chránit přírodní zdroje či produkovat potraviny bez chemických reziduí? Realizátorem výstavy je Ministerstvo zemědělství.

Zámek Kačina na starých vyobrazeních

Výstava obrazů zachycujících Zámek Kačina a jeho parkové a stavební přeměny od roku 1830 do 1. poloviny 90. let 20. století. Nejstarší obrázky (kopie) jsou litografie, lavírovaná tušová kresba, akvarel a lept. Novější jsou pohlednice, skleněné fotografické desky a fotografie. K vidění byla jediná známá fotografie Jana Rudolfa Chotka ml. (1865–1884), posledního člena majorátní větve rodu, na níž je na kočáře zachycen jako malý kluk s matkou (zemřel předčasně v 18 letech), nebo poníci na Kačině, na nichž se Jan Rudolf učil jako dítě jezdit na koni.

Autoři litografie a akvarelu: Adolph Friedrich Kunike, Heinrich Waldemar Rau, E. Herold

Autor leptu: Pavel Šimon (1920–1958)

Epifyty – rostliny vzdušných zahrad

Epifyty jsou významnou skupinou rostlin, která velmi ovlivnila zahradnictví posledních století. Botanici z celého světa podnikali výpravy za těmito květinami. Ty se i dnes těší velkému zájmu z řad profesionálních i amatérských pěstitelů. Příkladem je orchidej *Phalaenopsis*, která se stala jednou z nejpěstovanějších pokojových květin. Výstava návštěvníkům přiblížila život epifytů v jejich původním prostředí vysoko v korunách stromů.

Agrolesnictví – příležitost pro krajinu a zemědělství

Výstava představuje agrolesnický systém v různých formách a z různých pohledů. Seznamuje návštěvníka s historií i produkčními a neprodukčními přínosy agrolesnictví včetně adaptace ke klimatickým změnám, pro biodiverzitu, ale i pro zlepšení vodního režimu v krajině. Součástí prezentace jsou praktické ukázky ze světa i Evropy a výsledky sociologického šetření, co si o agrolesnictví myslí sami zemědělci bez ohledu na způsob hospodaření, velikost či formu zemědělského podnikání.

Výstavu připravila Asociace soukromého zemědělství ČR ve spolupráci s Českým spolkem pro agrolesnictví, Českou zemědělskou univerzitou v Praze, Mendelovou univerzitou v Brně, Výzkumným ústavem Silva Taroucy pro krajinu a okrasné zahradnictví, Výzkumným ústavem živočišné výroby, Botanickým a Etnologickým ústavem Akademie věd ČR.

Zámecká divadla rodiny Waldstein-Wartenbergů

Fenomén soukromých aristokratických divadel, která se v průběhu 18. a 19. století stala běžnou součástí mnoha zámků podobně jako kaple, taneční sál nebo jízdárna, mapuje panelová výstava věnovaná historii zámeckých divadel hraběcí rodiny Waldstein-Wartenberg. Výstava vznikla ve spolupráci Státního zámku Litomyšl a Nadace barokního divadla zámku Český Krumlov.

Chotkovské loutkové divadlo

Od 1. 8. 2021 si návštěvníci zámecké kaple na Kačíně mohou prohlédnout původní chotkovské malované loutkové divadelko. Divadelko sloužilo jako kulisa pro hry, které byly pořádány pro zábavu dětí hraběte Jindřicha Chotka (1802–1864). Společně s dalšími chotkovskými teatráliemi v 70. letech 20. století bylo převezeno z Kačiny do Prahy a stalo se součástí sbírek Divadelního oddělení Národního muzea.

Betlémy ze zámku a podzámčí

Výstava Betlémy na zámku a podzámčí – příběhy rodinných betlémů prezentovala další příběhy vybraných rodinných betlémů z určitých oblastí Čech a Moravy. Výstava navazovala v rámci cyklu na předchozí ročníky a je již tradičně nedílnou součástí prosincového programu Advent na zámku.

Zázračné divadlo barokního světa

Od 1. 8. 2021 si návštěvníci muzea mohou prohlédnout ve výstavním patře zámku "Zázračné divadlo barokního světa". Rekonstrukce barokního marionetového divadla vznikla roku 1993 pro inscenaci Gluckovy opery, která se s mezinárodním ohlasem hrála do roku 2005. Projekt Daniela Dvořáka a Jana Marka patří k vrcholným projevům stylotvorných tendencí postmodernismu, jenž s oblibou spojuje klasické prvky a tvárné postupy s moderními. Můžeme vidět takřka přesnou nápodobu barokní divadelní mašinerie.

4.2.2.4 Výstavy v NZM Ohrada

Výstava Mirko Hanák – český malíř, grafik a ilustrátor přírody	1. 4. – 20. 7. 2022
JUBILEJNÍ VÝSTAVA – cesta za příběhy předmětů aneb	
180 let – 180 sbírkových předmětů – 180 příběhů	1. 4. – 31. 10. 2022
Papírové vzpomínky aneb myslivost v historických dokumentech	1. 4. – 20. 7. 2022
Výstava z cyklu Příroda v ilustraci – Jan Dungel	1. 8. – 31. 10. 2022
Výstava Malá galerie Ohrada: Muzeum ve fotografii	1. 4. – 28. 6. 2022
Výstava Malá galerie Ohrada: Tomáš Honz – K lesu čelem	14. 7. – 31. 10. 2022
Cyklus osobnost měsíce – KAREL KNAPP – lesní hospodář, estét a spisovatel	1. 4. – 31. 10. 2022
Venkovní galerie Ohrada – Výstava Starokladrubský kůň	
– historie dvorního hřebčína Kladruby nad Labem	31. 1. – 1. 5. 2022
Venkovní galerie Ohrada – Cesty sbírek	

Klenoty z ornitologických sbírek

Pro zahájení sezony připravilo muzeum Ohrada novou výstavu, ve které návštěvníkům představilo historii a bohatství svých ornitologických sbírek. Spolu s expozicí „Cesty sbírek“ je součástí cyklu výstav, které proběhly v roce 2022 jako součást oslav 180. výročí založení muzea Ohrada.

Podsbírka ornitologie patří k nejstarším a nejvýznamnějším kolekcím muzea. Její kořeny spadají do roku 1839 a jsou tak starší než samotné muzeum, které bylo oficiálně založeno roku 1842. Základem sbírky se staly úlovky ptáků z panství Schwarzenbergů a od té doby se kolekce stále rozrůstá. V současnosti obsahuje cca 2 500 dermoplastických preparátů ptáků ve 300 druzích a je v ní zastoupena téměř kompletní avifauna střední Evropy. Již od počátku své existence byla Ohradská sbírka ptáků v odborných kruzích velmi oceňována a sehrála důležitou roli při vzniku a formování české ornitologie. Svou návštěvou ji poctil i korunní princ Rudolf Habsburský, který byl sám nadšeným ornitologem. V expozici bylo umístěno více než sto preparátů ptáků a dalších sbírkových předmětů souvisejících s tematikou (obrazy s náměty ptáků od ilustrátorů přírody, ukázky kolekce ptačích vajec a hnízd, ptačí literatura pro děti i dospělé). Veřejnost měla možnosti vidět takto rozsáhlou prezentaci ornitologických sbírek muzea poprvé v historii.

Cesty sbírek – Muzeum lesnictví, myslivosti a rybářství na loveckém zámku Ohrada

Dva příběhy jednoho muzea. Návštěvníci procházeli pomocí vkusně zpracovaných fotografických panelů cestami, kudy putovaly myslivecké a lesnické sbírky Československého zemědělského muzea a také cestou jedinečné schwarzenberské sbírky shromažďované celých sto let na loveckém zámku Ohrada.

První fotografický příběh vypráví o Lesnickém a loveckém muzeu na Ohradě, o jeho vzniku a událostech, které ho formovaly, a to až do doby, kdy zámek i sbírky převzalo tehdejší Zemědělské muzeum, předchůdce Národního zemědělského muzea. První sbírky Lesnického a loveckého muzea začal na Ohradě svou vynikající preparátorskou prací vytvářet lesnický adjunkt Václav Špatný. Již v roce 1842 majitel zámku Jan Adolf II. Schwarzenberg rozhodl zpřístupnit tuto sbírku preparátů veřejnosti, navíc doplněnou o sbírku trofejí v tzv. „Tierkabinetu“. Postupem času se klenotem sbírky staly ornitologické preparáty a takzvané poslední úlovky významných druhů zvěře na Šumavě. Ačkoliv zámek Ohrada prošel v průběhu staletí několika pohnutými dějinnými událostmi, schwarzenberská sbírka zůstala zachována.

Druhý příběh pak skrze plány a fotografie ze zámku Ohrada vypráví složitou cestu Zemědělského muzea od pouhého záměru takové muzeum vůbec vytvořit, přes obtíže spojené s jeho budováním, sít regionálních poboček, ať už cíleně založených nebo „nechtěných“, až po své konečné místo na loveckém zámku Ohrada. Výstava mapuje různé expozice, kde byly postupem času umísťovány sbírky lesnictví, myslivosti, rybářství, a to v Opavě, Brně, na Konopišti a podobně. Výstavu doplnilo i několik sbírkových předmětů.

Cesty těchto dvou příběhů se na loveckém zámku Ohrada propojily v roce 1961. Od té doby jsou zde uchovávány, rozšiřovány, a hlavně z velké části přístupné veřejnosti. Díky této výstavě si tak návštěvník může uvědomit důležitost a kontinuitu zachování historického povědomí a historických souvislostí dnes již jedné sbírky.

Poklad z půdy aneb fragmenty ze života muzea

Malá výstavní instalace Poklad z půdy aneb fragmenty ze života muzea ukazuje život ohradského muzea v různých epochách na fragmentech původních schwarzenberských sbírek,

ale i dalších předmětů nalezených při generálním úklidu zámecké pudy v době uzávěry muzea v rámci opatření proti pandemii Covid-19. Muzeum lesnictví, myslivosti a rybářství bylo založeno v roce 1842 a je jedním z nejstarších odborně–profesních muzeí na světě. Jde o fragmenty sbírek, které byly předány jako celky do různých muzeí dle jejich zaměření. Ohradské muzeum si drží výsadu odbornosti oborů lesnictví, myslivosti a rybářství, proto například již v roce 1954 byly archeologické a mineralogické sbírky předány do správy Jihočeského muzea v Českých Budějovicích. To, co bylo při důkladném čištění pudy za trámy a v násypech nalezeno, jsou fragmenty těchto sbírek. Jsou mezi nimi ale i velmi cenné předměty, například malý obsidiánový nůž z pravěku, torzo korespondence archeologa Jana Nepomuka Woldřicha s vášnivým amatérským hledačem a tehdejším majitelem panství Janem Adolfem Schwarzenbergem o nálezech středověkých kachlů v Sedlci.

Rybník, krajina a my v soukolí času

Výstava „Rybník, krajina a my v soukolí času“ je spolu s již realizovanou výstavou „Česká rybí kuchyně aneb kapr nejen o Vánocích“ v NZM Praha součástí projektu „Kulturní tradice českého rybářství ve světle jejího využití v cestovním ruchu a krajinotvorbě“ (RYBA) NAKI II.

Cílem výstavy bylo zachytit, jak výstavba rybníků v českých zemích ovlivnila v průběhu zhruba jednoho tisíciletí tvářnost naší krajiny i život lidí. Návštěvníci se dozvěděli např. o rozporuplném vnímání hromadné výstavby rybníků v době renesance, o úloze rybníků ve válečnictví, kde rybníky měly nejen funkci fortifikační, ale byly využívány i jako útočné zbraně. Pozornost byla věnována rovněž významu rybníků v krajinné ekologii. Rybníky a jejich bezprostřední okolí vytvářejí nové biotopy a významně zvyšují biodiverzitu krajiny. Vzniká prostředí pro život organismů – hub, rostlin a živočichů, které bychom v okolní zemědělské krajině a hospodářských lesích těžko hledali. Rybníky inspirovaly mnohé umělce a některá jejich díla byla na výstavě představena. Především tvorba našich malířů – krajinářů, kterým svět rybníků učaroval, ale i o další umělecké obory jako je literatura – poesie i próza, hudba či film. Byly zde také představeny profese spojené se stavbou rybníků a chovem ryb od středověku po současnost a také práce rybníkářů v průběhu roku. Výstava, nevyhýbající se kontroverzním tématům v rybníkářství v minulosti i současnosti, byla současně oslavou práce našich předků, kteří z hendikepu absence moře, velkých jezer a dolních toků řek u nás dokázali udělat přednost a vytvořit kulturní krajinu blízkou přírodě s vysokou estetickou hodnotou.

Helena Görnerová – Koně a jejich lidé v zeleném šeru lesů/ Malá galerie Ohrada

Fotografka Helena Görnerová je jistě známá všem, kteří pracují v lesích s koňmi. Její fotografické příběhy představila Malá galerie Ohrada v retrospektivě, dokonce se rozrostla i do venkovního areálu muzea. Návštěvníci tak měli možnost poznat poetické, nestylizované portréty koní i jejich lidských partáků při těžké práci v lesích, na vinohradech či sadech. Kromě fotografií galerie představila také videa či tištěné fotografické kalendáře, které si autorka sama vydává. V rámci výstavy proběhlo také setkání s koňmi a kočimi „naživo“ při tradičním Lesnickém dni na Ohradě 9. října 2021.

Lenka Falušiová / praLES/ Malá galerie Ohrada

Grafiky Lenky Falušiové jsou inspirované českou krajinou a lesy. Výstava jejích grafických prací v Malé galerii Ohrada byla upomínkou díla lesmistra Josefa Johna, zakladatele Boubínského pralesa. Lenka Falušiová zná důvěrně les a jeho proměnný život a nepopisuje jen vnější pohledy na les, zobrazuje ty zdánlivě neviditelné procesy pod povrchem porostů, vnitřní krajiny lesů. Její grafiky mají až meditativní účinek, jsou citlivým záznamem celistvosti života lesa.

Lenka Falušiová vystudovala Akademii výtvarných umění v Praze, v ateliéru grafiky prof. Jiřího Lindovského. Je členkou Sdružení českých grafiků Hollar a Spolku výtvarných umělců Mánes. Pravidelně vystavuje v zahraničí (Mini maxi print Berlin, Les Bohemes v galerii Tirelli ve Vevey, In Der Stille ve Švýcarsko – české galerii Go Green Art). V roce 2021 získala cenu za hlubotisk na výstavě Grafika roku 2020 v Císařské konírně Pražského hradu. Absolvovala řadu samostatných výstav, například v galerii U Prstenu v Praze, v Lašském muzeu v Kopřivnici, v galerii Felixe Jeneweina v Kutné hoře atd. Zúčastnila se také mnoha kolektivních výstav – Centrum současného umění DOX v Praze, Muzeum umění v Olomouci, galerie Kooperativy v Praze, galerie Hollar v Praze, Oblastní galerie v Jihlavě, Galerie Klatovy – Klenová aj.

Lidé v lese

Les jako prostor pro práci i relaxaci představuje na dobových fotografiích výstava Lidé v lese. Výstava mapuje jak samotnou práci v lese, která je velmi rozmanitá, ale zároveň náročná, tak i pobyt v lese při volnočasových aktivitách. Les nabízí mnoho možností, funkcí, které lidé neustále využívají, i když postupem času různými či jinými prostředky. Díky fotografiím si tak můžeme uvědomit kontinuitu a vliv lesa i na současný život. Kromě fotografií si mohli návštěvníci muzea prohlédnout i unikátní sbírkový předmět – motorový odvětvovač RINCO – a projít si jeho historii.

Příroda v ilustraci – Leona Kuťková a Marie Voldřichová

Výstavní cyklus „Příroda v ilustraci“ se koná v Národním zemědělském muzeu na zámku Ohrada v Hluboké nad Vltavou již dvanáct let. Představuje tvorbu našich předních ilustrátorů knih o přírodě včetně vědecké ilustrace z oboru biologie. Kromě renomovaných výtvarníků zde dostává prostor i nová nastupující generace. Rok 2022 byl věnován dvěma mladým výtvarnicím: Leoně Kuťkové a Marii Voldřichové.

Leona Kuťková se od roku 1998 se začala věnovat tvorbě soch zvířat technikou lité broušené sádry. Od roku 2001 kreslí černobílé a barevné ilustrace s tematikou české fauny a flóry, z nichž část byla použita jako doprovodné ilustrace knihy Vlastivěda Lanškrounska, vlastivědného sborníku, Lanškrounsko a naučné stezky v Sázavském údolí a na Lanškrounských rybnících. V roce 2006 obdržela zakázku od soukromé firmy JCCE v Tokiu na vytvoření dvou bronzových bust majitele firmy a jeho manželky, které jsou vystaveny v prostorách firmy. V roce 2007 v souvislosti s realizací soch pro japonského zákazníka navštívila Japonsko a od roku 2009 do roku 2011 působila v Japonsku a věnovala se kreslení ilustrací ptáků. Po návratu do ČR se věnuje výhradně vědeckým ilustracím české fauny.

Mgr. Marie Voldřichová v letech 2004–2014 studovala Přírodovědeckou fakultu Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích, obor zoologie. Od roku 2014 pracuje jako kurátorka podsbírky Zoologie v Národním zemědělském muzeu, pobožce Ohrada v Hluboké nad Vltavou. V ilustrační a volné tvorbě se věnuje hlavně savcům, včetně rekonstrukcí pravěkých druhů, a ptákům. Její oblíbenou technikou je perokresba a kresba tužkou a pastelkami. Ilustrovala knihu Kloubec, B., Hora, J., Šťastný, K. a kol: Ptáci jižních Čech (2015). Pro novou stálou expozici geologie a zoologie Jihočeského muzea vytvořila mimo jiné několik vědeckých ilustrací vyhynulých savců. V současnosti pracuje na souboru ilustrací pro plánovanou publikaci s pracovním názvem Identifikační příručka ptáků ČR, která vzniká ve spolupráci s Jihočeským krajem.

Osobnost měsíce / cyklus

Lesnický fytoocenolog Alois MEZERA / Lesník a myslivec ANTONÍN VÁCLAV DYK / Karel Daniel GANGLOFF – „lesní Archimedes“. Ševětínský

Drobné portréty významných osobností, vždy spojené s umístěním portrétní fotografie a popisem odborné, vynálezecké či literární činnosti představuje cyklus Osobnost měsíce. Výstava je umístěna ve vstupu muzea a rovněž prezentována na sociálních sítích a webu muzea.

Sbírkový předmět měsíce / cyklus

kniha LESY KLATOVSKÉHO POŠUMAVÍ, jejich floristické složky a ekosystémy – Alois Mezera / LESNICKÉ MAPY, KTERÉ ZMĚNILY SVĚT – Vyobrazení – zákresy výzkumných ploch – tabule číslo 1 / Basum / DYKOVY LOVECKÉ SIGNÁLY / VÝUČNÍ LIST Antonína Jirsíka z roku 1818

Vystavený sbírkový předmět doprovázený podrobným popisem, případně překladem důležitých pasáží včetně uvedení základních údajů z evidence SP. Výstava je umístěna v Malé galerii a rovněž je prezentována na sociálních sítích a webu NZM Ohrada.

4.2.2.5 Výstavy v NZM Ostrava

Bez půdy to nepůjde	1. 11. 2021 – 31. 3. 2022
50 let pivovaru Radegast v Nošovicích	18. 9. 2020 – 28. 2. 2022
Potraviny, jak je neznáte	6. 1. – 31. 3. 2022
Genetické zdroje: Klíč k zemědělské rozmanitosti	1. 4. – 31. 10. 2022
Zemědělství 4.0	5. 4. 2022 – 28. 2. 2024
Výstava Rita Koszorus a Juan Nazar – Standing on one leg	1. 6. – 31. 8. 2022
Výstava David Macháč: Zahrádkáři	1. 6. – 30. 9. 2022
Mendelova zahrádka	16. 6. 2022 – 31. 10. 2022
Světy české animace v Ostravě	2. 11. – 10. 4. 2023
Výstava Agrolesnictví – příležitost pro krajinu a zemědělství	11. 11. – 28. 2. 2023

Zemědělství 4.0

Hlavním cílem výstavy je srozumitelně přiblížit návštěvníkům podstatu probíhajících změn v zemědělství, prezentovat vybrané technologie a představit novou generaci zemědělských strojů a systémů. Výstava představuje zemědělství jako důležitý a také atraktivní obor, v němž má cenu a význam pracovat.

V souladu s jednotlivými revolucemi v průmyslu docházelo k významným technologickým změnám také v zemědělství. Zemědělství postavené na živé síle až do 19. století zaměstnávalo velkou část populace. Průmyslová revoluce umožnila výrobu a vývoj zemědělských strojů a významně zmenšila počet osob nutných pro zajišťování obživy společnosti. Ve 20. století došlo k rozsáhlé mechanizaci i chemizaci zemědělství a do sektoru pronikla také výpočetní technika. Poslední dvě dekády 21. století jsou vyvíjeny a zaváděny senzorové technologie, autonomní stroje a digitální platformy, které dále umožňují snížit podíl rutinní a namáhavé práce, ušetřit čas, zvýšit výnos a současně snížit ekologickou stopu zemědělství v krajině. Tyto platformy jsou někdy označovány jako zemědělství 4.0 popř. precizní zemědělství.

Výstava Světy české animace

Výstava je poctou pestrým světům českých animátorů a animátorek a speciálně těch ostravských. Animátoři se návštěvníkům představí v koncipovaném pásmu projekcí a speciálně pro výstavu připravovaných exponátů.

Výstavní prostor je rozdělen do několika částí. Seznámení se světem optických hraček, hříček a technických vynálezů, které vedly k objevu kinematografie a posléze vzniku animace. Odhaluje principy, techniky a technologie používané od dob jejího vynálezu do současnosti. Představuje proces vzniku filmu od nápadu až po výsledek.

Ve druhé části je shromážděna řada originálních artefaktů z filmů – kresby, výtvarné návrhy, obrázkové scénáře, loutky, rekvizity a dekorace. Zároveň tato část obsahuje shrnutí významu a úspěchů českých tvůrců.

V další části výstavy si návštěvníci vyzkouší některé animační techniky v malých studiích opatřených snímací technikou. Pro děti je k dispozici výtvarná dílna s cílem vytvořit vlastní optickou hračku nebo krátký animovaný film. Tvorba dětí je tematicky propojena s programovým zaměřením Muzea potravin a zemědělských strojů.

Pod záštitou náměstka Moravskoslezského kraje Lukáše Curyla, výstavu připravila Ostravská univerzita a společnost Art Movement, která do České republiky dlouhodobě přináší zajímavý výstavní obsah. Hlavním kurátorem výstavy je Mgr. Denisa Jánská vedoucí Ateliéru animované tvorby Fakulty umění Ostravské univerzity.

Standing on one leg – Výstava děl Rity Koszorús a Juana Nazara

Setkání děl Rity Koszorús a Juana Nazara v jednom místě a čase vytváří nové situace poskládané z útržků paměti. Jsou to jen jejich vzpomínky, nebo je vám něco z toho povědomé? Poznáváte ten kámen? Pozorovali jste už někdy tento sloup? Byli jste už na tomto místě? Nebo tam?

Výstava se ideově zabývá úvahou o křehkosti našeho aktuálního bytí, které stojí na pilířích minulosti, ale je nejisté bez předvídatelné budoucnosti. Ve spleti materiálů a nových mikrosituací v prostoru, do kterého nás autoři vtahují, vzniká časová kapsle. Opřít se můžeme jen o kontext. Tady a teď. A víme, že nic netrvá věčně.

Výstava využívá různá média malby, instalace a industriálního kontextu prostředí muzea.

Projekt vznikl v průběhu roku 2021 a 2022 během uměleckého pobytu R. Koszorús v Berlíně s podporou Fondu na podporu umenia.

Výstava fotografií – David Macháč: Zahrádkáři

David Macháč dokumentuje zahrádkářské kolonie již od roku 2006. První ucelený soubor se stal součástí praktické bakalářské práce „Zahrádkáři“. V tomto souboru fotografií se však objevují zahrádkáři výhradně z Opavy. Postupem času fotografoval zahrádkářské kolonie v dalších městech naší republiky. Namátkou lze zmínit Liberec, Cheb, Velké Meziříčí či Uherské Hradiště. Svým fotoaparátem zachytil také zahrádkáře ze zahraničí, například z Polska, Německa a také Slovenska.

Na fotografiích vidíme rozmanitost a různorodost jednotlivých fotografovaných objektů i jejich majitelů. Dá se říci, že z fotografií lze vyčíst jejich vztah k tomuto fenoménu, poodhalí, co je pro daného zahrádkáře důležité, nebo jakým „módním“ trendům v oblasti zahrádkaření podléhá. Na první pohled vnímáme fotografii jako ucelený portrét, avšak při důkladnějším pozorování máme možnost objevovat další souvislosti v životech fotografovaných lidí. Fotografie naznačují také sociální poměry zahrádkářů, i když se přirozeně většinou jedná o lidi z panelákových bytů, neboť se zahrádkářské kolonie nacházejí především v těsné blízkosti měst a mnohdy v

samotném centru. Podstatou fenoménu zahrádkaření je touha a potřeba realizovat své představy o kontaktu s přírodou a trávit volný čas v tzv. druhém domově.

Mendelova zahrádka

Výstava byla vytvořena při příležitosti oslav 200 let od narození G. J. Mendela. Gregor Johann Mendel (1822–1884), světoznámý přírodovědec, se narodil v Hynčicích nedaleko města Odry v Rakouském Slezsku. Byl objevitelem principu dědičnosti a členem katolického řádu augustiniánů. Svou vědeckou práci vytvořil díky pokusům, které prováděl na rostlinách. Přestože jsou známy především jeho pokusy s hrachem, víme, že pracoval i s mnoha dalšími rostlinami. Současným vědcům se podařilo dohledat celkem 28 rostlinných druhů, s nimiž G. J. Mendel pracoval, popř. se o nich alespoň zmínil. Základ výstavy tvořily pokusné rostliny G. J. Mendela, jež byly zasazené do vyvýšených záhonů.

Venkovní výstava – Potraviny, jak je neznáte

Výstava "Potraviny, jak je neznáte" je soubor mikrofotografií nejrůznějších přírodních i syntetických látek, ze kterých vznikají potraviny. Díky mnohonásobnému zvětšení můžete nahlédnout do překvapivého světa mikroskopických struktur. Snímky přibližují pouhým okem neviditelné částičky cukru, droždí, bambusové vlákniny, vitamínů a dalších látek, ze kterých jsou složeny potraviny.

Fotografie vznikly v Laboratoři elektronové mikroskopie (LEM) Přírodovědecké fakulty Univerzity Karlovy v Praze. Skenovací elektronový mikroskop JEOL 6380 LV. Zvětšení 250–2000. Autorem fotografií je MgA. Martin Hrubý. Za pomoc při vzniku fotografií děkujeme RNDr. Miroslavu Hylíšovi, Ph.D.

Venkovní výstava – Genetické zdroje: Klíč k zemědělské rozmanitosti

Výstava o rostlinách, zvířatech, mikroorganismech a vlastnostech, které čekají na svoji příležitost. Proměny zemědělství, započaté průmyslovou revolucí v 18. století, směřují ke stále větší industrializaci a specializaci. S intenzifikací zemědělství mizí z polí a sadů krajové a místní odrůdy a upřednostňují se ty geneticky jednotné a výnosnější. Také všestranná hospodářská plemena zvířat ustupují těm šlechtěným na výkon – na více mléka, masa, vajec...

Výstavu připravilo Ministerstvo zemědělství společně s koordinátory Národního programu konzervace a využívání genetických zdrojů rostlin, zvířat a mikroorganismů, tedy Výzkumným ústavem rostlinné výroby, Výzkumným ústavem živočišné výroby a dalšími partnery Národního programu.

Venkovní výstava – Agrolesnictví – příležitost pro krajinu a zemědělství

Agrolesnictví a jeho pestré systémy zemědělského hospodaření mohou konvenčním i ekologicky hospodařícím zemědělcům pomoci lépe se vypořádat s klimatickými změnami.

Agrolesnictví je moderní způsob hospodaření pomáhající zvýšit odolnost agroekosystému vůči extrémním projevům počasí, které pozorujeme v posledních letech. Výstavu připravila Asociace soukromého zemědělství ČR ve spolupráci s Českým spolkem pro agrolesnictví, Českou zemědělskou univerzitou v Praze, Mendelovou univerzitou v Brně, Výzkumným ústavem Silva Taroucy pro krajinu a okrasné zahradnictví, Výzkumným ústavem živočišné výroby, Botanickým a Etnologickým ústavem Akademie věd ČR.

Výstava – Bez půdy to nepůjde

Bez půdy to nepůjde – tak se jmenuje výstava, kterou připravilo Biologické centrum Akademie věd České republiky. Výstava umožňuje nahlédnout do fascinujícího světa v půdě a pochopit její význam pro život na Zemi. Na půdě stojí základ naší civilizace a půda je základem života. Kromě produkce potravin má půda nezastupitelný význam v krajině, kde jímá a čistí vodu, rozkládají se zde organické látky i nebezpečné chemikálie. Půda spoluvytváří zdravé životní prostředí. Výstava byla prezentována ve 2. NP na galerii v hale veronikárna.

4.2.2.6 Výstavy v NZM Valtice

G. J. Mendel – zakladatel genetiky, šlechtitel, ovocnář	1. 4. 2022 – 31. 8. 2023
Zdraví rostlin ve fotografii	1.4.– 30.10.2022
Výstava fotografií jihomoravských vinic	1. 4. – 30. 11. 2022
Barevná inspirace	1. 6. – 30. 10. 2022
Louky a stráně – autorské kresby květin Lenky Baroňové	21. 6. – 30. 11. 2022
Výstava Dýně, cukety a patizony	9–30. 9. 2022

G. J. Mendel – zakladatel genetiky, šlechtitel, ovocnář

Výstava vznikla v rámci oslav 200. výročí narození otce genetiky a přibližuje návštěvníkům nejen Mendelovo průkopnické dílo a objev zákonů dědičnosti, které položily základ modernímu šlechtitelství, ale také seznamuje se zajímavou životní cestou a všemi oblastmi zájmu této jedinečné a mnohostranně nadané osobnosti. Návštěvníci se dozví například o Mendelově zálibě v meteorologii, k jejíž atraktivitě přispívá interaktivní model tornáda. Dominantním prvkem je také model a skládačka DNA, neboť Mendel dospěl k představě genu, jakožto jednotce dědičnosti. Neodmyslitelný hrách, ale i modely jablek, hrušek, fuchsie, to vše návštěvníkům přibližuje práci a dílo tohoto génia.

Zdraví rostlin ve fotografii

Vítězné snímky fotosoutěže "Pečujme o zdraví rostlin, i ony mohou být nemocné", kterou pořádal Ústřední kontrolní a zkušební ústav zemědělský, zachycují nejen krásu rostlin, ale i téma škůdců a chorob, které jsou často nedílnou součástí jejich života. Výstava představila rostliny jako živé organismy, které potřebují péči nejen rostlinolékařů, ale i laické veřejnosti.

Výstava fotografií jihomoravských vinic

Výstava na muzejní pavlači nabídla návštěvníkům pohled na krajinu typickou pro jihomoravskou vinařskou oblast v proměnách roku, a to i z ptačí perspektivy. Hvězdná obloha nad vinicemi, západ slunce na Pálavě, vinohrady v mrazu a mnohé další zachytil sedlecký fotograf Lukáš Pánek.

Výstava Barevná inspirace

Tradiční výstava balkónových květin a letniček návštěvníky seznamuje s širokou paletou odrůd těchto rostlin, s jejich nároky na způsob pěstování či ochranu proti škůdcům. V letošním roce byla výstava obohacena o různé druhy fuchsii v návaznosti na výstavu G. J. Mendel – zakladatel genetiky, šlechtitel, ovocnář. Součástí výstavy byla naučná hra pro děti, hledání modelů hmyzu mezi květinami.

Louky a stráně – autorské kresby květin Lenky Baroňové

Výstava přiblížila půvab květin luk a strání v podání zlínské umělkyně. Kresby byly doprovázeny texty Kristýny Petříčkové o vybraných rostlinách, jejich stručné historii a symbolickém významu v souvislosti s oblíbenými florálními motivy užitými na výzdobu tradičního lidového oděvu na Moravě.

Dýně, cukety a patisony

Tradiční podzimní výstava zaměřená na tykvovité plodiny, které vynikají svojí tvarovou i barevnou pestrostí, ale také čím dál větší popularitou v našem sezónním stravování. Přináší jak vizuální zážitek, tak inspiraci na kulinární zpracování těchto plodů.

4.2.2.7 Oslavy 200. výročí narození G. J. Mendela.

V roce 2022 se NZM věnovalo oslavám 200. výročí narození G. J. Mendela. Hlavním cílem projektu bylo představit osobnost Gregora Johanna Mendela, jeho život, dílo a odkaz, které po sobě zanechal v zemědělství a příbuzných odvětvích široké veřejnosti. NZM připravilo celkem 18 dílčích aktivit, jež zahrnovaly 7 výstav (z toho jednu velkou v pražské pobočce pod názvem „Nekonečný příběh – odkaz Mendela v zemědělství“), dílčí úpravy expozic, 3 terénní hry, 4 lektorské programy s vybavením pro ně a 2 bloky přednášek. Všechny aktivity byly propagovány v rámci celého NZM. Do projektu se zapojilo celé NZM.

V polovině února podalo NZM žádost o dotaci do programu MK s názvem „Odkaz G. J. Mendela v zemědělství jako součásti národního kulturního dědictví“. Aktivity se neomezovaly pouze na samotné expoziční areály, například NZM Ostrava připravilo venkovní hru Po stopách G. J. Mendela, která se odehrává přímo v rodné vsi badatele – Vražném – Hynčicích. Celková výše dotace činila 4.371.000, - Kč.

4.3 Publikační činnost

Výsledky bádání široce pojatého tématu zemědělství v historických kontextech muzeum předkládá v odborném tisku cestou dílčích odborných článků, materiálových studií, zpráv, prostřednictvím tematicky orientovaných monografií, názory jsou tříbeny a prezentovány na odborných konferencích, seminářích a workshopech. Výsledky vědecko-výzkumné činnosti muzea se využívají při přípravě expozic a výstav, včetně zpracování souvisejících kritických katalogů.

4.3.1 Odborné knihy

V roce 2022 vydalo Národní zemědělské muzeum pět odborných publikací se zaměřením napříč agrární problematikou:

- Báchor, Evžen, Sbírkové včelí úly, Praha: NZM 2022, ISBN 978-80-88270-28-7. (VZ II.)
- Simanov, Vladimír, Dějiny lesnictví, Praha: NZM 2022, ISBN 978-80-88270-27-0. (VZ II.)
- Sobotková, Jitka – Kubásková, Lucie – Jírovcová, Jana, Kulinární tradice českých regionů, Praha: NZM 2022, ISBN 978-80-88270-31-7. (VZ III.)
- Zámečník, Roman a kol. aut., Krajina pro chov a výcvik ceremoniálních kočárových koní v Kladrubech nad Labem, Praha: NZM 2022, ISBN 978-80-88270-33-1. (VZ I.)
- Novák, Zdeněk – Krejčířík, Přemysl, Joseph Hardtmuth v zámeckém parku v Lednici – obnova stop kompozice, Praha: NZM 2022, ISBN 978-80-88270-37-9. (VZ III.)

4.3.2 Odborný recenzovaný časopis Prameny a studie

Muzeum je vydavatelem jednoho recenzovaného neimpaktovaného časopisu – Prameny a studie, který vychází dvakrát ročně (Prameny a studie, ISSN 0862–8483, ev. č.: MK ČR E 18799). Odborné články a materiálové studie publikované na jeho stránkách procházejí standardním anonymním recenzním řízením za účasti minimálně dvou nezávislých posuzovatelů. Teprve úspěšné zakončení recenzního řízení je předpokladem publikování redakci nabídnutých rukopisných textů. Časopis Prameny a studie se zaměřuje na široké spektrum témat souvisejících se zemědělskou problematikou. Více: <https://www.nzm.cz/veda-a-vyzkum/casopis-prameny-a-studie>.

Redakční rada časopisu pracuje ve složení: prof. Ing. Ivana Boháčková, CSc.; prof. PhDr. Jana Burešová, CSc.; PhDr. Pavel Douša, Ph.D.; PhDr. Ludovít Hallon, SrSc.; PhDr. Miloš Hořejš; prof. PhDr. Irena Korbelářová; Mgr. Lucie Kubásková; prof. PhDr. Eduard Kubů, CSc.; doc. Ing. Michal Plaček, Ph.D., M.Sc.; doc. Ing. Milan Jan Půček, MBA, Ph.D.; PhDr. Miloslav Sabol, Ph.D.; Ing. Helena Smolová, Ph.D.; doc. PhDr. Jiří Šouša, CSc.; Ing. Hana Urbancová, Ph.D.; doc. PhDr. Miroslav Válka, Ph.D., Ing. Pavla Vrabcová, Ph.D.; PhDr. Jiří Woitsch, Ph.D.

V roce 2022 vyšla tři čísla časopisu Prameny a studie s články ve společenskovední i přírodovědné sekci. Obsah vydaných čísel je zpřístupněn na webových stránkách NZM: <https://www.nzm.cz/veda-a-vyzkum/casopis-prameny-a-studie>.

4.4 Edukační a lektorská činnost

Edukační činnost v NZM sestává z programů pro školní skupiny a veřejnost. Pro školní skupiny nabízí NZM zejména lektorské programy a dílny, pro veřejnost také přednášky, kurzy nebo online aktivity. V roce 2022 nabízelo NZM celkem 65 lektorských programů, kterých se zúčastnilo 12 558 žáků. V Praze, na Kačíně a v Čáslavi proběhl během letních prázdnin týden lektorských programů nebo příměstský tábor.

Lektorské programy 2022

PRAHA
OHEŇ – KÁMEN – OBILÍ Cílová skupina: 5.–6. ročník ZŠ, 7.–9. ročník ZŠ Obsah: O tom, jak se lišil náš život předtím, než se z nás stali pastevci a rolníci, a co všechno jsme na základě toho dokázali, "vypráví" Oheň – kámen – obilí. Vzdělávací program je určen do terénu v okolí školy, případně i v areálu školy. Je založen na práci ve skupinách a přímém, aktivním zapojení účastníků. Různorodé úkoly názorně ukážou, jak mohl vypadat život běžného člověka před tisíci lety a co tehdy lidé řešili za problémy. Program je vhodný jako doplněk učiva dějepisu a přírodopisu.
ZDRAVÁ ROSTLINA – ZDRAVÝ ČLOVĚK Cílová skupina: MŠ, 1.–2. ročník ZŠ Obsah: Během programu se děti seznamují s významem rostlin a prací rostlinolékařů. Dozví se, proč jsou pro nás rostliny životně důležité a proč je zapotřebí o ně pečovat a také, že stejně jako lidé, mohou být i rostliny nemocné, a potřebují proto své vlastní lékaře. Program

byl veden hravou formou a navazoval na výstavu Lékaři rostlin. Program byl vytvořen ve spolupráci s Ústředním kontrolním a zkušebním ústavem zemědělským.

OD OŠTĚPU K CIVILIZACI

Cílová skupina: 2.–5. ročník ZŠ, 2. stupeň ZŠ

Obsah: Během programu se děti prostřednictvím úkolů, aktivit a prezentací seznamují s nejvýznamnějšími milníky ve vývoji zemědělství i naší civilizace, mají možnost diskutovat o tom, co zemědělství pro člověka v jednotlivých epochách znamenalo, co mu přineslo nebo vzalo. Program navazuje na expozici Zemědělství a je založen na metodách zážitkové pedagogiky.

VODA V JEDNOM KOLE

Cílová skupina: MŠ, 1. třída ZŠ

Obsah: Program zavede mladé účastníky do víru vodního koloběhu a představí jim vodu v jejích neustálých proměnách.

Děti se během programu učí rozpoznávat skupenství vody, dozvědí se, jak funguje vodní koloběh a co je k němu zapotřebí, poznají, že vodu nemusíme vnímat pouze očima, ale třeba i sluchem a vyzkouší si, jak se šetří vodou a jak příroda bojuje s jejím nedostatkem. Součástí programu je návštěva expozice Voda v krajině.

CESTA ŘEKY

Cílová skupina: 2.–5. ročník ZŠ

Obsah: Program seznamuje účastníky s různými vodními plochami, představuje jim život pod hladinou a ukazuje využití síly vody při výrobě energie.

Prostřednictvím rozmanitých úkolů, obrázkové prezentace a interaktivních předmětů se děti seznámí s tím, co všechno překoná řeka, než se dostane až k oceánu, naučí se poznávat naše ryby i další vodní živočichy, zjistí, jak vypadá vodní elektrárna a co je zapotřebí, aby se roztočilo vodní kolo. Součástí programu je návštěva expozice Voda v krajině.

BUDE CO PÍT?

Cílová skupina: 6.–9. ročník ZŠ

Obsah: Vzdělávací program seznamuje účastníky pomocí nejrůznějších aktivit a úkolů, podpořených obrázkovou prezentací, s významem vody a úlohou, jakou hraje v lidském životě. Pozornost je věnována způsobům, jakým lidé vodu využívají, spotřebě a dnes aktuálnímu tématu nedostatku vody. Během programu účastníci navštíví také expozici Voda v krajině. Po jeho skončení lze k další práci využít obrázkové statistiky, které je možné tištěné zakoupit v muzeu nebo zdarma stáhnout pdf na webu muzea.

PŘÍBĚH OBALU

Cílová skupina: MŠ, 1. a 2. třída ZŠ

Obsah: Během programu se děti seznamují s tím, k čemu nám slouží obaly a jak s obaly a odpady nakládat.

Lektoři si s dětmi ukáží, jak odpad správně třídít, a vysvětlí, proč je to důležité. Společně sledují, co se s odpady děje poté, co je odveze popelářský vůz, a jak se mnohdy dají znovu využít. Program je veden hravou formou a navazuje na expozici Gastronomie.

PŘÍBĚH OBALU

Cílová skupina: 4.–6. třída ZŠ

Obsah: Během programu se děti seznamují s tím, k čemu slouží obaly a jak s nimi nakládat. Lektoři vysvětlí, jak odpad správně třídít a proč je to důležité. Budeme sledovat, co se s odpady děje poté, co je odveze popelářský vůz, a jak se mnohdy dají znovu využít. Program navazuje na expozici Gastronomie.

JÁ JSEM MALÝ MYSLIVEČEK

Cílová skupina: MŠ, 1. a 2. třída ZŠ

Obsah: Děti se naučí základní druhy zvěře, dozví se o práci myslivců i jejich loveckých psů, vyzkouší si hrou zážitkové prvky v muzejní expozici Myslivosti a na závěr programu se naučí, jak se zdraví myslivci. Program navazuje na expozici Myslivost a je realizován studenty Fakulty lesnické a dřevařské ČZU. K další práci je možné využít také Obrázkové statistiky na téma Myslivost a Lesnictví.

JÁ JSEM MALÝ MYSLIVEČEK

Cílová skupina: 3.–5. třída ZŠ

Obsah: Děti se naučí základní druhy zvěře, dozví se o práci myslivců i jejich loveckých psů, vyzkouší si hrou zážitkové prvky v muzejní expozici Myslivosti a na závěr programu se naučí, jak se zdraví myslivci. Program navazuje na expozici Myslivost a je realizován studenty Fakulty lesnické a dřevařské ČZU. K další práci je možné využít také Obrázkové statistiky na téma Myslivost a Lesnictví.

LESY PRO BUDOUCNOST

Cílová skupina: 1. stupeň ZŠ

Obsah: Průvodce expozicí Lesů ČR v NZM. Expozice přináší návštěvníkům přehled jednotlivých programů, které navrací tvář lesům v majetku státu, postiženým kůrovcovou kalamitou nebývalých rozměrů. Témata: Sázíme lesy nové generace, Vracíme vodu lesu, Vracíme koně lesu, Vracíme sovy do lesa.

LESY PRO BUDOUCNOST

Cílová skupina: 2. stupeň ZŠ

Obsah: Průvodce expozicí Lesů ČR v NZM. Expozice přináší návštěvníkům přehled jednotlivých programů, které navrací tvář lesům v majetku státu, postiženým kůrovcovou kalamitou nebývalých rozměrů. Témata: Sázíme lesy nové generace, Vracíme vodu lesu, Vracíme koně lesu, Vracíme sovy do lesa.

MYSLET JAKO MYSLIVEC

Cílová skupina: 5.–9. ročník ZŠ, SŠ

Obsah: Cílem programu je přiblížit myslivost jako tradiční fenomén lidské společnosti, který se v dnešní době formuje do nové podoby práce a hospodaření s krajinou a jejími obyvateli – zvěří. Účastníci programu se seznámí s několika základními pojmy a fakty české myslivosti a získají tak poučený pohled na práci myslivců a bohaté tradice s ní spojené. Hlavními tématy programu jsou otázky, co je česká myslivost a jak vznikla, proč a jak se člověk stane myslivcem a co vlastně myslivec dělá. Program navazuje na expozice Myslivost a je realizován studenty Fakulty lesnické a dřevařské ČZU.

V RUKOU ŠLECHTITELŮ

Cílová skupina: 2. stupeň ZŠ, SŠ

Obsah: Lektorský program pro základní a střední školy k výstavě „Nekonečný příběh – odkaz Mendela v zemědělství“.

Pro 1. stupeň: Seznámení s osobností G. J. Mendela, jeho výzkumem dědičnosti a přínosem pro rozvoj genetiky. Žáci zjistí, proč a jak šlechtíme rostliny a zvířata, co je to dědičnost, jak ovlivnily Mendelovy objevy současné zemědělství a jaké jsou přínosy a rizika šlechtění.

Pro 2. stupeň ZŠ a SŠ: Vývoj genetiky jako oboru, šlechtitelství jako nástroj k řešení globálních problémů například v souvislosti s rychlým růstem populace, zamýšlení se nad jeho přínosy i úskalími.

POLE POD LUPOU

<p>Cílová skupina: 1.–9. ročník ZŠ</p> <p>Obsah: Lektorský program pro základní školy k výstavě „Nekonečný příběh – odkaz Mendela v zemědělství“, ve kterém se žáci podívají na počátek šlechtění plodin a proměnu krajiny, seznámí se základními plodinami a jejich využitím. Zjistí, co znamená domestikace a šlechtění a jak se rostliny od pravěku proměnily. Pod mikroskopem si prohlédnou rostliny i jejich semena. Lektorský program probíhal za finanční podpory Ministerstva kultury.</p>
<p>LÉKAŘI ROSTLIN</p> <p>Cílová skupina: SŠ</p> <p>Obsah: Doprovodný program pro střední školy na tři témata, která studentům přiblížila nejen práci rostlinolékařů a dalších vědců, ale také představila zajímavosti ze světa péče o rostliny a boje se škůdci.</p>
<p>PŮDA A ZEMĚDĚLSTVÍ</p> <p>Cílová skupina: SŠ</p> <p>Obsah: V přednášce se žáci dozvěděli, jak půda umožňuje existenci zemědělství a jak zemědělství ovlivňuje kvalitu půd. Byl také poskytnut krátký historický přehled vývoje těchto interakcí a zamyšlení se nad tím co udělat pro to, abychom učinili zemědělství udržitelnější.</p>
<p>CO ROSTE NA POLI</p> <p>Cílová skupina: 1. stupeň ZŠ</p> <p>Obsah: V programu se děti seznámí se základními plodinami, jejich zpracováním a využitím. Také se dozví, jak se od sebe liší různé obilniny, k čemu je v praxi šlechtitelství a podíváme se i do historie, na proměnu zemědělské krajiny a šíření rostlin.</p>
<p>ZEMĚDĚLSKÝ DEN 1.6.</p> <p>Cílová skupina: 1. stupeň ZŠ</p> <p>Obsah: Národní zemědělské muzeum ve spolupráci se Zemědělským svazem ČR v rámci projektu Zemědělství žije! připravilo speciální program, který provedl návštěvníky jednotlivými zemědělskými obory a představil jim zemědělství a jeho podoby v dobách minulých i v aktuální současnosti</p>
<p>JEDU V MEDU 28.6.</p> <p>Cílová skupina: 1. stupeň ZŠ</p> <p>Obsah: Co všechno musí včelař umět a znát? Na včelí stezce a jejích osmi stanovištích jste mohli zjistit spoustu zajímavostí o včelách, vyrobit si svíčku ze včelího vosku a potkat se s včelaři. Odpoledne se hrálo představení Příběhy včelích medvídků divadla Krapet.</p>
<p>MALÁ SLAVNOST LESA 24.6.</p> <p>Cílová skupina: 1. stupeň ZŠ</p> <p>Obsah: Náročná práce lesníků, život lesa a krásy dřeva v jednom dni plném lesní pedagogiky, zážitků a her. Představili jsme i těžkou práci tažných koní a jejich kočích na fotografiích Heleny Görnerové</p>
<p>MYSLIVECKÁ PEDAGOGIKA 20.-21.10</p> <p>Cílová skupina: 1. stupeň ZŠ</p> <p>Obsah: Zábavná přednáška o myslivosti, kde se děti dozvědí množství zajímavostí ze života myslivců a lesní zvěře, vyzkouší si vábení, naučí se, jak se chovat ke psům nebo se seznámí s dravými ptáky</p>
<p>PŘÍMĚSTSKÝ TÁBOR TÝDEN OBJEVŮ</p> <p>Cílová skupina: 6–12 let</p> <p>Obsah: V průběhu týdne poznávají děti formou hravých aktivit nejen expozice v budově, ale podívají se i do přírody, kde pro ně budou připraveny poznávací hry, naučné stezky, či workshopy.</p>

KAČINA

VZDĚLÁVACÍ PRÍMĚSTSKÉ TÁBORY

Cílová skupina: 6–12 let

Obsah: Příměstský tábor na zámku přináší dětem bohatou nabídku nejrůznějších témat, např. Malí detektivové, Bláznivý týden, Týden pro slečny, Zálesák atd. Během tábora seznamujeme děti se životem na zámku a společně objevujeme krásy chráněné krajinné oblasti Kačina.

JAK SE ŽILO CHOTKŮM NA ZÁMKU

Cílová skupina: 1.–9. ročník ZŠ

Obsah: Proč se náš zámek jmenuje Kačina a kdy byl postaven? Během lektorského programu seznámíme děti se členy hraběcí rodiny Chotků i s jejich životními osudy, ukážeme jim, kde a jak členové hraběcí rodiny žili, čím se bavili, když neměli televize, počítače a mobily.

NA NÁVŠTĚVĚ V ÚLU

Cílová skupina: 1.–9. ročník ZŠ

Obsah: Děti hravou formou získají znalosti o životě včel. Poznají, kdo je součástí včelí rodiny, jak se z vajíčka stane dospělá včela a jaké jsou jejich úlohy a role. Zjistí, co všechno umí včely vyrobit a proč jsou pro přírodu nepostradatelné. Vyzkouší si, jak je těžká jejich práce. Vyjdou do zámeckého parku objevit úly, dozví se kdo se o včely na zámku staral i jak se med využíval v zámecké kuchyni.

BROUCI – VELKÁ ŘÍŠE BEZOBRATLÝCH

Cílová skupina: 1.–9. ročník ZŠ

Obsah: Víte, kdo má osm očí, který motýl je stěhovavý nebo kdo je ukrytý v duběnce? Pokud si nejste jistí, tak právě Vám je věnovaný program z říše hmyzu. S lupou a sítkou se vydáme na louku a do lesa a budeme objevovat velký svět malých živočichů. Prozkoumáme broukoviště, zapátráme v trávě i na keřích a odhalíme, kdo je ukrytý v půdě. Zjistíme, že všude kolem nás je plno života, který běžně míváme.

PŘÍBĚH DŘEVA – hravá dílna

Cílová skupina: MŠ, 1.–2. ročník ZŠ, 3.–4. ročník ZŠ, 5.–6. ročník ZŠ

Obsah: S dětmi si zodpovíme následující otázky: Proč jsou pro nás lesy, stromy a keře tak důležité, představíme si základní druhy dřevin, vysvětlíme, co je tělo stromu, letokruh, kůra, pryskyřice a další. V zámecké dílničce se děti seznámí s dřevařskými profesemi a různým truhlářským nářadím. Práci s vybraným nářadím si děti samy vyzkouší, a nakonec si kus dřeva samy opracují. Lektorský program navazuje na expozici Příběh dřeva.

PŘÍBĚH DŘEVA – malý badatel

Cílová skupina: MŠ, 1.–2. ročník ZŠ, 3.–4. ročník ZŠ, 5.–6. ročník ZŠ

Obsah: Během lektorského programu si s dětmi zodpovíme otázky jako např.: Jaké jsou základní druhy dřevin, ukážeme si jejich plody, kůru a listy, vysvětlíme si pojmy jako „tělo stromu“, letokruh, škůdce, pryskyřice a další, a dozvíme se třeba i to, že stromy mají své školky a mohou, tak jako lidé, být i nemocné. Ze školáků se pak stanou malí „přírodovědci“. Ti, vybaveni polaroidovými fotoaparáty a pracovními listy, se společně vydají prozkoumat a nafotit různé stromy a „dřevo-krásy“ našeho zámeckého parku. Lektorský program navazuje na expozici Příběh dřeva.

LISTUJEME HERBÁŘEM

Cílová skupina: 1.–9. ročník ZŠ

Obsah: Vůně bylinek zavede děti do expozice zámku a do jeho bylinkové zahrádky. Uprostřed zámecké zahrady objeví pestrost rostlinného světa. Společně se učí určit základní druhy léčivých rostlin, které rostou v našem nejbližším okolí. Seznámí se nejen s bylinkami samotnými, ale také s jejich významem, zpracováním i použitím. Program je veden hravou formou, kdy děti zapojují své smysly. V prodloužené verzi programu se děti naučí, jak založit vlastní herbář.

STROMY A KEŘE – POZNEJ JE VE HŘE

Cílová skupina: MŠ a ZŠ

Obsah: Lektorský program seznamuje žáky s dřevinami v přilehlém arboretu zámku. Během programu si představíme jednotlivé dřeviny i jejich využití od historie po současnost. Díky poznávacím hrám se děti dozví, které stromy a keře mohou nalézt i ve svém okolí a co všechno lidem přináší. Zjistí, co jsou to patra lesa, jak vyrostou nový strom a z čeho se skládá. První část programu je realizována v terénu přilehlého parku, druhá část je zaměřena na herní prvky v expozici Příběh dřeva.

PTÁCI A PTÁČNÍCI

Cílová skupina: ZŠ

Obsah: Lektorský program je zaměřen na upevnění znalostí dětí o druzích ptáků, se kterými se běžně setkávají. Během programu děti poznají, čím se od sebe jednotlivé druhy liší, jak se spolu domlouvají i jaká hnízdiště volí a proč. V kačinském parku děti objeví pozorovatelnu, zkusí porozumět ptačí řeči i rozlišit druhy ptáků v terénu. Připomenou si život ptáčníků i někdejší slávu čihařského řemesla.

ŘETĚZOVÉ PROVÁZENÍ – LEKTORSKÝ PROGRAM ZE ŽIVOTA SLUŽEBNICTVA

Cílová skupina: MŠ a ZŠ

Obsah: Řetězové provázení spočívá ve výměně rolí (návštěvník-průvodce) a spojuje v sobě prvky objektového i komunitního učení a také zážitkové historie. Řetězové provádění je způsob oslovení návštěvníků-teenagerů a současně živé, kontinuální a dlouhodobé propojení Kačiny a místní školy i regionu. Během programu nahlédneme s našimi „novými“ průvodci do komůrky služebné, pod pokličku kuchaře, dozvíme se, co všechno potřeboval kastelán nebo jaké starosti měl preceptor a hofmistr. Starat se o zámek, který má téměř 200 místností, byla nelehká služba.

ČÁSLAV

DĚTI NA CESTÁCH

Cílová skupina: MŠ, 1.–2. ročník ZŠ

Obsah: Naučný program vysvětlí dětem hlavní zásady správného chování cyklisty a chodce v každodenním provozu i při jízdě na stezkách či lesních cestách. Získané informace si děti vyzkouší na dopravním hřišti.

DEN BEZPEČNOSTI

Cílová skupina: MŠ, 1.–2. ročník ZŠ

Obsah: Jedná se o program prevence bezpečnosti. Děti mají možnost se seznámit s činnostmi jednotlivých složek Policie ČR, Hasičského záchranného sboru, Zdravotnické záchranné služby a dalších organizací.

KOMENTOVANÉ PROHLÍDKY S TVOŘIVOU DÍLNOU

Cílová skupina: 1.–2. ročník ZŠ, 3.–4. ročník ZŠ

Obsah: Děti se humornou formou dozví o historii zemědělství a zemědělských strojů, které jsou v muzeu k vidění. Komentovaná prohlídka je zakončena tvořivou dílnou, kde si děti vyrobí předmět, který si pak budou moci odnést domů.

OHRADA**LETOKRUHY**

Cílová skupina: MŠ, 1.–6. ročník ZŠ

Obsah: Zajímavý program vedený kvalifikovaným lektorem přiblíží návštěvníkům, co jsou letokruhy, v čem jsou lidé podobni stromům a kde se ukrývá ve stromech historie.

DUBOVÁ ALEJ ANEB POJĎTE S NÁMI VEN

Cílová skupina: ZŠ

Duby – silní chlapáci mezi našimi dřevinami. Proč říkáme, že je někdo silný jako dub? Jakou úlohu mohou mít duby v krajině? Jak se podílejí na zadržování vody v přírodě? Mají všechny stejně staré duby v naší zámecké aleji stejný život nebo je spíše každý jiný? V rámci tohoto venkovního programu vás provedeme alejí před naším barokním zámekem, zastavíme se u každého z 14 dubů a něco vám na něj prozradíme. Zamysleme se nad českou barokní i současnou krajinou z hlediska historického, krajino tvorného i botanického.

RYBÁŘSTVÍ

Cílová skupina: MŠ, 1.–2. ročník ZŠ, 3.–4. ročník ZŠ, 5.–6. ročník ZŠ, 7.–9. ročník ZŠ, SŠ

Lektorský program představuje expozici Rybářství a živá akvária v Rybářské chodbě. Zahrnuje také historii rybníkářství a význam rybářství v životě společnosti.

LES PRAMENŮ

Cílová skupina: MŠ, 1.–2. ročník ZŠ, 3.–4. ročník ZŠ, 5.–6. ročník ZŠ, 7.–9. ročník ZŠ, SŠ

Lektorský program, spojený se zážitkovou expozicí Les pramenů, je přizpůsoben věku školáků a pojímá krajinu pohledem lesníka, myslivce a plavce na pramenech vorů.

LÝKOŽROUT SMRKOVÝ – POHROMA LESA

Cílová skupina: MŠ, 1.–6. ročník ZŠ

Obsah: Vzdělávací program se zabývá aktuálním škůdcem a kalamitami v našich lesích. Žákům přiblíží také práci lesníků a jejich boj za zachování našich lesů.

CESTA DŘEVA

Cílová skupina: MŠ, 1.–6. ročník ZŠ

Obsah: Lektorský program přibližuje cestu dřeva. Kdy lesníci kácí stromy? Jak dlouho roste les? Doprava dřeva v historii a současnosti.

VOROPLAVBA – ZANIKLÉ DŘEVAŘSKÉ ŘEMESLO

Cílová skupina: MŠ, 1.–6. ročník ZŠ

Obsah: Program přibližuje tradiční způsob dopravy dřeva z lesů, život, zvyky a obyčeje vorařů – plavců.

LESNICTVÍ – MATEMATIKA

Cílová skupina: 5.–6. ročník ZŠ, 7.–9. ročník ZŠ, SŠ

Lesnictví je polytechnický obor, který v sobě ukrývá mnoho dalších vědeckých disciplín.

Jednou z nich je královská věda – matematika, bez které by se lesníci v lese ani v kanceláři neobešli.

ČESKÉ NÁRODNÍ PSÍ PLEMENO – ČESKÝ FOUSEK

Cílová skupina: MŠ, 1.–2. ročník ZŠ, 3.–4. ročník ZŠ, 5.–6. ročník ZŠ, 7.–9. ročník ZŠ, SŠ
Fousek je lovecký pes klidné, ale tvrdé povahy. Je dostatečně „ostrý“ a ostražitý, s vyvinutou věrností ke svému pánovi, jeho ochraně a pomoci v probíhajícím lovu. V našem lektorském programu vám tohoto pejska představíme, naučíte se znát jeho úkoly v kynologické práci a zábavnou formou se dozvíte mnoho zajímavostí z fousčí historie i současnosti.

PTÁCI NAŠICH LESŮ

Cílová skupina: MŠ, 1.–2. ročník ZŠ, 3.–4. ročník ZŠ, 5.–6. ročník ZŠ, 7.–9. ročník ZŠ, SŠ
Obsah: Lektorský program nabízí zábavné poučení o základních druzích ptáků, jejichž život (rozmnožování, hnízdění, potrava, činnost) je vázán převážně na les, případně na uměle založené městské parky či zahrady.

LISTY

Cílová skupina: MŠ, 1.–2. ročník ZŠ, 3.–4. ročník ZŠ, 5.–6. ročník ZŠ, 7.–9. ročník ZŠ, SŠ
Obsah: Lektorský program nabízí základní informace o složení listů a jejich funkci.

OSTRAVA

VŮNĚ BYLINEK

Cílová skupina: ZŠ
Obsah: Pro děti školního věku je připraven vědomostní i kreativní program zaměřen na poznání bylin, jejich účinků a možné využívání. Dětem se v rámci vědomostní části představí čerstvé bylinky (čichem, zrakem, hmatem), doplní svůj cestovní herbář o informace k jednotlivým bylinkám a v druhé části programu vytvoří z ukázek bylin a olejíčků své ojedinělé voňavé mýdlo. Na závěr si ke svému mýdlu vyrobí jeho dárkové balení. Mýdlo mohou věnovat svým blízkým jako originální dárek.

PRO DOBRU MYSL A ZDRAVÉ TĚLO

Cílová skupina: MŠ, 1. a 2. ročník ZŠ
Obsah: Program hravou formou představí dětem pojem zdravá strava, potraviny jako nezbytná součást života všech živých tvorů a působení potravin na lidský organismus.

BEZ PŮDY DO NEPŮJDE

Cílová skupina: 7.–9. ročník ZŠ
Obsah: Bez půdy to nepůjde, který navazuje na stejnojmennou výstavu Biologického centra Akademie věd České republiky. V první části žákům představíme půdu jako takovou, povíme si o ní různé zajímavosti, popovídáme si o hospodaření s půdou a nastíníme možná řešení. Posléze se formou hry a týmové spolupráce žáci převtělí do zemědělců, pomyslně vypěstují svou hlavní plodinu, a nakonec se ji pokusí prodat na trhu.

ZEMĚDĚLSTVÍ NA PODZIM

Cílová skupina: MŠ
Obsah: Zima klepe na dveře. Na podzim se vše uklidní a začne doba odpočinku. Opak je však pravdou. Pro zemědělce tvrdá práce na poli i mimo něj pokračuje a období sklizně a příprav na další rok začíná. Co vše se na podzim musí stihnout a na co se nesmí zapomenout? Všechny činnosti, které zemědělec na podzim udělá pečlivě, se ukáže na

následující jarní úrodě. Děti se promění v zemědělce a sklizení úrody, přípravu pole, setbu ozimu i opravu strojů a plánů na příští rok si děti vyzkouší v rámci jednotlivých úkolů tak, aby pochopili náročné podzimní období.

INTERAKTIVNÍ PROHLÍDKA S LEKTOREM

Cílová skupina: 5.–6. ročník, 7.–9. ročník ZŠ

Obsah: Děti se za doprovodu lektora seznámí s prostory muzea a jeho historií, expozicemi zemědělské techniky a potravinářstvím prostřednictvím úkolů a otázek. V průběhu hlavní části programu se děti zapojí do krátkých dynamických aktivit (pohybové hry v kroužku, ledolamky). Jednotlivé aktivity jsou přizpůsobené dle potřeb žáků a případně individuálním požadavkům pedagoga.

ZACHRAŇME OVOCNÉ STROMY I NAŠI KRAJINU

Cílová skupina: 7.–9. ročník ZŠ, SŠ

Obsah: Proč některé odrůdy ovoce zmizely a dnes je musíme zachraňovat? Jak mohou ovocné stromy pomoci naší krajině? Co po pěstitelích vyžaduje dnešní zákazník? Co to znamená extenzivní způsob pěstování? V přednášce se dozvíte, co je to vlastně stará a krajová odrůda, jaké jsou jejich výhody, ale také důvody, proč se postupně vytratily, a to vše v souvislostech s vývojem našeho zemědělství i celé společnosti po 2. světové válce. Výsadba v rámci programu probíhá pouze v měsících březnu, dubnu, říjnu a listopadu.

ZELENÁ MĚSTA, OVZDUŠÍ A KLIMATICKÁ ZMĚNA

Cílová skupina: 5.–6. ročník ZŠ, 7.–9. ročník ZŠ, SŠ

Obsah: Proč je zeleň nedílnou součástí moderních měst? Jak ovlivňuje lidské zdraví a psychiku? Co je trendy v zelené infrastruktuře u nás a v zahraničí? Jak inovativní může být sázení stromů, když se do něj zapojí tři univerzity? A co můžeme my všichni udělat pro zlepšování ovzduší a životního prostředí? Národní zemědělské muzeum ve spolupráci s ústavem SOBIC nabízí školám semináře, které se kromě těchto otázek zabývají například také vlivy městské zeleně na čistotu ovzduší a odolnost vůči změnám klimatu nebo zelenými projekty na území Moravskoslezského kraje.

ZEMĚDĚLSTVÍ 4.0

Cílová skupina: 3.–4. ročník ZŠ, 5.–6. ročník ZŠ, 7.–9. ročník ZŠ

Obsah: Program navazuje na stejnojmennou výstavu, která prezentuje inovativní technologie v zemědělství a zemědělské stroje nové generace. Které hlavní důvody ovlivňují požadavky na chytré a efektivnější zemědělství? Jaké představy o zemědělství měli lidé minulého století a jaké z nich se naplnily? Program se opírá o uvedená témata a jejich spojitosti. Aktivně zapojuje žáky do diskuze a hledání možných řešení, odpovědí na nejrůznější otázky. Hlavním cílem je vysvětlit žákům stávající změny (nejen v zemědělství), které se dotýkají především potravinové bezpečnosti a navést je k přemýšlení, jak na situaci nahlížet a jak situaci řešit.

SVĚT VČEL

Cílová skupina: MŠ, 1.–2. ročník ZŠ, 3.–4. ročník ZŠ, 5.–6. ročník ZŠ, 7.–9. ročník ZŠ

Obsah: V lektorském programu nastíníme dětem život včel, vysvětlíme si jednotlivé role včel v úlu i jeho samotné fungování, a také si povíme o zemědělské profesi včelaře.

Program je postaven na kreativním řešení jednotlivých úkolů, které žáci plní společně i jednotlivě a vzájemně se inspirují. Žáci si tak hravou formou osvojí získané vědomosti.

<p>SVĚT ČESKÉ ANIMACE Cílová skupina: 1.–2. ročník ZŠ, 3.–4. ročník ZŠ, 5.–6. ročník ZŠ, 7.–9. ročník ZŠ, SŠ Obsah: Lektorský program navazuje na stejnojmennou výstavu, která se věnuje počátkům a vývoji české animaci.</p>
<p>VALTICE</p>
<p>RÉVA VINNÁ V KRAJI VÍNA Cílová skupina: 1.–9. ročník ZŠ Obsah: Program navazuje na Národní expozici vinařství. Děti se seznámí se základy vinohradnictví a vinařství, na interaktivním modelu si přiblíží princip lisování hroznů a pomocí čichu zkusí rozpoznat základní vůně a vady ve víně.</p>
<p>TAJEMNÝ ŽIVOT V PŮDĚ Cílová skupina: 3.–9. ročník ZŠ Obsah: Program navazuje na expozici Tajemný život v půdě. Dětem půdu představíme jako jednu z hlavních podmínek života na planetě Zemi.</p>
<p>KRAJINA LEDNICKO-VALTICKÉHO AREÁLU Cílová skupina: MŠ, 1.–9. ročník ZŠ Obsah: Program je zaměřen a přírodní poměry Lednicko-valtického areálu, na jednotlivé biotopy, které se v něm nachází.</p>

Tab. 4. Počet lektorských programů v roce 2022 po pobočkách.

	počet realizovaných nabízených lektorských programů pro školy	počet účastníků lektorských programů pro školy
PRAHA	285	5520
ČÁSLAV	42	1868
KAČINA	118	2149
OHRADA	88	2110
OSTRAVA	25	408
VALTICE	26	503
584	51	8 575

4.4.1 Speciální prohlídky s průvodci

Národní zemědělské muzeum si klade za cíl, aby všechny jeho nové expozice i tematické výstavy byly vytvářeny zážitkově, tak, aby návštěvník byl v interakci s exponáty, mohl si sám zkoušet, „bádat“, objevovat a učit se. Tato snaha se odráží ve všech nových expozicích, které byly v NZM od roku 2015 otevřeny. Výstavy a expozice muzea doplňují také zážitkové prohlídky. Jde například o prohlídku s kurátorem, které dle předchozího zájmu nabízí např. v Ostravě, na Ohradě i na Kačině nebo o tzv. vyprávění průvodce – vypravěče, který na základě zážitkové interakce s návštěvníky postupně odhaluje nové souvislosti vybraného tématu a

interpretuje odborné poznatky. Takto pracuje například NZM Praha nebo NZM Ohrada. NZM Kačina nabízí v létě tzv. oživené prohlídky, kdy jsou návštěvníci prostřednictvím krátkých hraných scének vtahováni do historických událostí, noční prohlídky a prohlídky se zámeckým duchem Rudolfem. NZM Praha pořádá při Letenském muzejním dni speciální prohlídky s generálním ředitelem, v rámci Noci vědců provázejí jednotlivými expozicemi kurátoři muzea.

4.4.2 Přednášky a semináře

NZM Praha

Nový pohled na dějiny zahradního umění, přednášející Zdeněk Novák

- Zahrada a její nesmrtelní obyvatelé
- Ráj a zahrady související
- Italské zahrady humanismu a renesance
- Francouzské zahrady absolutismu I.
- Francouzské zahrady absolutismu II.
- Zahrada anglická, čínská a japonská
- Zahrada rokoková a anglo-čínská
- Zahrada malířsko-krajinářská
- Zahrady 20. století

Záznamy přednášek jsou na YouTube kanálu NZM.

Bylinkový den

- Bylinky v zahradě v minulosti a dnes, přednášející Ing. Kateřina Smékalová, Ph.D., Výzkumný ústav rostlinné výroby, v. v. i.
- Makové mýty – není mák jako mák, přednášející Ing. Vlastimil Mikšík, Ph.D., Česká zemědělská univerzita
- Význam pěstování netradičních druhů ovoce a jejich využití, přednášející Ing. Lukáš Zíka, Ph.D., Česká zemědělská univerzita

Krajina pro chov a výcvik ceremoniálních kočárových koní v Kladrubech nad Labem

- Světla a stíny regenerace starokladrubského vraníka – Eva Jurečková
- Chov a výcvik starokladrubského koně v Kladrubech nad Labem a Slatiňanech – Jiří Machek
- Přírodní podmínky krajiny pro chov a výcvik ceremoniálních kočárových koní – Ivana Trpáková
- Krajina pro chov a výcvik ceremoniálních kočárových koní v historickém kontextu – Zdeněk Novák
- Ochrana a zachování kulturně-historických hodnot Krajiny pro chov a výcvik ceremoniálních kočárových koní v Kladrubech nad Labem – Roman Zámečník
- Praktická péče o hodnoty Krajiny pro chov a výcvik ceremoniálních kočárových koní v Kladrubech nad Labem, Slatiňanech a Heřmanově Městci – Martin Lacina

Cyklus Zvědaví / Zázraky šlechtění

- Historie a současnost šlechtění kladrubských koní. Přednášející Ing. Jiří Machek, Národní hřebčín Kladruby nad Labem
- Zajímavě zbarvení sportovní koně. Přednášející Mgr. Anna Reinbergerová, Stáj Želkovice
- Epigenetika – zmatení pojmů? Přednášející prof. Ing. Luděk Bartoš, DrSc., Výzkumný ústav živočišné výroby, v. v. i.
- Temné stránky roztomilosti. Přednášející doc. Ing. Helena Chaloupková, Česká zemědělská univerzita
- Využití genových zdrojů ovocných dřevin ve šlechtění a praxi. Přednášející prof. Dr. Ing. Boris Krška, Výzkumný a šlechtitelský ústav ovocnářský, Holovousy, s. r. o.
- Nové techniky šlechtění rostlin - dostanou v Evropě šanci? Přednášející Mgr. Tomáš Moravec, PhD., Ústav experimentální botaniky AV ČR, v. v. i.
- Šlechtění révy na odolnost nejen k houbovým chorobám – PIWI odrůdy. Přednášející Ing. Radek Sotolář, Ph.D., Mendelova univerzita v Brně
- Šlechtění chmele: Klony útočí aneb jak svět k poloranému červeňáku přišel... Přednášející Ing. Josef Patzak, Ph.D., Chmelařský institut, s. r. o.
- Historie pivoňek. Přednášející RNDr. Pavel Sekerka, Botanický ústav AV ČR, v.v.i., Průhonice
- Denivky, jak je neznáme – od botanických druhů k novinkám ve šlechtění. Přednášející Markéta Macháčková, Botanický ústav AV ČR, v. v. i., Průhonice

Záznamy přednášek jsou na YouTube kanálu NZM.

Noc vědců / Všemi smysly

- Urban farming: různé formy pěstování ve městě
Magdalena Prunerová, Česká koalice pro ochranu biodiverzity a Pureself
- Sensorika ve šlechtění ovoce
Mgr. Terezie VOJTOVÁ, Výzkumný a šlechtitelský ústav ovocnářský, Holovousy s.r.o.
- Máme rádi brambory (nejen na talíři)
Ing. Jaroslav Čepl, CSc., Výzkumný ústav bramborářský Havlíčkův Brod s.r.o.
- Digitalizace zemědělství v souvislostech
Ing. Jan Lukáš, Ph.D., Výzkumný ústav rostlinné výroby, v.v.i.
- Autonomní systémy v zemědělství
doc. Ing. Milan Kroulík Ph.D., Česká zemědělská univerzita v Praze – ProLAB
- Cesta vody s člověkem
Ing. Filip Zavřel, H2Ospodař!
- Poznávání hub všemi smysly?
RNDr. David Novotný Ph.D., Výzkumný ústav rostlinné výroby, v.v.i.
- Nový les jinak
Ing. Monika Vejpusťková Ph.D., Výzkumný ústav lesního hospodářství a myslivosti, v.v.i.
- Ukrajinské zemědělství – význam a aktuální situace
Semen Lysytskyi, student, Česká zemědělská univerzita v Praze

Záznamy přednášek jsou na YouTube kanálu NZM.

Ostrava žije vínem

- Gravitační vinařství – dokonalý domov pro víno
- Degustace vína – věda i umění
- Rakouská vína, blízká, přesto vzdálená
- Deep dive into the Cava world
- PROQIN škola sabrage

Krajská zahrádkářská výstava – Život na zahradě

- Staré a krajové odrůdy jabloní Ostravska, Ing. Tony Skřipčák
- Současný sortiment odrůd ovocných druhů pro zahrádkáře, Miroslav Přasličák
- Ovoce a zelenina ve zdraví člověka, MVDr. Kubesa Stanislav
- Pěstování cibulovin na zahradce, Vladislav Samek

Noc vědců

- Rozdělení surovin a zdrojů pro Homo sapiens na Zemi (Krajíčkův zákon) – přednášející RNDr. Radoslav Štědroň
- Ostravské rybníky aneb K historii rybníkářství – přednášející Petr Lexa Přendík
- Záchrana starých krajových odrůd – Tony Skřipčák

4.4.3 Kurzy vaření v NZM Praha

Od října 2017 v gastrostudiu probíhají kurzy vaření, pečení a workshopy pro dospělé i děti. Kurzy vedou především zkušení odborníci z řad Asociace kuchařů a cukrářů, se kterou NZM spolupracuje. Smyslem je uchovávat a předávat tradičních českých receptů a návrat ke kuchařskému umění našich babiček a prababiček, nebráníme se však ani modernímu pojetí české kuchyně a inspiracím ze zahraničí. Nabídku rozšiřujeme o kurzy ve spolupráci s dalšími subjekty, např. se Sládkovou akademií pořádáme Domácí vaření piva. Ve světě jedinečná živá expozice gastrostudia nabízí návštěvníkům muzea možnost sledovat dění v profesionálně vybavené kuchyni, a to jak v době kurzů vaření, tak v době tréninků seniorského či juniorského týmu AKC, které se zde připravují na reprezentování České republiky na tuzemských i mezinárodních gastronomických kláních.

Kurzy a workshopy v roce 2022

Celkem se konalo 27 kurzů vaření pořádaných NZM, 8 kurzů ve spolupráci se Sládkovou akademií (Domácí vaření piva), 4 workshopy pořádané NZM v rámci konference ICOM a 5 workshopů (2x Myslivecký den, 3x Advent v muzeu) ve spolupráci s AKC ČR (Stará garda)

Leden:	Domácí vaření piva
Únor:	Maso: práce se steakovým masem, Masopustní dobroty bez lepku, Základní omáčky, Sladkovodní ryby, Domácí vaření piva
Březen:	Základy asijské kuchyně, Bezlepkové velikonoční pečení, Domácí vaření piva
Duben:	Velikonoční menu, Velikonoční pečení, Chlebový speciál bez lepku, Domácí vaření piva
Květen:	Odpalované těsto bez lepku, příprava sushi, Jak na makronky

Červen:	Základy asijské kuchyně, Příprava na grilování, Itálie v bezlepkové kuchyni, Sladké na piknik
Srpen:	Zaměřeno na českou kuchyni (4 workshopy ICOM)
Září:	Základy asijské kuchyně, Chlebový speciál bez lepku, Jak na makronky, Domácí vaření piva
Říjen:	Bezlepkové koláče, koláčky, loupáky, Zvěřina s Radkem Davidem, Myslivecký den – 2 workshopy, Domácí vaření piva
Listopad:	Kachna, Rohlíkování bez lepku, Sladká Amerika, Domácí vaření piva – 2 kurzy
Prosinec:	Adventní pečení bez lepku, Příprava sushi, Maso: práce se steakovým masem, Advent v muzeu – 3 workshopy

4.4.4 Resortní dny

Projekt Resortních dnů pokračoval v NZM i v roce 2022 na všech pracovištích muzea. V rámci Resortních dnů získávají partneři muzea první neděli v měsíci možnost vstupu zdarma do expozic muzea, a to v hodnotě rodinné vstupenky. Resortní dny probíhají od roku 2016 v Praze, od roku 2017 na ostatních pracovištích pod záštitou ministra zemědělství.

4.5 Akce

Významnou aktivitou muzea jsou popularizační akce pro veřejnost, kterých NZM pořádá každoročně několik desítek. Stěžejní osu tvoří akce mapující významné události zemědělského roku, například zabijačky, masopust, dožínky. Každoročně jsou doplňovány a rozšiřovány například o tematické dny, jako je lesnický nebo bylinkový a další akce s návštěvnickým potenciálem. Národní zemědělské muzeum se účastní celorepublikových akcí, jako je Festival muzejních nocí a Pražská muzejní noc, Brány památek dokořán, Noc vědců a podobně. V rámci akcí pro veřejnost pořádá muzeum přednášky, workshopy, dílničky, hudební či divadelní vystoupení, program doplňují i trhy s možností koupit si sezonní či regionální potraviny a produkty. V rámci akcí mají návštěvníci v ceně vstupenky i prohlídku expozic muzea

Tab. 5. Přehled akcí v roce 2022

PRAHA	Popis akce	Termín akce
Letenské prase	Ukázky tradičních postupů zpracování vepřového masa s komentářem mistra řezníka, výstava řeznického náčiní ze sbírek NZM, gastronomické workshopy a ochutnávky, masopustní masky, divadelní a hudební vystoupení, výtvarné dílny pro děti, prodej zabijačkových specialit	22. 1. 2022
Letenský masopust v muzeu	Akce pořádaná v součinnosti s Letenským masopustem	26. 2. 2022
Ejhle Slunce s Pražskou pobočkou České astronomické společnosti	Pozorování Slunce dalekohledy ze střešní terasy muzea	26. 3. 2022

Den s Andersenem – čteme si v muzeu	V rámci mezinárodní akce knihoven na podporu dětského čtenářství	1. 4. 2022
Velikonoce v muzeu	Velikonoční tvoření pro děti	7. 4.2022
Bylinkový den	Prodej sazenic a semen bylin, čajů a rostlinné kosmetiky, přednášky, bylinková gastronomie a workshopy v gastrostudiu, dílny pro děti, prezentace pěstitelů, přednášky v Objevovně, prezentace vybraných sbírkových předmětů	23. 4. 2022
Letenský muzejní den	Vstup zdarma v rámci Mezinárodního dne muzeí, večerní komentovaná prohlídka muzea	13. 5. 2022
Open House	Zapojení do festivalu Open House Praha	21.5.2022
Máme otevřeno	Zapojí do dvanáctého ročníku akce Máme otevřeno, kterou zaštiťuje městská část Praha 7	22.5.2022
Festival ABC	Dvoudenní rodinný festival časopisu ABC	28.–29. 5. 2022
Zemědělský den	Program pro školy i veřejnost ve spolupráci se Zemědělským svazem ČR v rámci projektu Zemědělství žije! který provede návštěvníky jednotlivými zemědělskými obory a představí zemědělství a jeho podoby v dobách minulých i v aktuální současnosti.	1. 6. 2022
Muzejní noc	Akce v rámci festivalu Muzejních nocí	11.6.2022
Malá slavnost lesa a dřeva	Naučné i zábavné aktivity vztahující se k lesnickým, dřevařským a souvisejícím oborům – program pro školy i veřejnost	24. 6. 2022
Jedu v medu	Program pro veřejnost se zaměřením na téma včel a včelích produktů, prodejní a vzdělávací aktivity na muzejním dvoře a v budově	28. 6. 2022
Mezinárodní muzejní konference ICOM		20.–28. 8. 2022
Dožínky na Letné	Zapojení do akce MZe	3.9.2022
Hudba k siréně	Unikátní projekt, pro který dvacet současných českých skladatelů vytvořilo nové skladby. Všechny jsou určené k provádění při pravidelné zkoušce sirén první středu v měsíci.	7.9.2022
Noc vědců	Program NZM v rámci celorepublikové akce Noc vědců	30. 9. 2022
Za tajemstvím potravin aneb Víš, co jíš?	Zábavná soutěžní hra zaměřená na zdravou výživu a správné zacházení s potravinami	7.– 8. 10. 2022

Biojarmark	Prodejní trh, kulturní program, přednášky, workshopy v gastrostudiu	8. 10. 2022
Moštování v muzeu	Divadelní představení a workshop ve spolupráci s AMPI	15.10.2022
Lesní a myslivecká pedagogika	Program pro školy věnovaný lesnictví a myslivosti	20.-21.2022
Myslivecký den	Sokolníci, lovečtí psi, lesní a myslivecká pedagogika, prezentace vybraných sbírkových předmětů, gastronomie	22. 10. 2022
Letenská husa a Košť svatomartinského vína	Slavnosti spojené s řízenou degustací svatomartinských a mladých vín předních moravských a českých producentů, prezentacemi, ochutnávkami a prodejem vína a různých gastronomických specialit. Kromě vína a nejrůznějších dobrot nebude chybět ani program pro nejmenší návštěvníky a prezentace sbírkových předmětů.	12. 11. 2022
Český kapr	Celostátní gastronomická soutěž pořádaná ve spolupráci s AKC ČR	22.- 23.11.2022
Adventní dílny	Adventní a vánoční akce, programy pro školy	6. 12. 2022
Advent v muzeu	Adventní a vánoční tradice, programy pro školy, výtvarné dílny pro děti a veřejnost	10. 12. 2022
KAČINA	Popis akce	Termín akce
Kačina Dokořán – Tajemství chotíkovské knihovny	Zahájení nové návštěvnické sezóny, tematické prohlídky, historie Kačiny a rodu Chotků, výtvarné umění, restaurování	9. 4. 2022
Kačinské hry / Chotkovské slavnosti	Otevření jarní sezony, rodinná akce	23. 4. 2022
Výstava plemen loveckých psů	Oblastní výstava loveckých psů v zámeckém parku	14. 5. 2022
Jarní putování se sv. Jakubem	Turistický pochod / cyklovýlet po památkách	21. 5. 2022
Noční Kačina	Kačina v noci, rozšířené prohlídky	28. 5. 2022
Víkend otevřených zahrad	Komentovaná odborná prohlídka v zámeckém parku	11.–12. 6. 2022
Řetězové provázení ZŠ Žehušice	Hrané – divadelní – komentované prohlídky hospodářského zázemí zámku	30. 5. – 30. 6. 2022
MAKAČÍNO – festival zámeckého divadla	Divadelní představení pro ZŠ, MŠ, komentované hrané prohlídky zámku	11.–12. 6. 2022
Michal Hruza	Koncert Michala Hruzy	17. 6. 2022

Den otevřených dveří na zámku Kačina s Fondy EU	Aktivity MMR v zámeckém parku	25. 6. 2022
Léto na Kačině	Divadelní představení, netradiční komentované prohlídky zámku	1. 7. – 31. 08. 2022
Příměstské tábory	Táborové vyžití pro děti	4. 7. – 26. 8. 2022
Dobré jídlo světa	Street food festival	17. 7. 2022
Výtvarné sympozium na Kačině	Výtvarné sympozium doprovázené workshopy a názornými ukázkami	22.–28. 8. 2022
Kačina pod hvězdami	Koncertní verze známých muzikálů	7.–10. 7. 2022
Přadleny na Kačině	Ukázka zapomenutých řemesel	30. 7. 2022
Koncert Anety Langerové	Koncert Anety Langerové	13. 8. 2022
Noc na Kačině	Kulturní program na Kačině v noci – divadla, koncerty, oživené prohlídky	20. 8. 2022
Strašidlo cantervillské	Divadelní představení open air	28. 8. 2022
Vinobraní – Dožínky	Oslava konce žní, podpora farmářů a zemědělských podniků	10. 9. 2022
Koně na Kačině	Zámecké jezdecké slavnosti	1. 10. 2022
Mistři s klikou – flašiny na Kačině	Setkání flašinetářů na Kačině	8. 10. 2022
Zámecké čajování	Ukončení návštěvnické sezóny	22. 10. 2022
Advent na zámku	Adventní čas na Kačině, koncerty, divadlo, vánoční prohlídky zámku	4. 12. 2022
ČÁSLAV	Popis akce	Termín akce
Zahájení sezóny	Zahájení nové návštěvnické sezóny	2.–3. 4. 2022
Den bezpečnosti	Prevence bezpečnosti školní mládeže s prezentací části sbírkového fondu	21. 4. 2022
Den otevřeného depozitáře	Prezentace části sbírkového fondu	15. 5. 2022
Pradědečkův traktor	Prezentace části sbírkového fondu	4.–5. 6. 2022
Dožínky a pivní slavnosti + Sraz veteránů	Oslava konce žní, tradice, podpora farmářů, sraz veteránů	20. 8. 2022
Muzejní noc	Prezentace části sbírkového fondu	24. 9. 2022
Traktory domácí výroby	Přehlídka podomácku vyrobených traktorů a dalších zemědělských strojů... doprovodný program k výstavě	15. 10. 2022
OHRADA	Popis akce	Termín akce
Masopustní zabijačka	Masopustní tradice spojené se zabijačkovými specialitami, masky, stánky	14. 2. 2022

Muzejní noc – výročí muzea	Tradiční akce, věnovaná výročí muzea	27. 5. 2022
Národní myslivecké slavnosti	Tradiční a oblíbené NMS ve spolupráci s ČMMJ	25. 6. 2022
Dětský myslivecký den	V pořadí 3. ročník tradiční myslivecké akce pro děti a rodiče.	25. 6. 2022
Týden oslav muzea – výročí 180 let	Týden pro veřejnost – připomínka činnosti 180 let muzea (výstavy, koncerty, muzejní kvíz.)	22.–28. 8. 2022
Voražský den	Tradiční akce pro milovníky zaniklého řemesla	10. 9. 2022
Jubilejní den – výročí 180 let	Slavnostní den pro partnery a hosty muzea, spojený s odborným kolokviem a výsadbou pamětního dubu	15. 9. 2022
Mše sv. Eustacha	Mše k počtě sv. Eustacha, patrona lesníků	17. 9. 2022
Kynologické setkání českých plemen psů	Setkání chovatelů českých národních plemen	8. 10. 2022
Lesnický den	Tematický den plný lesnické zábavy a poučení, nově rozšířený o předvádění lesnické techniky a vědy	8. 10. 2022
Rybářský den	Tematický den, spojený s výlovem rybníka Bezdrev	29. 10. 2022
Muzejní advent	Tradiční předvánoční akce	10. 12. 2022
VALTICE	Popis akce	Termín akce
Muzejní noc	Festival muzejních nocí	24. 6. 2022
Muzejní dýňobraní	Tradiční podzimní akce s dílnou	9.–11. 9. 2022
Muzejní vinobraní	Akce spojená s ochutnávkou révy vinné	1. 10. 2022
OSTRAVA	Popis akce	Termín akce
Lopni bezzku	Ochutnávka piv řemeslných pivovarů	18.–19. 3. 2022
Velikonoce v muzeu	Velikonoční zvyky a tradice, dílny pro školy a veřejnost	11.–12. 4. 2022
Culinary Cinema – Febio Fest	Film v rámci festivalu Febio Fest a zážitková degustace – tříchodové menu párováno s vínem	12. 5. 2022
Den s Technotrasou – Pojez Fest	Prezentace partnerů Technotrasy v Dolní oblasti Vítkovice, trhy, gastronomie	14. 5. 2022
Frinky Town	Ukázka zemědělské techniky v akci – zážitkové jízdy v Dolní oblasti Vítkovice	21. 5. 2022
Divadlo dětí	Divadlo O Balynce, dobrém štěněti a třídě nízkých kamarádů pro školní skupiny	23.–26. 5. 2022
Ostravská muzejní noc	13. ročník festivalu Ostravská muzejní noc	28. 5. 2022
Ostrava žije vínem	Degustace a prezentace vinařů, doprovodný program	28. 5. 2022

Colours of Ostrava 2022	Radegast Pub v muzeu	13.–17. 7. 2022
Výročí narození J. G. Mendel	Vražné Hynčice – oslava narozenin J. G. Mendela ve spolupráci v rodném domě J. G. Mendela Vražné-Hynčice	23. 7. 2022
Dožínky na Raduni	Tradiční akce na zámku Raduň ve spolupráci s NPÚ	13. 8. 2022
Fajnė léto	Zemědělská technika, workshopy, program pro veřejnost ve spolupráci s Technotrasou	3. 9. 2022
Letní modelářské setkání	Výstava železničních modelů ve spolupráci s KŽM Ostrava	3.–4. 9. 2022
Krajská zahrádkářská výstava	Prezentace zahrádkářů Moravskoslezského kraje / Mezinárodní soutěž dětí v zahrádkářských dovednostech 2022	23.–24. 9. 2022
Noc vědců	Noc vědců 2022 – Všemi smysly	30. 9. 2022
Moravskoslezský jarmark	Trhy, prezentace regionálních značek	8. 10. 2022
Lopni becšku – Ale fest	Festival řemeslných pivovarů	14.–15. 10. 2022
Mezinárodní den archeologie	Prezentace archeologie zemědělství	16. 10. 2022
Koncerty v NZM Ostrava	Svatováclavský hudební festival	21. 10. 2022
Advent v muzeu	Adventní workshopy pro školy a veřejnost	12.–17. 12. 2022

4.6 Speciální projekty

V polovině února 2022 podalo NZM žádost o dotaci do programu MK s názvem „Odkaz G. J. Mendela v zemědělství jako součásti národního kulturního dědictví“. Hlavním cílem projektu bylo představit osobnost Gregora Johanna Mendela, jeho život, dílo a odkaz, které po sobě zanechal v zemědělství a příbuzných odvětvích široké veřejnosti. NZM připravilo celkem 18 dílčích aktivit, jež zahrnovaly 7 výstav (z toho jednu velkou v pražské pobočce pod názvem „Nekonečný příběh – odkaz Mendela v zemědělství“), dílčí úpravy expozic, 3 terénní hry, 4 lektorské programy s vybavením pro ně a 2 bloky přednášek. Všechny aktivity byly propagovány v rámci celého NZM. Tato propagace tvořila poslední, devatenáctou aktivitu projektu. Do projektu se zapojilo celé NZM. Aktivity se neomezovaly pouze na samotné expoziční areály. Například NZM Ostrava připravilo venkovní hru Po stopách G. J. Mendela, která se odehrává přímo v rodné vsi badatele – Vražném – Hynčicích. Celková výše dotace činila 4.371.000,- Kč.

4.7 Muzeum on-line

I v roce 2022 pokračovalo muzeum v projektu V muzeu jako doma, on-line zpřístupnění muzea. S využitím aktuálních možností – redakčního programu webových stránek, YouTube kanálu, sociálních sítí, Indihu, tak ve spolupráci s kurátory a lektory muzea postupně vzniká skládačka prezentací, krátkých filmů, on-line kvízů, receptů, článků, fotogalerií či on-line prohlídek a výstav, které přibližují sbírku muzea i zemědělskou tematiku. Přístup k těmto informacím je pro návštěvníky přímo na webových stránkách muzea, prostřednictvím QR kódů

současně v našich expozicích či návštěvnickém informačním systému. Projekt V muzeu jako doma vzdělává, popularizuje i baví, to vše s cílem vychovávat si vzdělané, informované a věrné návštěvníky. V průběhu roku 2022 NZM realizovalo zpracování 3 D prohlídek expozicemi v NZM Praha, Kačina, Čáslav, Valtice a Ostrava a 3D prohlídky výstav Lékaři rostlin, Regast, Nekonečný příběh, z nichž první dvě jsou již přístupné pouze takto virtuálně.

4.8 Partnerství

4.8.1 Příklady tuzemské partnerské spolupráce v roce 2022

Ústřední a kontrolní zkušební ústav zemědělský

Lektorské programy pro střední školy v NZM Praha

Odborníci z ÚKZUZ zajišťovali cyklus přednášek pro střední školy v rámci doprovodného programu výstavy Lékaři rostlin. Témata přednášek byla zaměřena na aktuální užívání prostředků pro ochranu rostlin a aktuální hrozby invazních škůdců a chorob.

Výzkumný ústav rostlinné výroby, v. v. i.

Projekt Co roste na poli v NZM Praha

Realizace ukázkového pole na střešní terase, které přibližuje návštěvníkům rozmanitou škálu starých i vysoce moderních zemědělských plodin. Pole slouží jako doplňkový prostor pro komentované přednášky a lektorské programy. Pracovníci VÚRV v rámci projektu poskytují odborné konzultace, výběr a dodávku vhodných osiv, dohled nad prosperitou pěstovaných rostlin a odborné konzultace při přípravě informačních textů. Prezentace projektu na webu NZM a vzájemné sdílení na sociálních sítích.

EKO-KOM, a.s.

Recyklační koutek – vzdělávací programy z oblasti ekologické výchovy v NZM Praha

Ve spolupráci se společností EKO-KOM, a.s., vznikly v NZM Praha speciální vzdělávací lektorské programy zaměřené na funkci obalů a správné třídění obalových odpadů. Pracovníci EKO-KOMu poskytli lektorům NZM Praha na výše uvedená témata odborné školení a zároveň dodali kvalitní tematické interaktivní pomůcky. Za období září – prosinec 2021 programy absolvovalo 160 dětských účastníků.

Českomoravská myslivecká jednota, z. s.

- Vzdělávací program Myslet jako myslivec v NZM Praha
Pracovníci ČMMJ provedli odbornou revizi a poskytli řadu cenných poznatků z praxe při přípravě nového lektorského programu Myslet jako myslivec pro expozici Myslivost.
- Dynamická výstava v NZM Praha ke 100. výročí ČMMJ od 22. října 2022 do 15. dubna 2023
- Myslivecký den v NZM Praha, spoluorganizátor
- Národní myslivecké slavnosti a Dětský myslivecký den v NZM Ohrada
Organizace popularizačních akcí pro odbornou i laickou veřejnost.

Zařízení služeb MZe

Spolupráce na akci Zemědělský den v NZM Praha

ČAZV

Založení a systematická činnost Odboru agrárních dějin

Národní hřebčín Kladruby nad Labem

Prezentace výstav o kladrubské krajině, společná vstupenka, společné výzkumné projekty a ediční činnost

NPÚ – smlouva o spolupráci

Společná vstupenka Valtice

Územní odborné pracoviště v Ostravě – archeologické výzkumy, spolupráce v oblasti archeologie

Mendelianum MZM Brno

Spolupráce při realizaci výstavy k 200. výročí narození G. J. Mendela - zápůjčka faksimilií do NZM Valtice

Město Valtice

Smlouva o spolupráci na akci Valtické vinobraní mezi městem a NZM Valtice

Asociace kuchařů a cukrářů ČR

Kurzy vaření a Dynamická expozice v Gastrostudiu

V profesionálně vybaveném gastrostudiu Národního zemědělského muzea v NZM Praha probíhají ve spolupráci s Asociací kuchařů a cukrářů kurzy vaření pro veřejnost. AKC také prostřednictvím tréninků juniorských a seniorských Národních týmů, které se zde připravují na tuzemská i mezinárodní klání, nabízí návštěvníkům muzea možnost zhlédnout práci špičkových kuchařů. Členové týmu AKC se účastní coby lektori workshopů vaření na vybraných akcích pořádaných NZM.

Zemědělský výzkum Troubsko, s. r. o.

Poskytnutí čmelínu s živými čmeláky do areálu Kačina

Sládkova akademie

Kurzy vaření piva

Jednodenní kurz vaření piva pro veřejnost.

Město Znojmo

Smlouva o spolupráci, provozování Expozice pivovarnictví

Obec Vražné – spolupráce na oslavách 200 let narození zakladatele genetiky Gregora Johanna Mendela

NZM Ostrava koordinovalo aktivity zapojených partnerů v Moravskoslezském kraji (mimo jiné Dolní oblast Vítkovice, Mendelovo gymnázium v Opavě, Muzeum Novojičínska). S obcí Vražné spolupracovalo v roce 2022 nejúžeji, protože obec provozuje v Hynčicích Rodný dům G. J. Mendela. V dubnu 2022 byla slavnostně zahájena hlavní sezóna oslav tiskovou konferencí přímo v rodném domě za přítomnosti generálního ředitele NZM Zdeňka Nováka, náměstka hejtmana Moravskoslezského kraje pro kulturu Lukáše Curyla a ředitele Společně o.p.s. Jakuba Cardy. Bylo také podepsáno memorandum o spolupráci, NZM se podílelo na hlavních oslavách

v červenci 2022 formou edukativního stánku ve Vražném a v rámci dotace z MK připravilo jako jednu z aktivit venkovní hru *Johann. Po stopách zakladatele genetiky v jeho rodné vsi*, která je k dispozici k zakoupení jak v rodném domě, tak v NZM Ostrava.

Slezská univerzita v Opavě

Spolupráce na bázi memoranda, v roce 2022 výstava fotografa Davida Machače *Zahrádkáři* z Institutu tvůrčí fotografie v NZM Ostrava

Ostravská univerzita

Spolupráce na bázi memoranda, v roce 2022 2 výstavy v NZM Ostrava, jednak *Rita Koszorus a Juan Nazar – Standing on one leg* (Pedagogická fakulta) a *Světy české animace v Ostravě* (Fakulta umění)

Městská knihovna v Praze

Podpora soutěže Staň se ředitelem

Soutěž pro děti, projekty na řešení udržitelnosti a ochranu zdravé planety.

Společné projekty

Noc vědců

Každoroční prezentace zemědělské vědy a výzkumu v rámci celorepublikové akce Noc vědců s podnázvem Všemi smysly.

Praha

Na více než dvaceti stanovištích v budově NZM Praha proběhla prezentace 14 výzkumných institucí a resortních organizací, při nichž si návštěvníci mohli vyzkoušet pokusy, vědomostní kvízy, dětské soutěže, vidět ukázky zemědělské techniky či se účastnit komentovaných prohlídek a degustací. Konalo se 9 přednášek se zaměřením na zemědělský výzkum. V rámci Noci vědců byly vyhlášeny výsledky soutěže Věda pro Zemi.

Účastníci:

Česká akademie zemědělských věd

Česká zemědělská univerzita

Česká koalice pro ochranu biodiverzity (CCBC) a Pureself
H2Ospodař!

Výzkumný ústav lesního hospodářství a myslivosti, v. v. i.

Výzkumný ústav rostlinné výroby, v. v. i. a Včelařský spolek pro Prahu 6 a 7

Výzkumný a šlechtitelský ústav ovocnářský Holovousy, s.r.o.

Agritec Plant Research, s.r.o.

Výzkumný ústav zemědělské techniky, v. v. i.

Výzkumný ústav bramborářský Havlíčkův Brod, s.r.o.

Výzkumný ústav živočišné výroby, v. v. i.

Výzkumný ústav potravinářský Praha, v. v. i.

Zemědělský výzkum, spol. s r.o., Troubsko

Ostrava

Už podruhé se NZM Ostrava zapojilo do celostátní akce Noc vědců. Program jsme připravili s partnery a jednalo se o přednášky, workshopy a komentovanou prohlídku výstavy Zemědělství 4.0. Návštěvníci si mohli v bylinkové zóně umíchat svůj vlastní šálek čaje a dozvědět se zajímavosti o bylinkách, které si připravila naše muzejní pedagožka. Výsadbu mikro bylinek zajistil zahradník Jan Weiss. Největším lákadlem pro veřejnost byla prezentace 3D tiskárny na čokoládu, která se předvedla v akci. Tisklo se hned na dvou tiskárnách a celkem se rozdalo 240 čokolád.

4.8.2 Síť zemědělských muzeí

Projekt Sítě zemědělských muzeí sdružuje zemědělská muzea či provozovatele expozic se zemědělskou tematikou, a to i ta bez řádného statusu muzea. Síť zemědělských muzeí podporuje vzájemnou spolupráci mezi muzejními odborníky, provozovateli zemědělských expozic a muzeí a lidmi, kteří se zabývají popularizací fenoménu zemědělství a venkovské krajiny. Členství je bezplatné pro každého bez ohledu na právní formu organizace. Iniciátorem a garantem projektu je Národní zemědělské muzeum, s. p. o., koordinátorem Sítě zemědělských muzeí je Jihočeské zemědělské muzeum, o. p. s. Muzea zapojená v této síti jsou představena na společném webu www.zemedelskamuzea.cz. V roce 2022 proběhlo setkání členů sítě v NZM Praha. Setkání se zúčastnilo cca 30 zástupců, probíraná témata byla: wikipedie a možnosti prezentace, orální historie – úvod do problematiky, pravidla GDPR v rámci propagace, copywriting.

4.8.3 Děti a mládež do NZM zdarma

Ve snaze o zpřístupnění muzea široké veřejnosti i školním skupinám zachovalo NZM jakožto vzdělávací instituce vstupné do muzejních expozic pro děti a mládež do 18 let zdarma i v roce 2022, pouze s výjimkou Expozice pivovarnictví ve Znojmě, kde je provozovatelem muzea Znojemská beseda. Zpoplatněny byly také prohlídky s průvodci v zámeckých okruzích zámku Kačina. V rámci školních skupin platí zvýhodněné vstupné i pro středoškoláky starší 18 let. Muzeum se snaží být otevřenou institucí, která usiluje o to oslovit všechny generace a vychovat si a vzdělávat svého návštěvníka od těch nejmenších dětí.

4.8.4 Mimomuzejní prezentace

Kromě prezentační činnosti probíhající na jednotlivých pobočkách se Národní zemědělské muzeum věnuje i prezentaci muzea mimo své výstavní objekty. NZM využívá pro tyto příležitosti tematicky vhodné veletrhy, slavnosti, akce pro děti atd. Mimomuzejní prezentace nemá přímý vliv na hodnotící parametry muzea, kterými jsou zejména návštěvnost na jednotlivých pobočkách a příjmy ze vstupného, představuje tedy spíše práci navíc. NZM Ohrada se například prezentuje při zahájení turistické sezóny v Hluboké nad Vltavou při dni na Karlově Hrádku, NZM Ostrava se v roce 2022 prezentovalo tradičně na Dožínkách na zámku Raduň a také na akci Venkovské trojhalí v Trojhalí Karolina. NZM Praha je zapojeno do Dožinek Ministerstva zemědělství, které pořádá Zařízení služeb.

NZM Ostrava:

- 14. 5. 2022 Den s technotrasou
- 21. 5. 2022 Frinky Town
- 23. 7. 2022 Výročí narození J. G. Mendel
- 6. 8. 2022 Pivopění Frýdek-Místek
- 7. 8. 2022 Gorloski Święto
- 13. 8. 2022 Dožínky na Raduni
- 2. – 4. 9. 2022 Venkovské trojhalí
- 10. 9. 2022 Bambifest

4.9 Mezinárodní spolupráce

AIMA

Národní zemědělské muzeum je od roku 2018 členem mezinárodního sdružení AIMA – mezinárodní asociace zemědělských muzeí, jejíž činnosti začala v roce 1966 na konferenci pracovníků zemědělských muzeí, která se konala v Zemědělském muzeu v Praze. Cílem sdružení je vzdělávání veřejnosti o přínosu zemědělství pro lidskou společnost a usnadnění dialogu mezi zemědělskými muzei po celém světě o aktuálních zemědělských tématech a objevech. AIMA propaguje zemědělská muzea po celém světě. AIMA je přidruženým členem ICOM.

ICOM

V týdnu od 20. do 28. 8. 2022 se v Praze konala 26. Generální konference ICOM a Národní zemědělské muzeum bylo jedním ze spolupřadatelů.

- 22. 8. 2022 Slavnostní zahajovací večer, Opening Party.
K setkání došlo v našem Národním zemědělském muzeu a sousedním Národním technickém muzeu, účastníky čekal pestrý program v podobě vystoupení Cirk La Putyka, koncert Cimbálové muziky Alexandra Vrábela, jízda na Letenském kolotoči Národního technického muzea a raut s českými specialitami. Samozřejmostí byly prohlídky obou muzeí a romantická byla možnost svézt se v kočáře taženém Starokladrubskými koni z Národního hřebčína Kladruby nad Labem.
- 25. 8. 2022 zasedání 2 výborů
V NZM Praha zasedal ICTOP (Mezinárodní výbor pro vzdělávání) a INTERCOM (Mezinárodní výbor muzejního managementu). Příležitost pohovořit si o konkrétních situacích v muzeích po celém světě i možnost prohlédnout si NZM využila téměř stovka účastníků konference.
- 26. 8. 2022 Exkurze účastníků v NZM Valtice.
Účastníci konference vždy v rámci organizovaných prohlídek navštěvují i muzea mimo přímé místo zasedání. Organizátoři do plánu exkurzí zařadili i prohlídku NZM Valtice.

4.10 Medializace a mediální spolupráce

Základním informačním zdrojem při komunikaci s médii je nadále tisková zpráva a také twitterový účet muzea, který vede tisková mluvčí. Tiskovou zprávu vydává NZM pro nové expozice či výstavy, před akcemi pro veřejnost i při dalších událostech, jako jsou např. zpráva před zahájením sezony, informace o projektech (např. IROP), vědecké konferenci, či získání

významného sbírkového předmětu. Muzeum medializovalo také muzeologická témata, výročí sbírkových předmětů či osobností a další témata související s muzejní vědeckou činností.

Každá tisková zpráva je zveřejněna na webu muzea www.nzm.cz v sekci Pro média a současně rozesílána na jednotlivé adresy redakcí či novinářů. V roce 2022 vydalo Národní zemědělské muzeum celkem 55 tiskových zpráv. V rámci monitoringu tisku bylo vysledováno 1 849 publikovaných zpráv o NZM. Díky pestré paletě informací se NZM podařil značný mediální zásah napříč médii (televize, rozhlas, zpravodajství, popularizační odborné časopisy). K další medializaci využívá Národní zemědělské muzeum také sociální sítě, především Facebook, Instagram, Twitter a YouTube.

V roce 2022 využívala prostory NZM veřejnoprávní media, která zde uspořádala několik živě vysílaných debat na aktuální témata. Během 200. výročí narození G. J. Mendela 21. července 2022 se NZM stalo hlavním vysílacím stanovištěm zpravodajství České televize.

V roce 2022 se Národnímu zemědělskému muzeu opět podařilo navázat významná mediální partnerství s veřejnoprávními médii

Česká televize

- Spolupráce s redakcemi pořadů – natáčení v prostorách muzea a s kurátory sbírek pro pořady Co naše babičky uměly a na co my jsme zapoměli, Černé ovce, Události, Wifina, Studio 24 apod.
- Spolupráce s filmovou produkcí České televize – natáčení filmů a pohádek v areálu zámku Kačina. ČT Děčko – v létě 2022 se jednotlivé výstavní budovy NZM staly cílovou stanicí pro letní hru ČT Děčko. NZM tak bylo zařazeno do portfolia doporučených turistických cílů.
- Česká televize se stala partnerem hlavní výstavy sezony Nekonečný příběh – Odkaz G. J. Mendela v zemědělství a odvysílala na svých stanicích spotovou pozvánku na výstavu.

Český rozhlas

- Český rozhlas se stal hlavním mediálním partnerem Národního zemědělského muzea pro rok 2022 a také partnerem hlavní výstavy sezony Nekonečný příběh – Odkaz G. J. Mendela v zemědělství, které poskytl zdarma prostor pro rozhlasový spot napříč svými stanicemi.
- Redakční podpora výstav – rozhovory s autory a kurátory, reportáže, soutěže o vstupenky apod. Šlo zejména o stanice Rádio DAB Praha, Český rozhlas Region, Český rozhlas České Budějovice, Český rozhlas Brno – pravidelné nahrávání hlasových pozvánek na akce muzea
- Redakční podpora výstav a expozic v NZM, soutěže na webu a FB ČRo, Radio DAB Praha o vstupenky.

Týdeník Zemědělec

- Dlouhodobá spolupráce, pravidelné okénko z muzea v každém vydání týdeníku

Internet a sociální sítě

Národní zemědělské muzeum spravuje webové stránky www.nzm.cz, na kterých představuje především své expozice, výstavy, akce a novinky z muzea. Za rok 2022 zaznamenaly webové stránky Národního zemědělského muzea 325 019 unikátních návštěv, což je podobné množství jako předchozí rok. Národní zemědělské muzeum využívá ke své komunikaci i své účty na sociálních sítích Facebook, Instagram, Twitter, YouTube a LinkedIn. Na Facebooku spravuje

NZM stránky jednotlivých poboček muzea, na Instagramu a Twitteru se muzeum prezentuje jako celek prostřednictvím účtů @Zemedelske_muzeum (Instagram) a @Zemedelske (Twitter). Kurzy vaření v pražském gastrostudiu přibližuje Facebook profil Uvařeno v muzeu (@uvarenonzm). K vybraným aktivitám má muzeum zaregistrované další domény, například www.vedaprozemi.cz, www.resortnidny.cz, www.vmuzeujakodoma.cz. Kromě webových stránek muzea spravuje muzeum i webové stránky www.zemedelskamuzea.cz, kde prezentuje projekt Síť zemědělských muzeí. NZM spravuje také vlastní YouTube kanál a profil na LinkedIn (National Museum of Agriculture).

5. PROVOZNĚ-EKONOMICKÁ AGENDA

5.1 Organizační struktura

5.1.1 Popis organizační struktury a vedoucí zaměstnanci

Národní zemědělské muzeum se primárně člení na sekce a pobočky. V čele každé pobočky stojí ředitel. Kromě hlavní výstavní a správní budovy v Praze 7 na Letné má muzeum pět poboček, Čáslav, zámek Kačina, zámek Ohrada, Valtice, Ostrava.

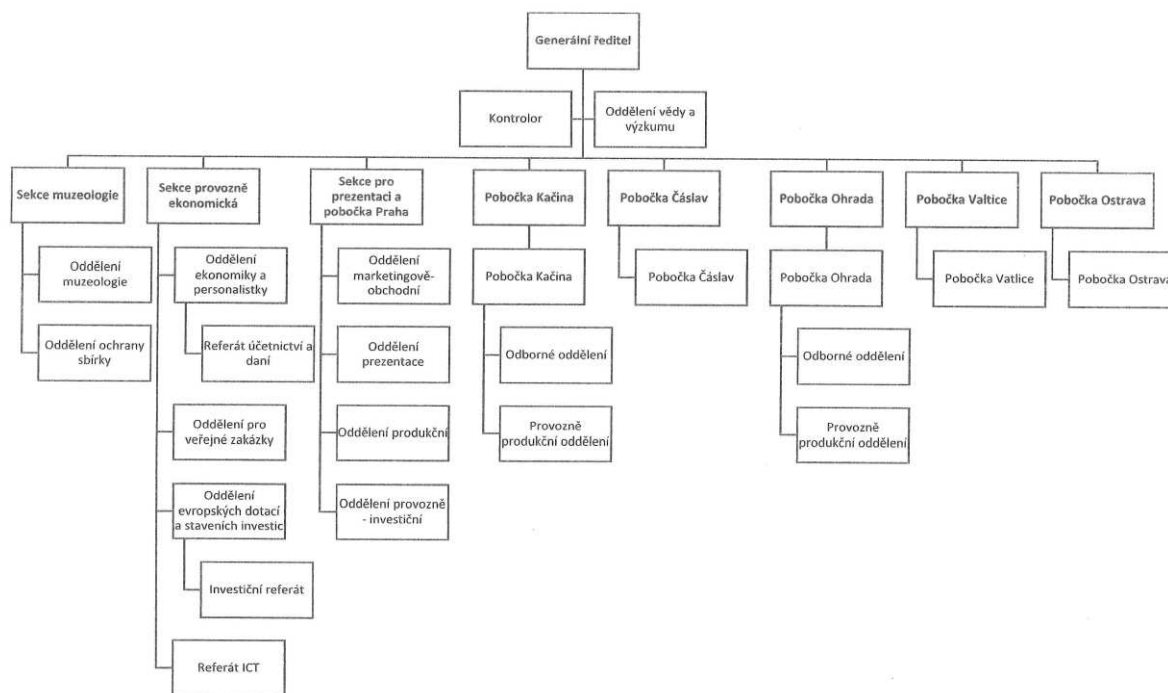
Vedoucí zaměstnanci (ředitelé, náměstkové) k 31. 12. 2022

Ing. Zdeněk Novák	generální ředitel (statutární orgán)
Ing. Jiří Houdek	náměstek pro řízení sekce prezentace, ředitel NZM Praha
PhDr. Pavel Douša, Ph.D.	náměstek pro řízení sekce muzeologie
Ing. Dita Drozdová	náměstek pro řízení sekce provozně ekonomické
Ing. Vladimír Michálek	ředitel NZM Čáslav
PhDr. Pavel Douša, Ph.D.	ředitel NZM Kačina
Ing. Jiří Houdek	ředitel NZM Ohrada
Mgr. Ivan Berger	ředitel NZM Ostrava
Ing. Vilém Křeček	ředitel NZM Valtice

5.1.2 Organizační schéma

Základními organizačními útvary NZM jsou sekce a pobočky, dalšími organizačními útvary NZM jsou oddělení, v jejichž čele stojí jmenovaný vedoucí zaměstnanec. V rámci organizační struktury mohou být zřízeny referáty, v čele referátu není jmenovaný vedoucí zaměstnanec, referát je řízen nadřízeným jmenovaným vedoucím zaměstnancem.

Organizační schéma v roce 2022, platné k 31. 12. 2022



5.2 Pracoviště

5.2.1 NZM Praha

Sekce provozně-ekonomická, sekce muzeologie, vědy a výzkumu, sekce prezentace a pobočka Praha

Kostelní 1300/44, Praha 7

Expozice: Zemědělství, Rybářství, Myslivost, Voda v krajině, Jede traktor, Laboratoř ticha, Objevovna, Gastronomie (gastrostudio, dětská gastronomie), Selský dvorek, Zahrada První republiky, Živá zahrada výhledů

Návštěvnost v roce 2022: 134 108

Situace v roce 2022

Národní zemědělské muzeum Praha v roce 2022 kromě obvyklých akcí pro veřejnost, které návštěvníkům přibližují nejrůznější odvětví zemědělství a české tradice, připravilo i několik novinek ve spolupráci s partnery jako netradiční koncert na střeše muzea v podání Orchestru Berg, pozorování Slunce s Pražskou pobočkou České astronomické společnosti, s Asociací kuchařů a cukrářů kuchařskou soutěž Český kapr nebo Moštování v muzeu – víkendové divadelní představení a na něj navazující dílna ve spolupráci s Asociací místních potravinových iniciativ. V roce 2023 budeme ve formátu divadlo + dílna pokračovat a našim nejmenším návštěvníkům tak přibližovat nejrůznější odvětví zemědělství. Po covidové pauze se v roce 2022 opět konal oblíbený a hojně navštěvovaný cyklus přednášek Nový pohled na dějiny zahradního umění. V deseti přednáškách přiblížil zájemců z řad veřejnosti dějiny zahradního umění generální ředitel Národního zemědělského muzea Ing. Zdeněk Novák.

Národní zemědělské muzeum Praha nabízelo v roce 2022 vzdělávací programy pro školy na témata zemědělství, voda a vodní životní prostředí, recyklace odpadu, rostlinolékařství, lesnictví a krajina. U příležitosti Světového dne recyklace jsme v rámci dlouhodobé spolupráce s obalovou společností EKO-KOM uspořádali tematický program pro školy věnovaný celkové osvětě a přirozené změně ve vnímání odpadů jako surovin. V roce 2023 budeme nabídku těchto vzdělávacích aktivit pro školy rozšiřovat. Středoškolským studentům jsme v loňském roce nově nabídli dva přednáškové cykly – Lékaři rostlin ve spolupráci s ÚKZUZ a Půda a zemědělství ve spolupráci s Ústavem pro životní prostředí PŘF UK. Během letních prázdnin jsme pořádali dva příměstské tábory vedené muzejními lektory. Děti se během týdne seznámily nejen s muzejními expozicemi, ale nechyběly ani výlety a exkurze mimo budovu.

Návštěvníci si mohli v loňském roce prohlédnout řadu krátkodobých výstav, které atraktivně a tematicky rozšiřovaly stálé expozice. Představili jsme výstavy vlastní jako Stroje na poli nebo Sběrka parafínových modelů jablek i výstavy, které vznikly ve spolupráci s partnery – Krajina pro chov a výcvik ceremoniálních kočárových koní v Kladrubech nad Labem, Kouzlo historické techniky (ČVUT) nebo Invazní škůdci a choroby rostlin kolem nás (ÚKZUZ).

V průběhu celého roku 2022 jsme si v Národním zemědělském muzeu Praha připomínali významného přírodovědce Gregora Johanna Mendela, od jehož narození uplynulo 200 let.

Při této příležitosti jsme společně s výzkumnými zemědělskými institucemi připravili několik výstav a doprovodných akcí věnovaných právě tomuto zakladateli moderní genetiky, objeviteli zákonů dědičnosti a také šlechtiteli, ovocnáři i včelaři.

Na výstavě Nekonečný příběh – odkaz Mendela v zemědělství jsme představili zajímavosti z historie i současnosti zemědělského šlechtění. Společně s výstavou vznikly také nové lektorské programy pro základní a střední školy V rukou šlechtitelů a Pole pod lupou.

Na podzim 2022 proběhl přednáškový cyklus Zázraky šlechtění. Připravili jsme 10 zajímavých přednášek na téma zemědělského šlechtění a nových poznatků z oblasti genetiky. O výsledky svých výzkumů a své znalosti se podělili šlechtitelé, plemenáři a vědci z výzkumných institucí i praxe. Výstavu Nekonečný příběh – odkaz Mendela v zemědělství doprovodila i panelová výstava Mendel – komiks ze života Gregora Johanna Mendela výtvarnice Venduly Chalánkové a Jána Obyšovského.

Po dvouletých přípravách se v srpnu 2022 v Praze uskutečnila 26. Generální konference ICOM. V pondělí 22. 8. se konal slavnostní zahajovací večer v Národním zemědělském muzeu a sousedním Národním technickém muzeu. Ve čtvrtek 25. 8. proběhla v našem muzeu zasedání 2 výborů ICTOP – Mezinárodní výbor pro vzdělávání muzejních zaměstnanců a INTERCOM – Mezinárodní výbor muzejního managementu. Pro všechny účastníky konference byl připraven bohatý doprovodný program. Národní zemědělské muzeum Praha připravilo kurzy vaření, kde se účastníci konference mohli zblízka seznámit s tradiční českou kuchyní.

5.2.2 NZM Čáslav

Čáslav, muzeum zemědělské techniky

Jeníkovská 1762, Čáslav

Expozice: Dřinu strojům? Dřinu strojům!

Návštěvnost v roce 2022: 23 325

Situace v roce 2022

Od počátku roku 2022 probíhalo ve velké míře ošetření sbírkových předmětů a jejich uložení do nového, „Provozně nízkonákladového depozitáře“. V dubnu se plně rozjel i návštěvnícký

provoz naší pobočky, který již nebyl omezován žádnými restriktivními opatřeními, jako tomu bylo poslední dva roky.

Po tříleté odmlce se v areálu muzea opět konaly tradiční akce, v čele s nejoblíbenější prezentací historických zemědělských strojů - „Pradědečkův traktor“. Dále proběhly druhé ročníky dvou novějších akcí: „Dožínky – pivní slavnosti“ a „Muzejní noc – noční jízda“, které měly premiéru v předešlém roce. Nově proběhla i další akce „Den otevřeného depozitáře“ s komentovaným výkladem, kdy v tento den byl veřejnosti poprvé zpřístupněn náš jediný nízkonákladový depozitář. Návštěvníci měli možnost zhlédnout podsbíрку Zemědělské techniky a zázemí depozitáře, sloužící k ošetření a dlouhodobému uložení sbírkových předmětů. Kromě tradičních akcí, jako jsou Den bezpečnosti či Pradědečkův traktor, proběhly letos v muzeu zemědělské techniky v Čáslavi další drobnější výstavy a akce. Mezi ně patří například výstava s akcí „Domáda“ věnovaná traktorům domácí výroby. Soukromí majitelé zde dlouhodobě vystavili a na závěrečné akci prezentovali své konstrukce. Touto akcí jsme vyhlásili i vítěze dlouhodobé soutěže o nejzajímavější domádo a zároveň se slavnostně rozloučili se sezonou 2022.

Velice významným počinem bylo propojení městské části a okolí muzea lávkou s navazující cyklostezkou, díky níž jsme mohli vybudovat nový přístup do našeho areálu. Toto propojení umožní po dlouhých letech bezpečný přístup pěším návštěvníkům a cyklistům.

V rámci revitalizace našeho areálu vznikla v blízkosti lávky edukační volnočasová zóna s tzv. nebesákem, třešňovkou, pumtrackovou dráhou a workoutovým hřištěm. Nebesáky sloužily jako rybníčky v krajině, které nebyly napájeny žádným potokem nebo kanálem dodávajícím říční vodu. Zadržovaly jen vodu spadlou z nebe, odtud jejich název. Náš nebesák využívá ke svému naplnění pouze dešťovou vodu areálu, která byla v dřívějších letech likvidována za nemalé finanční prostředky na čističce odpadních vod. V souvislosti s nebesákem a využitím vytěženého materiálu vznikla pro návštěvníky areálu pumtracková dráha. V její těsné blízkosti přibyl třešňový sad, se starými a staršími odrůdami třešní, byl dosazen prosychající přilehlý parčík a zrealizováno workoutové hřiště. V této zóně najdou vyžití nejen dospělí návštěvníci, ale i děti všech věkových kategorií.

Muzeum zemědělské techniky Čáslav není pouze o akcích, ale především o ochraně, prezentaci a rozšiřování sbírkového fondu. I v tomto ohledu byla pro nás letošní sezóna úspěšná. Nejen že jsme zaznamenali rekordní návštěvnost, ale do depozitářů a expozic jsme umístili nové traktory, secí stroje, motorové sekačky a další akvizice spadající do kategorie historických zemědělských strojů.

5.2.3 NZM Kačina

areál Kačina, muzeum českého venkova

Svatý Mikuláš 51, Kutná Hora

Expozice: Život pod schody – zázemí služebnictva, O Inu, vlně, konopí..., 13 chotkovských komnat, Chotkovská knihovna, zámecké divadlo a kaple, Zámecký skleník, bylinková zahrada a konírna, Reprezentativní sály a knihovna, zámecká půda a lázeň, Příběh dřeva, Kačina na dotek, Království včel, Modely venkovských staveb, Zahrady a parky hraběcího rodu Chotků, Jak se stavěl zámek, Novodvorské panství, Konírna, Spagyrie, rostlinná alchymie.

Exteriérové expozice: Ze života hmyzu, naučná stezka zámeckým parkem. Součástí parku je i skleník, zahrada léčivých rostlin a Učebna v lese.

Návštěvnost v roce 2022: 75 585

Areál Kačina je národní kulturní památkou a Evropsky významnou lokalitou soustavy NATURA.

Situace v roce 2022

Vzhledem k aktivitám uskutečněným na pobočce NZM Kačina se v roce 2022 podařilo již podruhé ve své historii prolomit 100tisícovou hranici návštěvníků – přesně 112.558 osob navštívilo v loňském roce Národní zemědělské muzeum na zámku Kačina (tedy o cca 10 tisíc více než v roce 2021).

V roce 2022 byl velký důraz kladen opět na tematické víkendové akce, které doplňovaly expozice a výstavy nebo také aktivity v zámeckém parku.

Za rekordní návštěvností areálu Kačina stojí přes 60 nejruznějších akcí, workshopů, konferencí, seminářů nebo outdoorových her a aktivit. Návštěvníky lákaly naučné stezky v parku, nové výstavy i stávající expozice.

Téměř 130 dnů v roce 2022 se na Kačině mimo standardní muzejní provoz odehrával program pro návštěvníky. V průběhu roku jsme realizovali nové výstavy, např. Čižba – umění jemné a líbezné, Horizonty mlhy, Výstava o kávě a jiné. Upravili jsme stávající expozice. Mimo jiné jsme se zaměřili i na dětské návštěvníky, kteří u nás najdou rozmanité vyžití, včetně několika interaktivních koutků a expozice Kačina na dotek. S cílem oslovit širokou veřejnost jsme se snažili zprostředkovat aktivity pro rodiny s dětmi, seniory i milovníky kulturních představení, gastronomických zážitků, historických automobilů či psů a koní.

Návštěvníci hojně využívali i naše venkovní expozice, aktivity a hry, které jsou pro ně připraveny v zámeckém parku. Velké oblibě se těšila i naše půjčovna dobových kostýmů a vozičků pro děti, kterými si rodiče i děti mohou zpříjemnit procházky po zámeckém parku.

Nemalým přínosem pro návštěvnost byla v roce 2022 rovněž filmová turistika. Kačina je oblíbenou destinací českých a zahraničních filmových štábů. Kromě několika historických dokumentárních projektů se zde v roce 2022 točil například zahraniční projekt Ballerina s hvězdným hereckým obsazením. Pro návštěvníky areálu jsme připravili speciální komentovanou prohlídku Filmová Kačina, která představuje nejzajímavější filmové projekty natáčené na Kačině.

Velmi populární jsou v areálu zámku také svatby a již třetí sezónu nabízí muzeum možnost ubytování v nově zrekonstruovaných apartmánech v prostorách bývalé kočárovny.

Mezi další aktivity, které pomohly významně rozšířit návštěvnickou základnu, patří kromě divadelního festivalu Makačino i letní muzikálový týden Kačina pod hvězdami či zařazení nejruznějších divadelních představení a speciálních prohlídek mezi víkendové akce. V roce 2022 NZM Kačina svým návštěvníkům opět nabídlo noční prohlídky a prohlídky se zámeckým duchem Rudolfem, které byly v minulosti mezi návštěvníky velmi oblíbené.

V roce 2022 bylo realizováno 118 lektorských výukových programů a workshopů pro školy, kterých se účastnilo 2.149 žáků mateřských, základních a středních škol. Hlavní osu tvořil program Příběh dřeva a Vánoční přání. O prázdninách proběhlo v zámeckém areálu sedm turnusů příměstských táborů. Presentaci sbírky a nabídku programů podpořila zmiňovaná dotace při výročí G. J. Mendela, kdy byla rozšířena expozice Království včel, informační panely ve skleníku a také rodinná hra Tváře zemědělství.

Přínosem je také úzká spolupráce s turistickou oblastí Kutnohorsko-Kolínsko. Již několikátou sezónu měli zájemci o kulturní výlety možnost zakoupit si společnou vstupenku na Kačinu, do Národního zemědělského muzea v Čáslavi a Národního hřebčína Kladruby nad Labem.

V rámci alespoň základní údržby areálu se podařilo sanovat dlouholetý deficit při péči o stromy, bylo vysazeno 152 nových stromů, pořízen speciální software pro management živé sbírky. V

rámci zlepšení návštěvnické infrastruktury probíhaly práce na parkovišti, optickým kabelem bylo lépe zabezpečeno propojení budov v areálu, byla opravena koruna části zídky Ha-Ha. Po odstěhování části sbírky do Čáslavi, mohly být návštěvníkům zpřístupněny nové prostory, některé jsou využívány pro lektorské programy jiné pro příměstské tábory. Před zkázou byly zachráněny žaluzie na pavilónu knihovny a pokračovaly konzervátorské práce v pavilónu divadla.

5.2.4 NZM Ohrada

zámek Ohrada, muzeum lesnictví, myslivosti a rybářství

Ohrada 17, Hluboká nad Vltavou

Expozice: Myslivost, Sallačova sbírka paroží, Sokolnictví, Rybářství, Sladkovodní akvária

Návštěvnost v roce 2022: 27 442

Zámek Ohrada je národní kulturní památkou.

Situace v roce 2022

Rok 2022 byl pro NZM Ohrada velmi významným rokem. Kromě vlastní muzejní práce kurátorů a týmu pobočky, která se zúročila v podobě mnoho zajímavých odborných akcí, výstav a lektorských aktivit, ale také intenzivní práci se sbírkou vč. konzervace, restaurování a zápůjček, se pozornost soustředila zejména na oslavu 180 jubilea vzniku prvního veřejného muzea v oborech lesnictví a myslivosti na světě.

Těmto oslavám předcházela již v roce 2021 podrobná práce na získávání archivních zdrojů a rešerši k tomuto tématu. Kurátoři podsbírkou Lesnictví tak díky uzavřenému Memorandu o spolupráci s SOA Třeboň získali exkluzivní podmínky a přístup pracovníků v archivech Třeboň a Český Krumlov a absolvovali nespočet hodin archivního bádání, které kromě ucelených poznatků o vzniku a počátcích muzea, přineslo také mnohé zajímavé a doposud nezveřejněné poznatky. Celá tato činnost se kromě vlastních oslav zúročí vydáním odborné publikace s přesahem pro laickou veřejnost o počátcích a historii vzniku muzea v roce 2023, včetně zveřejnění rešerše světových lesnických a mysliveckých veřejných muzejních institucí, zejména s ohledem na dobu jejich vzniku.

Oslavy jubilea tak procházely celým muzejním rokem 2022 na Ohradě. Konkrétní tematické výstupy pro veřejnost uvádíme dále v přehledu výstav a akcí. Novinkou bylo obsazení doposud nevyužitých výstavních míst v budově muzea. Je to moderní trend v muzejnictví – vést návštěvníka budovou muzea jednou tematickou linkou. A tak byly využity i historické výstavní vitríny na nových a poměrně nezvyklých místech (podesty, výklenky, chodby i nová místa ve stálých expozicích) k vystavení 180 sbírkových předmětů s podrobným příběhem každého z nich v popisce, označené samostatným logotypem oslav jubilea. K této cestě muzeem byl připraven a vytištěn návštěvnický kvíz o ceny, se zvědavými a zábavnými otázkami. Každý návštěvník tak musel absolvovat celou cestu muzeem. Tento způsob péče o návštěvníky byl úspěšný, osvědčil se množstvím odevzdaných odpovědních částí kvízu a budeme v něm pokračovat i v dalších tématech. Oslavy jubilea muzea provázela větší medializace včetně rozhlasových spotů, pořadů, článků i reklamy na sociálních sítích.

Kromě oslav jubilea byla realizována další významná aktivita díky prostředkům SMVS od našeho zřizovatele. V dnešní situaci s cenami energií se podařilo změnit záměr pořízení termokomory na potřebnější a logičtější vybudování restaurátorské dílny a na zkvalitnění podmínek a prostředí depozitářů. NZM Ohrada touto investiční akcí získalo kromě vlastního vybavení restaurátorské dílny (s orientací zejména na restaurování dřeva a dřevěných částí

sbírkových předmětů, dále také SP), jejíž zřízení bylo uvažováno a plánováno i v předchozích etapách (konkrétně 70. a 90. léta) muzea, také více kvalitního depozitárního mobiliáře vč. paletových regálů, elektrického vysokozdvížného vozíku či temperace místností depozitářů. Je možno konstatovat, že celý systém investičního vybavení tak napomohl k dosažení moderní úrovně muzejní depozitární péče o sbírky NZM Ohrada.

V souvislosti s oslavami jubilea byly pořízeny nové stylové vitríny na zbraně v Hodovním sále, zřízena nová miniexpozice s kostrou zubřice a také miniexpozice věnovaná zakladatelům muzea ve vstupní chodbě muzea. Započala také tvorba nové expozice „Pohádkového muzea“ ve sklepení loveckého zámku. Koncepce celého prostoru, kde se objevují různě zpracovaná témata lesnictví, myslivosti a rybnářství, je založena na principech moderní zážitkové a edukační expozice pro návštěvníky každého věku, samozřejmě s akcentem na ty nejmenší.

5.2.5 NZM Ostrava

Muzeum potravin a zemědělských strojů

Vítkovice 3033, 703 00 Ostrava – Vítkovice

**expozice: depozitáře zemědělské techniky, Galerie českých potravin, Depozitář potravin
návštěvnost v roce 2022: 15 291**

Situace v roce 2022

V roce 2022 se ostravská pobočka plně rozjela z hlediska návštěvnického provozu a nebyla omezována žádnými restriktivními opatřeními, jako v předchozích dvou letech. Z pohledu nových akvizic se podařilo získat nový funkční stabilní motor Lorenz, funkční půdní frézu PF 62 i s valníkem (známou z filmu Slavnosti sněženek) a konečně bylo završeno několikaleté úsilí o instalaci pronajatého originálního letounu Zlín Z 37 s imatrikulací OK-HJC, který si zahrál významnou roli ve filmu Jiřího Menzla Vesničko má středisková z roku 1985. Toto letadlo bylo zavěšeno pod stropem haly Veronikárna. V rámci péče o sbírkové předměty došlo k výměně špatných pneumatik i několika zemědělských strojů. Hlavní výstavou roku 2022 se stal projekt pod vedením kurátora Františka Švábenického s názvem Zemědělství 4.0, výstava podpořená mimo jiné z grantu Moravskoslezského kraje v rámci individuální dotace. Výstavu slavnostně otevřel 5. dubna pan ministr Zdeněk Nekula, pro něhož je používání moderních technologií v zemědělství – tzv. precizní zemědělství – jednou z hlavních programových priorit. Dále byly připraveny 2 výstavy ve spolupráci s Ostravskou univerzitou, několik panelových výstav uvnitř i vně objektu a jedna fotografická výstava ve spolupráci se Slezskou univerzitou v Opavě. NZM Ostrava se také aktivně zapojilo do přípravy, koordinace a realizace dotace, kterou muzeum získalo od Ministerstva kultury při příležitosti oslav 200 let od narození zakladatele genetiky a rodáka ze slezských Hynčic Gregora Johanna Mendela. Ostravská pobočka připravila venkovní terénní hru situovanou do rodné vesnice, dále prezentaci rostlin, se kterými pracoval slavný rodák Moravskoslezského kraje a také lektorský program věnovaný včelám a včelaření. V rámci spolupráce s destinačním managementem kraje jsme se prezentovali při několika aktivitách (Pojez festy) a připravili jsme projekt interaktivního prvku Digitální revoluce, jenž byl součástí výstavy Zemědělství 4.0. Z významných akcí stojí za to zmínit Ostrava žije vínem, dva termíny Ale festu Lopni becčku, Krajskou zahrádkářskou výstavu a první ročník Moravskoslezského jarmarku, na kterém byly prezentovány regionální potravinářské značky hned tří místních akčních skupin. Celkově expozice, výstavy a akce muzea navštívilo 40 428 lidí z toho 15 291 v rámci standardního vstupného. Provozně bylo muzeum omezeno na podzim rekonstrukcí podlahy ve 3. NP, která byla výsledkem reklamačního řízení u stavební firmy. V druhé polovině

roku byl také připraven záměr nového projektu, jež by se mohl ucházet o investiční prostředky z výzvy pro muzea v rámci Integrované teritoriální investice a jež by mohl muzeu přinést především zatraktivnění expozic a jejich větší interaktivitu. S ohledem na nárůst cen energií a služeb NZM Ostrava přikročilo k optimalizaci nákladů, byl zredukován počet dozorců a nastaven úspornější způsob úklidu, bylo také snížena tepelná pohoda pro návštěvníky a dohledový personál ve vestavbě a nástavbě a dále jsou hledány nové zdroje vytápění a případné řešení výroby elektrické energie prostřednictvím FVE přes vypsané výzvy dotačních titulů.

5.2.6 NZM Valtice (zahrnuje i referát Znojmo)

Muzeum vinařství, zahradnictví a krajiny

Náměstí Svobody 8, Valtice

Expozice: Národní expozice vinařství, Krajina Lednicko-valtického areálu, Tajemný život v půdě

Návštěvnost v roce 2022: 63 054

Expozice: Znojmo – Expozice pivovarnictví

Návštěvnost v roce 2022: 3 849

Situace v roce 2022

Muzeu od r. 2020 běží pětiletá doba udržitelnosti projektu „Modernizace areálu a zefektivnění správy podsbírek“, v rámci, kterého byly otevřeny tři nové moderní expozice – Národní expozice vinařství, Krajina Lednicko-valtického areálu a Tajemný život v půdě. Došlo ke zlepšení podmínek uchování a uložení sbírkového fondu muzea v depozitářích, rekonstrukcí prošla také střecha budovy a podkroví, vznikla malá expozice v půdních prostorách. Muzeum získalo novou pavlač ve dvorní části druhého nadzemního podlaží. Součástí modernizace bylo rovněž zpřístupnění expozic pro návštěvníky s omezenou mobilitou.

V návaznosti na vzniklé expozice byly vytvořeny tematické lektorské programy pro žáky mateřských a základních škol: „Krajina Lednicko-valtického areálu“ a „Tajemný život v půdě“. Nabídka byla postupně rozšířena o program „Réva vinná v kraji vína“, který je určený žákům 3. – 9. tříd základních škol a seznamuje se základy vinohradnictví a vinařství, pomocí interaktivního modelu přibližuje princip lisování hroznů, seznamuje se základními vůněmi a vadami vína nebo s využitím vinné révy v potravinářství, kosmetice a farmacii. Ve spolupráci se Zahradnickou fakultou Mendelovy univerzity v Brně proběhly na půdě muzea edukační přednášky o genetice pro studenty středních škol, které byly pořádány v návaznosti na výstavu „G. J. Mendel – zakladatel genetiky, šlechtitel, ovocnář“, jež vznikla v rámci oslav 200. výročí narození tohoto světoznámého vědce.

K efektivnějšímu využití dvorního prostranství byly pořízeny výstavní stojany k pořádání panelových výstav, což do budoucna umožní nabídnout návštěvníkům ještě více výstav a zajímavých informací. Vzhledem ke každoroční letní výstavě balkonových květin a letniček s názvem „Barevná inspirace“ byly pořízeny velkoobjemové květináče ke sjednocení vizuálního stylu nádvoří. Venkovní prostranství doplnila edukační dřevěná tabule s ukázkou živočichů a rostlin Lednicko-valtického areálu.

Budova muzea se dočkala důstojného označení a její fasádu nově zdobí grafický nápis „NÁRODNÍ ZEMĚDĚLSKÉ MUZEUM“, což kromě estetické funkce zvyšuje přehlednost a nepřehlédnutelnost instituce jak čelně při pohledu z náměstí, tak i zezadu od valtického zámku.

V srpnu 2022 přivítala valtická pobočka účastníky 26. Generální konference ICOM, mezi jejíž spolupořadatele NZM patřilo, a přiblížilo jim tak místní krajinu a tematiku vinařství, spojenou s ochutnávkou vína v nedalekém Salonu vín ČR. Ke konci roku proběhla technická údržba a modernizace IT sítí. Byla také dokončena 3D vizualizace, která umožňuje virtuální prohlídku muzejních prostor.

Pod pobočku Valtice je organizačně začleněna pobočka Znojmo, kde se nachází Expozice pivovarnictví. Ta je umístěna ve varně bývalého pivovaru, její technologické zařízení z roku 1930 bylo v roce 2010 prohlášeno kulturní památkou. Provozovatelem Expozice pivovarnictví je příspěvková organizace Města Znojma Znojemská beseda.

5.3 Ekonomická část

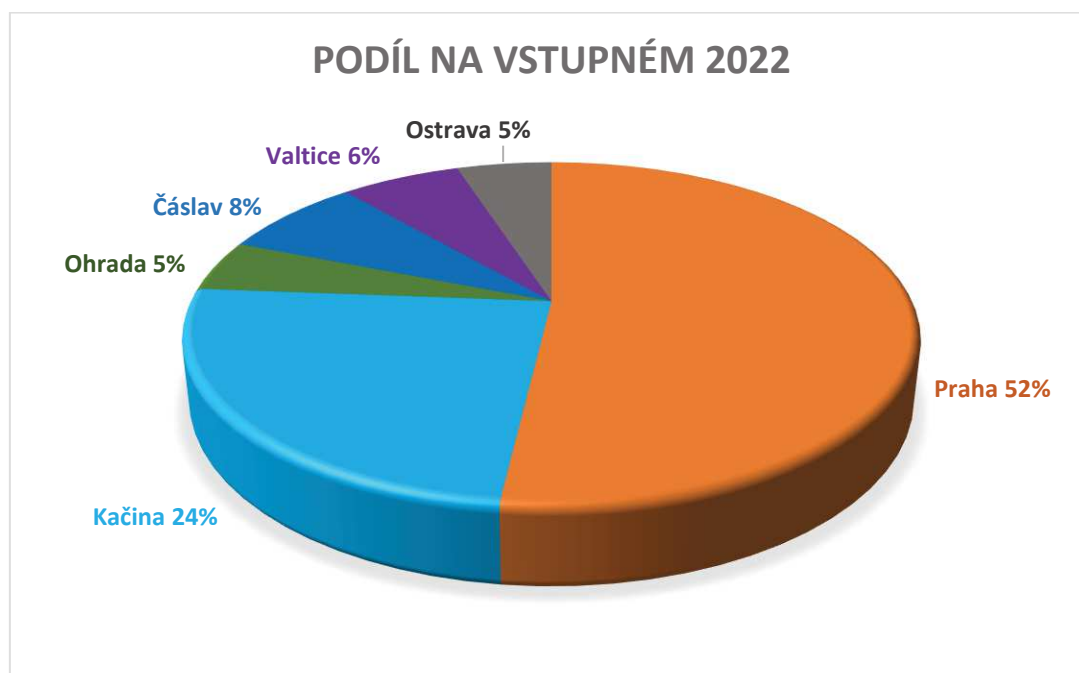
5.3.1 Příjmy ze vstupného

V roce 2022 činily příjmy ze vstupného na všech pobočkách NZM celkem 16 755 101 Kč. Oproti roku 2021, který byl postižen pandemií Covid-19, několika měsíční uzavírkou muzeí a omezením veřejných akcí, se zvýšily o 8 928 101 Kč.

Tab. 6. Přehled příjmů ze vstupného v roce 2022 podle poboček.

	Praha	Kačina	Ohrada	Čáslav	Valtice	Ostrava	Znojmo
leden	549 890,0	0,0	0,0	0,0	0,0	33 100,0	98,5
únor	881 380,0	0,0	0,0	300,0	2 340,0	53 360,0	227,5
březen	670 160,0	36 830,0	0,0	1 200,0	3 450,0	111 290,0	381,5
duben	1 132 070,0	469 802,0	51 240,0	68 430,0	50 310,0	71 860,0	571,0
květen	337 900,0	404 760,0	58 120,0	81 230,0	68 750,0	96 110,0	568,0
červen	438 350,0	329 342,0	68 940,0	523 970,0	83 550,0	20 210,0	584,5
červenec	777 510,0	797 310,0	250 250,0	194 600,0	204 260,0	109 280,0	2 335,5
srpen	925 090,0	869 610,0	229 990,0	255 740,0	229 450,0	96 770,0	1 990,5
září	668 270,0	265 345,0	68 750,0	81 070,0	112 150,0	73 250,0	844,0
říjen	741 240,0	451 260,0	62 755,0	57 480,0	277 930,0	92 180,0	935,5
listopad	961 450,0	22 400,0	3 000,0	6 840,0	29 860,0	30 953,0	712,0
prosinec	603 260,0	429 040,0	14 540,0	1 740,0	0,0	52 568,0	417,5
Celkem	8 686 570,0	4 075 699,0	807 585,0	1 272 600,0	1 062 050,0	840 931,0	9 666,0

Graf 3. Podíl na příjmu ze vstupného podle poboček v roce 2022.



5.3.2 Evropské fondy a rekonstrukce na pobočkách

IROP Čáslav: – Provozně nízkonákladový depozitář NZM v Čáslavi, č. akce 129V022002035, čerpání ve výši 0 Kč, z toho 0 Kč investiční způsobilé výdaje a 0 Kč neinvestiční způsobilé výdaje a 0 Kč investiční nezpůsobilé výdaje, projekt se překlopil do fáze udržitelnosti, první zpráva o udržitelnosti bude podána k 3. 3. 2023.

IROP Ostrava – Depozitárně-expoziční objekt NZM v Ostravě číslo akce: 129V022002037, čerpání ve výši 0 Kč, z toho 0 Kč investiční způsobilé výdaje a 0 Kč neinvestiční způsobilé výdaje a 0 Kč investiční nezpůsobilé výdaje, projekt se překlopil do fáze udržitelnosti, první zpráva o udržitelnosti byla podána k 31. 1. 2022.

IROP Valtice – Modernizace areálu a zefektivnění správy podsbírek NZM Valtice číslo akce: 129V022002036, čerpání ve výši 0 Kč, z toho 0 Kč investiční způsobilé výdaje a 0 Kč neinvestiční způsobilé výdaje a 0 Kč investiční nezpůsobilé výdaje, projekt je v fázi udržitelnosti, druhá zpráva o udržitelnosti byla podána k 3. 5. 2022.

PŘEHLED O ČERPÁNÍ VÝDAJŮ Z FONDU REPRODUKCE MAJETKU

FRM NZM byl využit zejména:

NZM Čáslav – Pump tracková dráha a sadové úpravy dešťového poldru a okolí v areálu NZM Čáslav, realizační náklady 1 364 202,71 Kč. V rámci uvedené akce došlo v areálu pobočky Čáslav k vybudování pump trackové dráhy včetně sadových úprav v jejím okolí a k úpravě okolí dešťového poldru. Akce navázala a na rozdělení dešťové kanalizace provedené v roce 2021.

NZM Ostrava – Depozitárně - expoziční objekt NZM v Ostravě – odstranění vady díla, vada podlahové stěrky ve 3NP, náklady 1 815 375,10 Kč. V rámci uvedené akce byla provedena oprava podlahové stěrky v expoziční části 3. NP pobočky. Oprava byla provedena v rámci reklamace původní stavby a byla hrazena z bankovní záruky.

NZM Praha – Pobočka Praha v roce 2022 čerpala investiční prostředky ze dvou investičních akcí č. 129V022002017 – Postupná realizace expozic NZM Praha 7 a č. 129V022002019 – Postupná obnova budovy muzea NZM Praha 7.

Akce č. 129V022002017 – Postupná realizace expozic NZM Praha 7 byla čerpána v celkové výši 2 274 323,56 Kč.

Na pobočce Praha byly začátkem roku 2022 zahájeny práce na projektové přípravě pro posílení VZT v části budovy NZM Praha. Předmětem projektové přípravy bylo zpracování projektové dokumentace vč. zajištění inženýrské činnosti pro vydání pravomocného stavebního povolení na realizaci klimatizace administrativní části budovy NZM Praha, kde zejména na jižní straně budovy v letních měsících dochází k abnormálnímu přehřívání kanceláří.

V návaznosti na projektovou přípravu byla ještě v roce 2022 realizována vlastní investiční akce „Řešení klimatizace v prostorách administrativy v budově NZM Praha“.

Koncem roku 2022 byl zároveň vysoutěžen dodavatel pro zpracování projektové dokumentace na akci „Rekonstrukce topné soustavy v budově NZM Praha“, která zahrnuje zejména realizaci měření a regulaci topné soustavy osazením regulačních termostatických hlavíc topných těles v budově NZM Praha pro možnost regulace teploty ve výstavních sálech i ostatních místnostech budovy (kanceláře, sklady, archívy apod.), a to za účelem úspory energie pro vytápění.

Akce č. 129V022002019 – Postupná obnova budovy muzea NZM Praha 7 byla čerpána v celkové výši 1 508 267,94 Kč.

Koncem roku 2022 byla na pobočce Praha zahájena realizace investiční akce „Rekonstrukce multifunkčního sálu v budově NZM Praha“, který je umístěn v přízemí východního křídla hlavní budovy NZM, pobočka Praha na adrese Kostelní 1300/44, Praha 7. Předmětem akce jsou stavební úpravy spočívající zejména ve vybudování klimatizovaných jednacích místností a sálů pro pořádání konferencí, výstav, seminářů, společenských a kulturních akcí, dále vybudování muzejní kavárny i šaten pro návštěvníky.

Jednotlivé prostory multifunkčního sálu budou předěleny nově instalovanými přemístitelnými příčkami (mobilními shrnovacími stěnami) umožňujícími variabilní změny dispozice, což značně zvýší možnosti ve využití multifunkčního sálu. Rekonstrukce multifunkčního sálu po jeho dokončení v průběhu roku 2023 zároveň zatraktivní budovu muzea, jak pro návštěvníky, tak i ostatní partnery a spolupracovníky a zároveň z kvalitní nabídku pronájmu tohoto prostoru.

Pobočka Praha dále v roce 2022 čerpala investiční prostředky i z vlastních zdrojů, a to z Fondu rozvoje majetku (FRM). Z FRM v tomto roce byly realizovány tyto významnější investiční akce:

- Dodávka a montáž dveří do administrativní části (kanceláří) budovy NZM Praha v ceně 362 320,10 Kč vč. DPH,
- Doplnění bodových analogových hlásičů EPS do expozic „Rybářství“ a „Gastronomie“, a to v rámci kompletního dovybavení systému EPS v budově NZM Praha o celkových nákladech 242 195,60 Kč vč. DPH,

- Výměna dvoukřídlých venkovních hliníkových (Al) vchodových dveří s třibodovým zámekem a bezpečnostním izolačním dvojsklem do přízemí severní budovy NZM Praha o celkových nákladech 292 541,16 Kč vč. DPH.

NZM Valtice – rozšíření SLB a SLN rozvodů ve 3.NP, náklady 406 262,30 Kč. V rámci uvedené akce bylo realizováno nové napojení slaboproudé rozvodny a byla provedena úprava rozvodů a oprava omítek a podhledu v kanceláři ředitele.

Tabulky financování vybraných oprav a investic z FRM:

opravy a udržování nad 300 tis. Kč		
název	pobočka	v tis. Kč
Podlahová stěrka ve 3NP	Ostrava	1 815,4
Řešení klimatizace v prostorách administrativy	Praha	2 274,3
Rozšíření SLB a SLN rozvodů	Valtice	406,3

investice nad 300 tis. Kč		
název	pobočka	v tis. Kč
Rekonstrukce multifunkčního sálu	Praha	1 508,3
Pump tracková dráha	Čáslav	1 364,2

5.4 Hospodaření organizace

Celkové výnosy za rok 2022 byly v hlavní činnosti 168 343,4 tis. Kč, příspěvek od zřizovatele na provoz NZM byl ve výši 107 918 tis. Kč, příspěvek zřizovatele na vědu a výzkum byl 4 685 tis. Kč, dotace ISO včetně odpisů ve výši 586,4 tis. Kč, dále příspěvek MK na projekty NAKI byl 3 963,02 tis. Kč a na projekt Mendel ve výši 4 371 tis. Kč. V roce 2022 byla z rozpočtu Moravskoslezského kraje poskytnuta dotace ve výši 1 500 tis. Kč na realizaci projektu „Zemědělské kulturní dědictví a tradice Moravskoslezského kraje prezentované v Národním zemědělském muzeu“. Dále pobočka Ohrada NZM obdržela dotaci od města Hluboká v celkové výši 50 tis. Kč (180. výročí NZM, Vorašské slavnosti, Lesnický den), pobočka Čáslav NZM dotaci města Čáslav ve výši 35 tis. Kč, dotaci na Selský dvorek od Městské části Praha 7 ve výši 30 tis. Kč, finanční dar Lesy ČR ve výši 150 tis. Kč, nadační příspěvek Nadace barokního divadla zámku Český Krumlov ve výši 70 tis. Kč.

Celkový příspěvek zřizovatele včetně všech dotací a odpisu majetku u IROP ve výši 4 042 tis. Kč činil 127 650,5 tis. Kč.

Celkové náklady NZM za rok 2022 v hlavní činnosti byly 169 462,5 tis. Kč. K pokrytí ztráty v hlavní činnosti byl použit také rezervní fond, který byl narozpočtován.

V roce 2022 došlo k navyšování cen téměř u všech dodavatelů, což bylo zapříčiněno válečným konfliktem a růstem cen energií a cen za práci. V nákladech se to projevilo zejména ve službách za ostrahu, úklid, poštovní služby, telefonní služby, pohonné hmoty a jiné. NZM je nucena pokrýt tyto náklady čerpáním rezervního fondu. Dále v roce 2022 došlo k další aktualizaci nařízení vlády č. 341/2017 Sb., kterým se zvýšily mzdové tarify, což se promítlo do růstu mzdových nákladů a veškerých povinných odvodů s tím spojených. Došlo také k nárůstu minimální a zaručené mzdy, což se promítá do růstu ostatních osobních nákladů a také do cen za služby od externích firem, jež zprostředkovávají pro NZM pracovníky (např. ostraha).

Do jiné činnosti byly zahrnuty výnosy z krátkodobých a dlouhodobých pronájmů ve výši 6 249 720,48 Kč, výnosy z prodeje služeb ve výši 98 925,62 Kč, výnosy z prodeje zboží ve výši 862 229,23 Kč a ostatní výnosy z činnosti ve výši 479 686,28 Kč. Celkové výnosy byly ve výši 7 690 561,61 Kč. Celkové náklady byly ve výši 6 571 483,46 Kč.

Hospodářský výsledek je tvořen výsledkem hospodaření z hlavní činnosti a ziskem vytvořeným v jiné činnosti po zdanění a je v roce 2022 ve výši 0 Kč. NZM hospodařilo s vyrovnaným rozpočtem.

5.5 Personální údaje

V roce 2022 bylo v NZM 91,34 přepočtených úvazků v rámci hlavní činnosti včetně zaměstnanců v projektech výzkumu z ministerstva kultury NAKI (2).



ZPRÁVA NEZÁVISLÉHO AUDITORA

o ověření účetní závěrky

za kalendářní rok 2022

státní příspěvkové organizace

Národní zemědělské muzeum, s. p. o.



AHM s.r.o. je zapsaná u Městského soudu v Praze, oddíl C, vložka 48759

Sídlo: Za Strahovem 339/20
169 00 Praha 6 – Břevnov
Telefon: +420 234 714 300
Datová schránka: xxhnp3

www.aspekt.hm
Bankovní spojení:
152 491 291 / 0600
DIČ: CZ25089480

Kancelář: Palackého nám. 90
278 01 Kralupy nad Vltavou
Telefon: +420 315 721 436
Auditorská společnost č. 407



Identifikační údaje:

Obchodní firma: Národní zemědělské muzeum, s.p.o.
Sídlo: Kostelní 1300/44, 170 00, Praha 7
Identifikační číslo: 750 75 741
Právní forma: státní příspěvková organizace
Předmět činnosti: provozování muzea, pořádání výstav a expozic
Statutární orgán:
Generální ředitel: Ing. Zdeněk Novák

Auditorská firma: AHM audit s.r.o.
Za Strahovem 339/20, Praha 6 – Břevnov, PSČ 169 00
Oprávnění č. 407 Komory auditorů České republiky
Odpovědný auditor: Ing. Pavlína Prekopová
Oprávnění č. 2422 Komory auditorů České republiky

Přílohy:

- účetní závěrka za kalendářní rok 2022



AHM s.r.o. je zapsaná u Městského soudu v Praze, oddíl C, vložka 48759

Sídlo: Za Strahovem 339/20
169 00 Praha 6 – Břevnov
Telefon: +420 234 714 300
Datová schránka: xxhnqp3

www.aspekt.hm
Bankovní spojení:
152 491 291 / 0600
DIČ: CZ25089480

Kancelář: Palackého nám. 90
278 01 Kralupy nad Vltavou
Telefon: +420 315 721 436
Auditorská společnost č. 407



ZPRÁVA NEZÁVISLÉHO AUDITORA

k účetní závěrce

-pro zřizovatele státní příspěvkové organizace Národní zemědělské muzeum, s. p. o.

Výrok auditora

Provedli jsme audit přiložené účetní závěrky státní příspěvkové organizace Národní zemědělské muzeum, s. p. o. (dále jen „Státní příspěvková organizace“) sestavené na základě českých účetních předpisů, která se skládá z rozvahy k 31. 12. 2022, výkazu zisku a ztráty, přehledu o změnách vlastního jmění a přehledu o peněžních tocích za rok končící k 31.12.2022 a přílohu této účetní závěrky, která obsahuje popis použitých podstatných účetních metod a další vysvětlující informace. Údaje o státní příspěvkové organizace jsou uvedeny v příloze této účetní závěrky.

Podle našeho názoru účetní závěrka podává věrný a poctivý obraz aktiv a pasiv státní příspěvkové organizace Národní zemědělské muzeum, s. p. o. k 31.12.2022 a nákladů a výnosů a výsledku jejího hospodaření a peněžních toků za rok končící 31.12.2022 v souladu s českými účetními předpisy.

Základ pro výrok

Audit jsme provedli v souladu se zákonem o auditorech a standardy Komory auditorů České republiky (KA ČR) pro audit, kterými jsou mezinárodní standardy pro audit (ISA) případně doplněné a upravené souvisejícími aplikačními doložkami. Naše odpovědnost stanovená těmito předpisy je podrobněji popsána v oddílu Odpovědnost auditora za audit účetní závěrky. V souladu se zákonem o auditorech a Etickým kodexem přijatým Komorou auditorů České republiky jsme na Státní příspěvkové organizace nezávislí a splnili jsme i další etické povinnosti vyplývající z uvedených předpisů. Domníváme se, že důkazní informace, které jsme shromáždili, poskytují dostatečný a vhodný základ pro vyjádření našeho výroku.

Ostatní informace uvedené ve výroční zprávě

Za ostatní informace se považují informace uvedené ve výroční zprávě mimo účetní závěrku a naši zprávu auditora. Za ostatní informace odpovídá statuární orgán Státní příspěvkové organizace.

Náš výrok k účetní závěrce se k ostatním informacím nevztahuje. Přesto je však součástí našich povinností souvisejících s ověřením účetní závěrky seznámení se s ostatními informacemi a posouzení, zda ostatní informace nejsou ve významném (materiálním) nesouladu s účetní závěrkou či s našimi znalostmi o účetní jednotce získanými během ověřování účetní závěrky



AHM s.r.o. je zapsaná u Městského soudu v Praze, oddíl C, vložka 48759

Sídlo: Za Strahovem 339/20
169 00 Praha 6 – Břevnov
Telefon: +420 234 714 300
Datová schránka: xxhnp3

www.aspekt.hm
Bankovní spojení:
152 491 291 / 0600
DIČ: CZ25089480

Kancelář: Palackého nám. 90
278 01 Kralupy nad Vltavou
Telefon: +420 315 721 436
Auditorská společnost č. 407

nebo zda se jinak tyto informace nejeví jako významně (materiálně) nesprávné. Také posuzujeme, zda ostatní informace byly ve všech významných (materiálních) ohledech vypracovány v souladu s příslušnými právními předpisy. Tímto posouzením se rozumí, zda ostatní informace splňují požadavky právních předpisů na formální náležitosti a postup vypracování ostatních informací v kontextu významnosti (materiality), tj. zda případné nedodržení uvedených požadavků by bylo způsobitelné ovlivnit úsudek činěný na základě ostatních informací.

Ostatní informace jsme do data naší zprávy neobdrželi, a proto se k nim nevyjadřujeme. Pokud po seznání s nimi usoudíme, že obsahují významnou (materiální) nesprávnost, jsme povinni předat tuto informaci zřizovateli Státní příspěvkové organizace.

Odpovědnost statutárního orgánu účetní jednotky za účetní závěrku

Statutární orgán státní příspěvkové organizace je odpovědný za sestavení účetní závěrky, která podává věrný a poctivý obraz v souladu s českými účetními předpisy, a za takový vnitřní kontrolní systém, který považuje za nezbytný pro sestavení účetní závěrky tak, aby neobsahovala významné (materiální) nesprávnosti způsobené podvodem nebo chybou.

Při sestavování účetní závěrky je statutární orgán Státní příspěvkové organizace povinen posoudit, zda je Státní příspěvková organizace schopna nepřetržitě trvat, a pokud je to relevantní, popsat v příloze účetní závěrky záležitosti týkající se jejího nepřetržitého trvání a použití předpokladu nepřetržitého trvání při sestavení účetní závěrky, s výjimkou případů, kdy statutární orgán plánuje zrušení Státní příspěvkové organizace nebo ukončení její činnosti, resp. kdy nemá jinou reálnou možnost než tak učinit.

Odpovědnost auditora

Naším cílem je získat přiměřenou jistotu, že účetní závěrka jako celek neobsahuje významnou (materiální) nesprávnost způsobenou podvodem nebo chybou a vydat zprávu auditora obsahující náš výrok. Přiměřená míra jistoty je velká míra jistoty, nicméně není zárukou, že audit provedený v souladu s výše uvedenými předpisy ve všech případech v účetní závěrce odhalí případnou existující významnou (materiální) nesprávnost. Nesprávnosti mohou vzniknout v důsledku podvodů nebo chyb a považují se za významné (materiální), pokud lze reálně předpokládat, že by jednotlivě nebo v souhrnu mohly ovlivnit ekonomická rozhodnutí, která uživatelé účetní závěrky na jejím základě přijmou.

Při provádění auditu v souladu s výše uvedenými předpisy je naší povinností uplatňovat během celého auditu odborný úsudek a zachovávat profesní skepticismus. Dále je naší povinností:

- Identifikovat a vyhodnotit rizika významné (materiální) nesprávnosti účetní závěrky způsobené podvodem nebo chybou, navrhnout a provést auditorské postupy reagující na tato rizika a

získat dostatečné a vhodné důkazní informace, abychom na jejich základě mohli vyjádřit výrok. Riziko, že neodhalíme významnou (materiální) nesprávnost, k níž došlo v důsledku podvodu, je větší než riziko neodhalení významné (materiální) nesprávnosti způsobené chybou, protože součástí podvodu mohou být tajné dohody, falšování, úmyslná opomenutí, nepravdivá prohlášení nebo obcházení vnitřních kontrol statutárním orgánem.

- Seznámit se s vnitřním kontrolním systémem Státní příspěvkové organizace relevantním pro audit v takovém rozsahu, abychom mohli navrhnout auditorské postupy vhodné s ohledem na dané okolnosti, nikoli abychom mohli vyjádřit názor na účinnost vnitřního kontrolního systému.
- Posoudit vhodnost použitých účetních pravidel, přiměřenost provedených účetních odhadů a informace, které v této souvislosti statutární orgán Státní příspěvkové organizace uvedl v příloze účetní závěrky.
- Posoudit vhodnost použití předpokladu nepřetržitosti trvání při sestavení účetní závěrky statutárním orgánem a to, zda s ohledem na shromážděné důkazní informace existuje významná (materiální) nejistota vyplývající z událostí nebo podmínek, které mohou významně zpochybnit schopnost Státní příspěvkové organizace trvat nepřetržitě. Jestliže dojdeme k závěru, že taková významná (materiální) nejistota existuje, je naší povinností upozornit v naší zprávě na informace uvedené v této souvislosti v příloze účetní závěrky, a pokud tyto informace nejsou dostatečné, vyjádřit modifikovaný výrok. Naše závěry týkající se schopnosti Státní příspěvkové organizace trvat nepřetržitě vycházejí z důkazních informací, které jsme získali do data naší zprávy. Nicméně budoucí události nebo podmínky mohou vést k tomu, že Státní příspěvková organizace ztratí schopnost trvat nepřetržitě.
- Vyhodnotit celkovou prezentaci, členění a obsah účetní závěrky, včetně přílohy, a dále to, zda účetní závěrka zobrazuje podkladové transakce a události způsobem, který vede k věrnému zobrazení.

Naší povinností je informovat statutární orgán mimo jiné o plánovaném rozsahu a načasování auditu a o významných zjištěních, která jsme v jeho průběhu učinili, včetně zjištěných významných nedostatků ve vnitřním kontrolním systému.

V Praze dne 20.3.2023

Auditorská společnost:

AHM audit s.r.o.
Oprávnění č. 407



Statutární auditor:

Ing. Pavlína Prekopová
Oprávnění č. 2422

IČO: 75075741
 Kapitola: 329
 Právní forma: Příspěvková organizace
 Okamžik sestavení: 22.02.2023 11:33:06
 Předmět činnosti: 91020

VÝKAZNICTVÍ PŘÍSPĚVKOVÝCH ORGANIZACÍ

MÚZO Praha s.r.o.

VÝKAZ ZISKU A ZTRÁTY

Sestavený k 31.12.2022

(v Kč, s přesností na dvě desetinná místa)

Národní zemědělské muzeum, s.p.o.

Kostelní 1300/44 , 17000 Praha 7 - Holešovice

Jméno a příjmení osoby odpovědné za sestavení: Dita Drozdová
 E-mail osoby odpovědné za sestavení: dita.drozdova@nzm.cz
 Telefon osoby odpovědné za sestavení: 607093334

			1	2	3	4
			ÚČETNÍ OBDOBÍ			
			BĚŽNÉ		MINULÉ	
Číslo položky	Název položky	Syntetický účet	Hlavní činnost	Hospodářská činnost	Hlavní činnost	Hospodářská činnost
A.	NÁKLADY CELKEM		169 462 477,02	6 571 483,46	158 335 112,18	5 995 571,60
A.I.	Náklady z činnosti		169 377 049,95	6 571 483,46	158 301 213,59	5 995 571,60
A.I.1.	Spotřeba materiálu	501	6 365 013,25	80 081,84	6 017 298,29	60 003,30
A.I.2.	Spotřeba energie	502	7 742 777,03	499 367,35	6 092 792,14	177 102,16
A.I.3.	Spotřeba jiných neskladovatelných dodávek	503	0,00	0,00	0,00	0,00
A.I.4.	Prodané zboží	504	0,00	656 189,39	0,00	508 302,51
A.I.5.	Aktivace dlouhodobého majetku	506	0,00	0,00	0,00	0,00
A.I.6.	Aktivace oběžného majetku	507	0,00	0,00	0,00	0,00
A.I.7.	Změna stavu zásob vlastní výroby	508	0,00	0,00	0,00	0,00
A.I.8.	Opravy a udržování	511	13 654 758,72	143 088,96	15 454 495,43	102 747,81
A.I.9.	Cestovné	512	382 692,48	0,00	385 813,89	0,00
A.I.10.	Náklady na reprezentaci	513	98 509,36	0,00	113 876,69	0,00
A.I.11.	Aktivace vnitroorganizačních služeb	516	0,00	0,00	0,00	0,00
A.I.12.	Ostatní služby	518	33 889 778,87	537 184,56	29 451 704,67	457 542,15
A.I.13.	Mzdové náklady	521	51 441 295,00	3 465 592,00	50 104 507,00	3 384 515,00
A.I.14.	Zákonné sociální pojištění	524	16 439 277,50	1 113 588,50	15 820 158,70	1 237 274,30
A.I.15.	Jiné sociální pojištění	525	144 747,00	1 018,00	140 833,08	941,92
A.I.16.	Zákonné sociální náklady	527	1 088 285,60	0,00	1 130 564,82	0,00
A.I.17.	Jiné sociální náklady	528	1 315 587,00	0,00	1 207 184,00	0,00
A.I.18.	Daň silniční	531	0,00	0,00	0,00	0,00
A.I.19.	Daň z nemovitostí	532	57 422,00	0,00	57 423,00	0,00
A.I.20.	Jiné daně a poplatky	538	24 835,09	0,00	65 067,74	0,00

			1	2	3	4
			ÚČETNÍ OBDOBÍ			
			BĚŽNÉ		MINULÉ	
Číslo položky	Název položky	Syntetický účet	Hlavní činnost	Hospodářská činnost	Hlavní činnost	Hospodářská činnost
A.I.22.	Smluvní pokuty a úroky z prodlení	541	0,00	0,00	0,00	0,00
A.I.23.	Jiné pokuty a penále	542	0,00	0,00	3 421,00	0,00
A.I.24.	Dary a jiná bezúplatná předání	543	0,00	0,00	0,00	0,00
A.I.25.	Prodaný materiál	544	0,00	0,00	0,00	0,00
A.I.26.	Manka a škody	547	0,00	0,00	0,00	0,00
A.I.27.	Tvorba fondů	548	0,00	0,00	0,00	0,00
A.I.28.	Odpisy dlouhodobého majetku	551	27 868 964,42	75 372,86	27 292 383,69	67 142,45
A.I.29.	Prodaný dlouhodobý nehmotný majetek	552	0,00	0,00	0,00	0,00
A.I.30.	Prodaný dlouhodobý hmotný majetek	553	0,00	0,00	0,00	0,00
A.I.31.	Prodané pozemky	554	0,00	0,00	0,00	0,00
A.I.32.	Tvorba a zúčtování rezerv	555	2 645 832,00	0,00	0,00	0,00
A.I.33.	Tvorba a zúčtování opravných položek	556	376 622,38	0,00	90 751,69	0,00
A.I.34.	Náklady z vyřazených pohledávek	557	0,00	0,00	0,00	0,00
A.I.35.	Náklady z drobného dlouhodobého majetku	558	5 192 252,03	0,00	4 270 007,91	0,00
A.I.36.	Ostatní náklady z činnosti	549	648 400,22	0,00	602 929,85	0,00
A.II.	Finanční náklady		85 427,07	0,00	33 898,59	0,00
A.II.1.	Prodané cenné papíry a podíly	561	0,00	0,00	0,00	0,00
A.II.2.	Úroky	562	0,00	0,00	0,00	0,00
A.II.3.	Kurzové ztráty	563	82,32	0,00	321,76	0,00
A.II.4.	Náklady z přecenění reálnou hodnotou	564	0,00	0,00	0,00	0,00
A.II.5.	Ostatní finanční náklady	569	85 344,75	0,00	33 576,83	0,00
A.III.	Náklady na transfery		0,00	0,00	0,00	0,00
A.III.1.	Náklady vybraných ústředních vládních institucí na transfery	571	0,00	0,00	0,00	0,00
A.III.2.	Náklady vybraných místních vládních institucí na transfery	572	0,00	0,00	0,00	0,00
A.V.	Daň z příjmů		0,00	0,00	0,00	0,00
A.V.1.	Daň z příjmů	591	0,00	0,00	0,00	0,00
A.V.2.	Dodatečné odvody daně z příjmů	595	0,00	0,00	0,00	0,00

			1	2	3	4
			ÚČETNÍ OBDOBÍ			
			BĚŽNÉ		MINULÉ	
Číslo položky	Název položky	Syntetický účet	Hlavní činnost	Hospodářská činnost	Hlavní činnost	Hospodářská činnost
B.	VÝNOSY CELKEM		168 343 398,87	7 690 561,61	158 291 082,84	6 588 003,53
B.I.	Výnosy z činnosti		40 692 936,87	7 690 561,61	29 310 830,24	6 588 003,53
B.I.1.	Výnosy z prodeje vlastních výrobků	601	0,00	0,00	0,00	0,00
B.I.2.	Výnosy z prodeje služeb	602	17 532 496,19	98 925,62	8 158 934,53	362 469,31
B.I.3.	Výnosy z pronájmu	603	0,00	6 249 720,48	0,00	5 031 813,60
B.I.4.	Výnosy z prodaného zboží	604	38 828,76	862 229,23	11 250,00	681 613,44
B.I.8.	Jiné výnosy z vlastních výkonů	609	0,00	0,00	0,00	0,00
B.I.9.	Smluvní pokuty a úroky z prodlení	641	5 150 212,73	0,00	671 682,13	0,00
B.I.10.	Jiné pokuty a penále	642	0,00	0,00	0,00	0,00
B.I.11.	Výnosy z vyřazených pohledávek	643	0,00	0,00	0,00	0,00
B.I.12.	Výnosy z prodeje materiálu	644	171 720,46	0,00	218 610,09	0,00
B.I.13.	Výnosy z prodeje dlouhodobého nehmotného majetku	645	0,00	0,00	0,00	0,00
B.I.14.	Výnosy z prodeje dlouhodobého hmotného majetku kromě pozemků	646	0,00	0,00	25 578,00	0,00
B.I.15.	Výnosy z prodeje pozemků	647	0,00	0,00	0,00	0,00
B.I.16.	Čerpání fondů	648	17 555 322,34	0,00	17 672 905,95	0,00
B.I.17.	Ostatní výnosy z činnosti	649	244 356,39	479 686,28	2 551 869,54	512 107,18
B.II.	Finanční výnosy		0,00	0,00	0,00	0,00
B.II.1.	Výnosy z prodeje cenných papírů a podílů	661	0,00	0,00	0,00	0,00
B.II.2.	Úroky	662	0,00	0,00	0,00	0,00
B.II.3.	Kurzové zisky	663	0,00	0,00	0,00	0,00
B.II.4.	Výnosy z přecenění reálnou hodnotou	664	0,00	0,00	0,00	0,00
B.II.6.	Ostatní finanční výnosy	669	0,00	0,00	0,00	0,00
B.IV.	Výnosy z transferů		127 650 462,00	0,00	128 980 252,60	0,00
B.IV.1.	Výnosy vybraných ústředních vládních institucí z transferů	671	127 650 462,00	0,00	128 980 252,60	0,00
B.IV.2.	Výnosy vybraných místních vládních institucí z transferů	672	0,00	0,00	0,00	0,00

			1	2	3	4
			ÚČETNÍ OBDOBÍ			
			BĚŽNÉ		MINULÉ	
Číslo položky	Název položky	Syntetický účet	Hlavní činnost	Hospodářská činnost	Hlavní činnost	Hospodářská činnost
C.	VÝSLEDEK HOSPODAŘENÍ					
C.1.	Výsledek hospodaření před zdaněním	-	-1 119 078,15	1 119 078,15	-44 029,34	592 431,93
C.2.	Výsledek hospodaření běžného účetního období	-	-1 119 078,15	1 119 078,15	-44 029,34	592 431,93

IČO: 75075741
Kapitola: 329
Právní forma: Příspěvková organizace
Okamžik sestavení: 22.02.2023 11:35:48
Předmět činnosti: 91020

VÝKAZNICTVÍ PŘÍSPĚVKOVÝCH ORGANIZACÍ

MÚZO Praha s.r.o.

ROZVAHA

Sestavená k 31.12.2022

(v Kč, s přesností na dvě desetinná místa)

Národní zemědělské muzeum, s.p.o.
Kostelní 1300/44 , 17000 Praha 7 - Holešovice

Jméno a příjmení osoby odpovědné za sestavení: Dita Drozdová
E-mail osoby odpovědné za sestavení: dita.drozdova@nzm.cz
Telefon osoby odpovědné za sestavení: 607093334

			1	2	3	4
			ÚČETNÍ OBDOBÍ			
			BĚŽNÉ			MINULÉ (netto)
Položka	Název položky	Syntetický účet	BRUTTO	KOREKCE	NETTO	
AKTIVA	AKTIVA CELKEM		1 322 089 859,65	244 313 169,01	1 077 776 690,64	1 246 511 820,72
A.	Stálá aktiva		1 158 153 361,82	242 390 959,72	915 762 402,10	927 013 857,91
A.I.	Dlouhodobý nehmotný majetek		13 795 580,35	10 401 334,04	3 394 246,31	3 022 806,51
A.I.1.	Nehmotné výsledky výzkumu a vývoje	012	0,00	0,00	0,00	0,00
A.I.2.	Software	013	8 202 557,01	6 506 981,70	1 695 575,31	951 046,51
A.I.3.	Ocenitelná práva	014	3 034 857,00	1 569 366,00	1 465 491,00	1 699 437,00
A.I.4.	Povolenky na emise a preferenční limity	015	0,00	0,00	0,00	0,00
A.I.5.	Drobný dlouhodobý nehmotný majetek	018	2 167 116,34	2 167 116,34	0,00	0,00
A.I.6.	Ostatní dlouhodobý nehmotný majetek	019	307 050,00	157 870,00	149 180,00	32 146,00
A.I.7.	Nedokončený dlouhodobý nehmotný majetek	041	84 000,00	0,00	84 000,00	340 177,00
A.I.8.	Poskytnuté zálohy na dlouhodobý nehmotný majetek	051	0,00	0,00	0,00	0,00
A.I.9.	Dlouhodobý nehmotný majetek určený k prodeji	035	0,00	0,00	0,00	0,00
A.II.	Dlouhodobý hmotný majetek		1 144 357 781,47	231 989 625,68	912 368 155,79	923 991 051,40
A.II.1.	Pozemky	031	68 748 933,18	0,00	68 748 933,18	68 739 953,18
A.II.2.	Kulturní předměty	032	9 494 968,00	0,00	9 494 968,00	8 759 601,00
A.II.3.	Stavby	021	802 504 572,28	96 317 535,64	706 187 036,64	710 681 420,03
A.II.4.	Samostatné hmotné movité věci a soubory hmotných movitých věcí	022	220 171 341,42	106 072 124,28	114 099 217,14	121 442 289,78
A.II.5.	Pěstitelské celky trvalých porostů	025	197 652,80	27 475,00	170 177,80	183 365,80
A.II.6.	Drobný dlouhodobý hmotný majetek	028	29 572 490,76	29 572 490,76	0,00	0,00
A.II.7.	Ostatní dlouhodobý hmotný majetek	029	0,00	0,00	0,00	0,00
A.II.8.	Nedokončený dlouhodobý hmotný majetek	042	13 667 823,03	0,00	13 667 823,03	14 184 421,61

			1	2	3	4
			ÚČETNÍ OBDOBÍ			
			BĚŽNÉ			MINULÉ (netto)
Položka	Název položky	Syntetický účet	BRUTTO	KOREKCE	NETTO	
A.II.9.	Poskytnuté zálohy na dlouhodobý hmotný majetek	052	0,00	0,00	0,00	0,00
A.II.10.	Dlouhodobý hmotný majetek určený k prodeji	036	0,00	0,00	0,00	0,00
A.III.	Dlouhodobý finanční majetek		0,00	0,00	0,00	0,00
A.III.1.	Majetkové účasti v osobách s rozhodujícím vlivem	061	0,00	0,00	0,00	0,00
A.III.2.	Majetkové účasti v osobách s podstatným vlivem	062	0,00	0,00	0,00	0,00
A.III.3.	Dluhové cenné papíry držené do splatnosti	063	0,00	0,00	0,00	0,00
A.III.5.	Termínované vklady dlouhodobé	068	0,00	0,00	0,00	0,00
A.III.6.	Ostatní dlouhodobý finanční majetek	069	0,00	0,00	0,00	0,00
A.IV.	Dlouhodobé pohledávky		0,00	0,00	0,00	0,00
A.IV.1.	Poskytnuté návratné finanční výpomoci dlouhodobé	462	0,00	0,00	0,00	0,00
A.IV.2.	Dlouhodobé pohledávky z postoupených úvěrů	464	0,00	0,00	0,00	0,00
A.IV.3.	Dlouhodobé poskytnuté zálohy	465	0,00	0,00	0,00	0,00
A.IV.5.	Ostatní dlouhodobé pohledávky	469	0,00	0,00	0,00	0,00
A.IV.6.	Dlouhodobé poskytnuté zálohy na transfery	471	0,00	0,00	0,00	0,00
B.	Oběžná aktiva		163 936 497,83	1 922 209,29	162 014 288,54	319 497 962,81
B.I.	Zásoby		566 212,30	0,00	566 212,30	494 397,62
B.I.1.	Pořízení materiálu	111	0,00	0,00	0,00	0,00
B.I.2.	Materiál na skladě	112	0,00	0,00	0,00	0,00
B.I.3.	Materiál na cestě	119	0,00	0,00	0,00	0,00
B.I.4.	Nedokončená výroba	121	0,00	0,00	0,00	0,00
B.I.5.	Polotovary vlastní výroby	122	0,00	0,00	0,00	0,00
B.I.6.	Výrobky	123	0,00	0,00	0,00	0,00
B.I.7.	Pořízení zboží	131	0,00	0,00	0,00	0,00
B.I.8.	Zboží na skladě	132	556 212,30	0,00	556 212,30	484 397,62
B.I.9.	Zboží na cestě	138	0,00	0,00	0,00	0,00
B.I.10.	Ostatní zásoby	139	10 000,00	0,00	10 000,00	10 000,00
B.II.	Krátkodobé pohledávky		129 571 303,62	1 922 209,29	127 649 094,33	284 514 576,22
B.II.1.	Odběratelé	311	317 684,05	62 184,00	255 500,05	58 977,75
B.II.4.	Krátkodobé poskytnuté zálohy	314	1 283 345,07	0,00	1 283 345,07	1 093 710,16
B.II.5.	Jiné pohledávky z hlavní činnosti	315	209,58	0,00	209,58	209,58
B.II.6.	Poskytnuté návratné finanční výpomoci krátkodobé	316	0,00	0,00	0,00	0,00

			1	2	3	4
			ÚČETNÍ OBDOBÍ			
			BĚŽNÉ			MINULÉ (netto)
Položka	Název položky	Syntetický účet	BRUTTO	KOREKCE	NETTO	
B.II.9.	Pohledávky za zaměstnanci	335	75 559,19	0,00	75 559,19	7 500,00
B.II.10.	Sociální zabezpečení	336	0,00	0,00	0,00	0,00
B.II.11.	Zdravotní pojištění	337	0,00	0,00	0,00	0,00
B.II.12.	Důchodové spoření	338	0,00	0,00	0,00	0,00
B.II.13.	Daň z příjmů	341	0,00	0,00	0,00	0,00
B.II.14.	Ostatní daně, poplatky a jiná obdobná peněžitá plnění	342	0,00	0,00	0,00	0,00
B.II.15.	Daň z přidané hodnoty	343	0,00	0,00	0,00	0,00
B.II.16.	Pohledávky za osobami mimo vybrané vládní instituce	344	0,00	0,00	0,00	0,00
B.II.17.	Pohledávky za vybranými ústředními vládními institucemi	346	0,00	0,00	0,00	0,00
B.II.18.	Pohledávky za vybranými místními vládními institucemi	348	0,00	0,00	0,00	0,00
B.II.28.	Krátkodobé poskytnuté zálohy na transfery	373	0,00	0,00	0,00	0,00
B.II.30.	Náklady příštích období	381	850 579,11	0,00	850 579,11	659 391,83
B.II.31.	Příjmy příštích období	385	49 293,06	0,00	49 293,06	92 025,30
B.II.32.	Dohadné účty aktivní	388	124 227 119,14	0,00	124 227 119,14	281 603 633,39
B.II.33.	Ostatní krátkodobé pohledávky	377	2 767 514,42	1 860 025,29	907 489,13	999 128,21
B.III.	Krátkodobý finanční majetek		33 798 981,91	0,00	33 798 981,91	34 488 988,97
B.III.1.	Majetkové cenné papíry k obchodování	251	0,00	0,00	0,00	0,00
B.III.2.	Dluhové cenné papíry k obchodování	253	0,00	0,00	0,00	0,00
B.III.3.	Jiné cenné papíry	256	0,00	0,00	0,00	0,00
B.III.4.	Termínované vklady krátkodobé	244	0,00	0,00	0,00	0,00
B.III.5.	Jiné běžné účty	245	0,00	0,00	0,00	0,00
B.III.9.	Běžný účet	241	31 712 794,87	0,00	31 712 794,87	33 190 357,93
B.III.10.	Běžný účet FKSP	243	1 726 667,04	0,00	1 726 667,04	1 028 748,04
B.III.15.	Ceniny	263	432,00	0,00	432,00	629,00
B.III.16.	Peníze na cestě	262	0,00	0,00	0,00	20 000,00
B.III.17.	Pokladna	261	359 088,00	0,00	359 088,00	249 254,00

Číslo položky	Název položky	Syntetický účet	1	2
			ÚČETNÍ OBDOBÍ	
			BĚŽNÉ	MINULÉ
PASIVA	PASIVA CELKEM		1 077 776 690,64	1 246 511 820,72

Číslo položky	Název položky	Syntetický účet	1	2
			ÚČETNÍ OBDOBÍ	
			BĚŽNÉ	MINULÉ
C.	Vlastní kapitál		939 200 694,18	953 628 339,39
C.I.	Jmění účetní jednotky a upravující položky		916 804 672,10	928 056 127,91
C.I.1.	Jmění účetní jednotky	401	658 846 876,37	665 969 876,18
C.I.3.	Transfery na pořízení dlouhodobého majetku	403	257 957 795,73	262 086 251,73
C.I.4.	Kurzové rozdíly	405	0,00	0,00
C.I.5.	Oceňovací rozdíly při prvotním použití metody	406	0,00	0,00
C.I.6.	Jiné oceňovací rozdíly	407	0,00	0,00
C.I.7.	Opravy předcházejících účetních období	408	0,00	0,00
C.II.	Fondy účetní jednotky		22 396 022,08	25 023 808,89
C.II.1.	Fond odměn	411	2 256 656,34	2 256 656,34
C.II.2.	Fond kulturních a sociálních potřeb	412	911 386,04	913 927,04
C.II.3.	Rezervní fond tvořený ze zlepšeného výsledku hospodaření	413	3 353 959,06	5 193 763,15
C.II.4.	Rezervní fond z ostatních titulů	414	0,00	72 092,01
C.II.5.	Fond reprodukce majetku, fond investic	416	15 874 020,64	16 587 370,35
C.III.	Výsledek hospodaření		0,00	548 402,59
C.III.1.	Výsledek hospodaření běžného účetního období		0,00	548 402,59
C.III.2.	Výsledek hospodaření ve schvalovacím řízení	431	0,00	0,00
C.III.3.	Výsledek hospodaření předcházejících účetních období	432	0,00	0,00
D.	Cizí zdroje		138 575 996,46	292 883 481,33
D.I.	Rezervy		2 645 832,00	0,00
D.I.1.	Rezervy	441	2 645 832,00	0,00
D.II.	Dlouhodobé závazky		100 000,00	100 000,00
D.II.1.	Dlouhodobé úvěry	451	0,00	0,00
D.II.2.	Přijaté návratné finanční výpomoci dlouhodobé	452	0,00	0,00
D.II.4.	Dlouhodobé přijaté zálohy	455	100 000,00	100 000,00
D.II.7.	Ostatní dlouhodobé závazky	459	0,00	0,00
D.II.8.	Dlouhodobé přijaté zálohy na transfery	472	0,00	0,00
D.III.	Krátkodobé závazky		135 830 164,46	292 783 481,33
D.III.1.	Krátkodobé úvěry	281	0,00	0,00
D.III.4.	Jiné krátkodobé půjčky	289	0,00	0,00
D.III.5.	Dodavatelé	321	2 650 567,47	2 268 094,74
D.III.7.	Krátkodobé přijaté zálohy	324	56 257,36	23 636,31
D.III.9.	Přijaté návratné finanční výpomoci krátkodobé	326	0,00	0,00

Číslo položky	Název položky	Syntetický účet	1	2
			ÚČETNÍ OBDOBÍ	
			BĚŽNÉ	MINULÉ
D.III.10.	Zaměstnanci	331	3 891 326,00	3 809 183,00
D.III.11.	Jiné závazky vůči zaměstnancům	333	0,00	0,00
D.III.12.	Sociální zabezpečení	336	1 398 055,00	1 353 608,00
D.III.13.	Zdravotní pojištění	337	604 037,00	592 293,00
D.III.14.	Důchodové spoření	338	0,00	0,00
D.III.15.	Daň z příjmů	341	0,00	0,00
D.III.16.	Ostatní daně, poplatky a jiná obdobná peněžitá plnění	342	373 384,00	400 788,00
D.III.17.	Daň z přidané hodnoty	343	61 469,00	186 022,00
D.III.18.	Závazky k osobám mimo vybrané vládní instituce	345	0,00	0,00
D.III.19.	Závazky k vybraným ústředním vládním institucím	347	0,00	0,00
D.III.20.	Závazky k vybraným místním vládním institucím	349	0,00	0,00
D.III.32.	Krátkodobé přijaté zálohy na transfery	374	124 248 986,00	281 775 755,25
D.III.35.	Výdaje příštích období	383	1 472 040,00	1 066 682,47
D.III.36.	Výnosy příštích období	384	183 374,99	129 253,02
D.III.37.	Dohadné účty pasivní	389	760 000,00	906 486,36
D.III.38.	Ostatní krátkodobé závazky	378	130 667,64	271 679,18